

**Väglädning för god praxis vid
användning av videolänk i samband
med konventionen om
bevisupptagning**

Publicerad av
Haagkonferensen för internationell privaträtt – Haagkonferensen
Permanent byrå
Churchillplein 6b
2517 JW Haag
Nederländerna

 +31 70 363 3303

 +31 70 360 4867

secretariat@hcch.net

www.hcch.net

FÖRORD

På Haagkonferensens permanenta byrås vägnar har jag nöjet att presentera denna *Vägledning för god praxis vid användning av videolänk i samband med* konventionen av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (konventionen om bevisupptagning).

De som utarbetade konventionen var framsynta nog att anta en strategi som är helt teknikneutral – en strategi som, vilket denna vägledning visar, har stått sig genom tiderna. Användningen av teknik för att underlätta tillämpningen av konventionen har säkerställt att den kan hålla jämna steg med verkligheten i vår snabbt föränderliga värld. I dag, när konventionen om bevisupptagning snart firar 50 år, fortsätter den att locka nya fördragsslutande parter från hela världen.

Sedan den tredje utgåvan av den praktiska vägledningen om tillämpningen av konventionen om bevisupptagning offentliggjordes 2016 har den allt mer förekommande användningen av videolänk- och videokonferensteknik gjort att en mer detaljerad och målinriktad vägledning behövs på detta område.

Vägledningen bygger på diskussionerna i expertgruppen om användning av videolänk och annan modern teknik i samband med bevisupptagning utomlands, som leddes av Australiens federala domstols ordförande James Allsop. Expertgruppens arbete utfördes på uppdrag av Haagkonferensens råd för allmänna frågor och policyfrågor, på rekommendation av den särskilda kommissionen för den praktiska tillämpningen av konventionen om bevisupptagning. Den innehåller även hänvisningar till svar från de fördragsslutande parternas myndigheter som ansvarar för konventionens genomförande och löpande tillämpning.

Vid den permanenta byrån utfördes det huvudsakliga arbetet med utkast och förberedelser av Mayela Celis (tidigare juridisk chefshandläggare) och Brody Warren (juridisk handläggare). Jag vill också tacka Keith Loken (utstationerad rådgivare för den permanenta byrån och f.d. biträdande juridisk rådgivare för internationell privaträtt vid Förenta staternas utrikesdepartement) för hans bidrag till utarbetandet av utkastet till vägledning. Jag är också tacksam gentemot medlemmarna i expertgruppen för deras insikter och kommentarer. Slutligen, ett särskilt tack till Dr. Gérardine Goh Escolar (förste sekreterare), Rym Laoufi (tidigare juridisk handläggare), och Lydie De Loof (publikationsansvarig) för deras arbete med att färdigställa vägledningen, samt de många praktikanter vid den permanenta byrån som deltog i detta projekt. Även om de är för många till antalet för att förtecknas här, vill jag uttrycka min uppskattning för deras bidrag.

Denna vägledning har uppdaterats till november 2019. Jag rekommenderar läsare att regelbundet konsultera Haagkonferensens webbplats för kompletterande praktisk information och uppdateringar av konventionen.

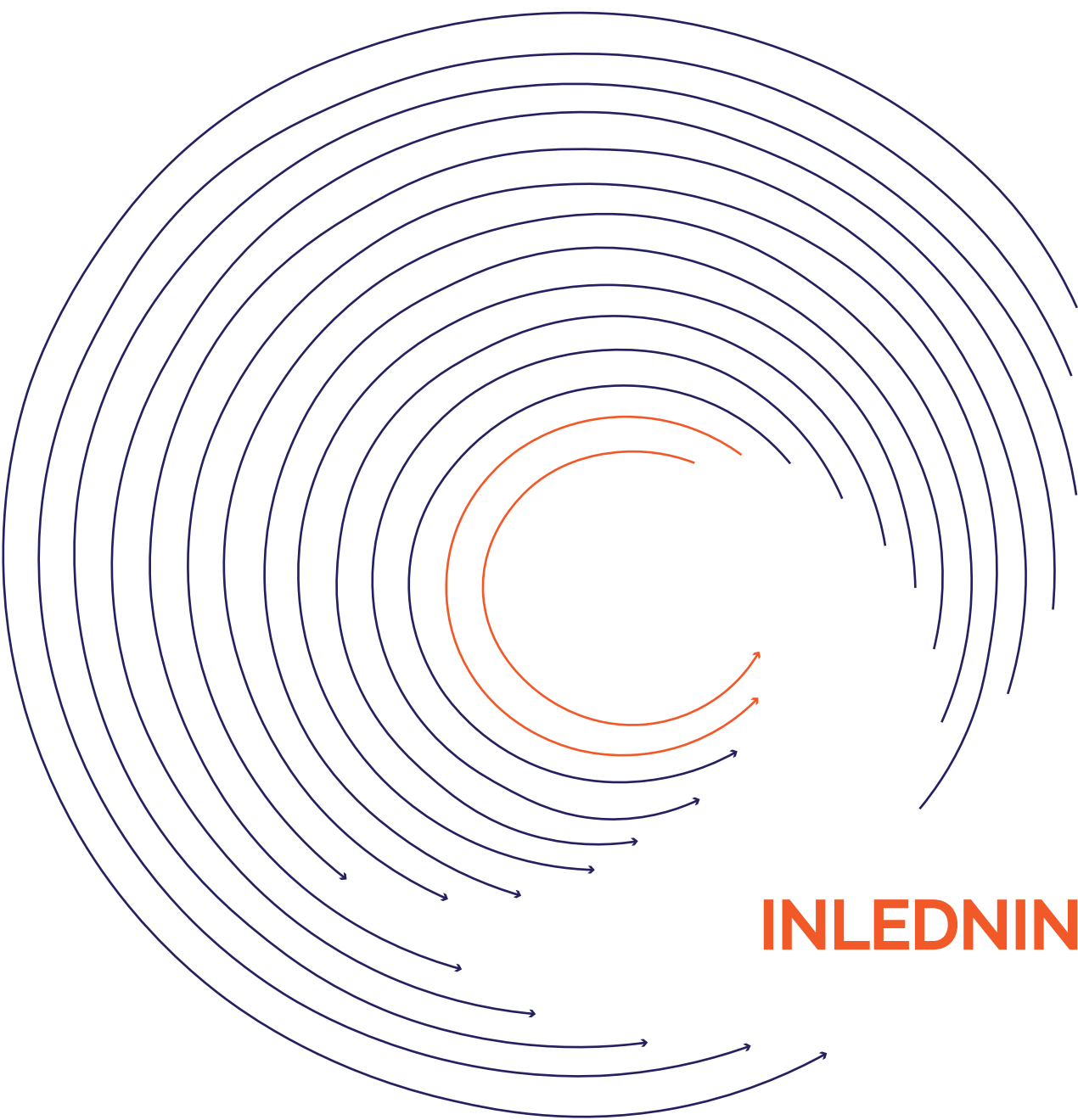
Precis som vägledningen om bevisupptagning fortsätter att användas och citeras är jag säker på att detta komplement till vägledningen kommer att visa sig vara lika värdefullt för konventionens användare.

Christophe Bernasconi | **Generalsekreterare**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	7
VAD ÄR VIDEOLÄNK?	13
OM DENNA VÄGLEDNING	17
ORDLISTA.....	25
DEL A PÅBÖRJA ANVÄNDNINGEN AV VIDEOLÄNK	35
A1 INLEDANDE ÖVERVÄGANDEN	37
A1.1 Rättslig grund	38
a. Användning av videolänk enligt intern lagstiftning	39
b. Användning av videolänk i andra instrument	42
c. Användning av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning	43
A1.2 Direkt kontra indirekt bevisupptagning.....	46
A1.3 Rättsliga begränsningar för bevisupptagning.....	50
A2 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL I	52
A2.1 Framställning om bevisupptagning	52
A2.2 Innehåll, form och översändande av framställning om bevisupptagning	53
A2.3 Svara på framställningen om bevisupptagning	55
A2.4 Underrätta eller kalla vittnet/den sakkunnige och andra aktörer.....	56
A2.5 Närvaro och medverkan vid verkställande av framställning om bevisupptagning....	57
a. Närvaro av parter och/eller deras ombud (artikel 7)	57
b. Närvaro av domstolspersonal (artikel 8)	58
A2.6 Tvångsåtgärder.....	60
A2.7 Ed/försäkran	61
A2.8 Identifiering av vittne/sakkunnig och andra aktörer	62
A2.9 Straffbestämmelser	63
A2.10 Privilegier och andra skyddsåtgärder	64
A2.11 Kostnader	65
A3 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL II	67
A3.1 Konsulära tjänstemän och särskilt utsedda personer	67
A3.2 Behov av tillstånd från verkställande stat	69
A3.3 Underrättelse till vittnet.....	71
A3.4 Närvaro och deltagande av parterna, deras ombud och/eller domstolspersonal	72
A3.5 Tvångsåtgärder.....	73
A3.6 Ed/försäkran på heder och samvete	74
A3.7 Identifiering av vittne/sakkunnig och andra aktörer	75
A3.8 Straffbestämmelser	76
A3.9 Privilegier och andra skyddsåtgärder	78
A3.10 Kostnader	78
DEL B FÖRBEREDELSE FÖR OCH GENOMFÖRANDE AV FÖRHÖR GENOM VIDEOLÄNK.....	81
B1 Beaktande av potentiella praktiska hinder.....	85
B2 Schemaläggning och testning	88
B3 Tekniskt stöd och utbildning	90
B4 Bokning av lämpliga lokaler	92
B4.1 Användning av dokument och bevisföremål	93
B4.2 Privat kommunikation	94
B4.3 Särskilda fall.....	95
B5 Användning av tolkning	96
B6 Inspelning, rapportering och översyn.....	98
B7 Miljö, positionering och protokoll	101
B7.1 Styrning av kameror/ljud.....	103
B7.2 Talarprotokoll	104
B7.3 Protokoll vid kommunikationsavbrott.....	105
DEL C TEKNISKA ASPEKTER OCH SÄKERHETSASPEKTER	107

C1	Utrustningens lämplighet.....	110
C1.1	Användning av licensierad programvara	111
C1.2	Användning av kommersiella leverantörer	112
C2	Tekniska minimistandarder.....	113
C2.1	Kodek.....	115
C2.2	Nät.....	116
C2.3	Bandbredd.....	117
C2.4	Kryptering.....	119
C2.5	Ljud (mikrofoner och högtalare)	120
C2.6	Video (kameror och skärmar).....	121
BILAGOR		127
	BILAGA I - Sammanställning av god praxis	132
	BILAGA II – Förklarande diagram	137
	BILAGA III – Praktiska exempel	141
	ANNEX IV – Frivilligt videolänkformulär	149
	ANNEX V – Konventionens text	155
	ANNEX VI - Relevanta slutsatser och rekommendationer från den särskilda kommissionen	167
	Index för citerad rättspraxis	185
	Litteraturförteckning.....	189
	Förkortningar.....	21

INLEDNING

*"I en ständigt expanderande värld full av snabbt utvecklande teknik kan vissa innovationer modifiera och förenkla några av världens äldsta traditioner."*¹

1. Denna vägledning behandlar användningen av videolänkteknik² vid gränsöverskridande bevisupptagning enligt *Konventionen av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur* (nedan kallad *konventionen om bevisupptagning*).
2. Konventionen om bevisupptagning ingicks i en tid då dagens moderna teknik inte användes i stor utsträckning, men det teknikneutrala språk som användes av författarna innebär ändå att sådan teknik kan användas. Den särskilda kommissionen har vid flera tillfällen bekräftat att, precis som när det gäller de andra konventionerna om rättsligt samarbete, utgör varken andemeningen eller ordalydelsen av konventionen om bevisupptagning något hinder för användningen av ny teknik och att tillämpningen av konventionen kan gynnas av denna användning. Den särskilda kommissionen har också konstaterat att användningen av videolänk och liknande teknik som ett stöd vid bevisupptagning är förenligt med konventionens nuvarande ram³.
3. Många av de nu över 60 fördragsslutande parterna i konventionen om bevisupptagning anser att det inte finns några rättsliga hinder för att använda videolänk för att underlätta bevisupptagning enligt konventionen.⁴ Bland dessa fördragsslutande parter är vissa fullt utrustade för att använda videolänkteknik, medan andra för närvarande inte har de möjligheter som krävs för detta. Till exempel är för Europeiska unionens vidkommande användningen av videolänk *inkonsekvent* mellan medlemsstaterna, trots integrationsnivån i regionen och det starka stödet för ökad användning av videolänk.⁵ För att utnyttja teknikens verkliga potential och främja dess användning i det bredare internationella sammanhanget för konventionen om bevisupptagning, finns fortfarande ett behov av ytterligare vägledning för att lösa problemen på detta relativt utforskade territorium.
4. Mot denna bakgrund rekommenderade den särskilda kommissionen vid sitt möte i maj 2014,

¹ R. A. Williams, "Videoconferencing: Not a foreign language to international courts", *Oklahoma Journal of Law and Technology*, vol. 7, nr 1, 2011, s. 1.

² I denna vägledning används termen *videolänk* genomgående som en paraplyterm som omfattar de olika tekniker som används för att möjliggöra videokonferenser, distansnärvaro eller andra former av videonärvaro. Mer information om denna term finns i avsnittet "Vad är videolänk?".

³ S&R nr 4 av 2003 års särskilda kommission, S&R nr 55 från 2009 års särskilda kommission, S&R nr 20 från 2014 års särskilda kommission. Se även "Slutsatser och rekommendationer (eller "S&R")" i ordlistan.

⁴ Se svarssammanfattningen "Synopsis of Responses to the Country Profile Questionnaire on the Taking of Evidence by Video-link" under *Hague Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters* (konventionen om bevisupptagning), tillgänglig via avsnittet om bevisupptagning (*Evidence Section*) på Haagkonferensens webbplats under "Taking of evidence by video-link", del V, fråga a); del VI, fråga a); del VII, fråga i) och q) [nedan kallad *svarssammanfattning*].

⁵ Det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, *Using videoconferencing to obtain evidence in civil and commercial matters* i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001: *A practical guide*, Bryssel, Europeiska kommissionen, 2009, s. 6, finns på följande adress: < https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-en.do?clang=sv > [senast konsulterad den 4 mars 2020]. Se även de insatser som nyligen gjorts inom ramen för "Handshake"-projektet (2014–2017) från Europeiska unionens råd, såsom det beskrivs i ordlistan och hänvisas till i hela denna vägledning.

som svar på ett förslag från Australien, att Haagkonferensens råd för allmänna frågor och policyfrågor skulle inrätta en expertgrupp för att undersöka de frågor som kan uppstå i samband med användningen av videolänk och annan modern teknik vid bevisupptagning utomlands⁶.

5. När rådet för allmänna frågor och policyfrågor därefter sammanträdde i mars 2015 beslutade det, i enlighet med rekommendationen från den särskilda kommissionen, att inrätta expertgruppen, vars mandat främst var att undersöka potentiella sätt att ta itu med de problem som kan uppstå när det gäller användningen av videolänk och annan modern teknik för bevisupptagning enligt konventionen om bevisupptagning, oavsett om dessa frågor är rättsliga, praktiska eller tekniska. Expertgruppen fick också i uppdrag att bedöma om de olika tillgängliga alternativen var önskvärda och genomförbara, med beaktande av nuvarande praxis i och mellan stater samt av befintliga regionala och internationella instrument⁷.
6. Expertgruppen⁸ träffades sedan i december 2015 och fastställde att de viktigaste praktiska frågor som uppkommer bäst skulle lösas genom en vägledning för god praxis, som skulle kompletteras med detaljerade och enhetligt utarbetade landsprofiler för varje enskild fördragsslutande part, för vilka information skulle samlas in genom frågeformulär. Enligt gruppen skulle vägledningen tillhandahålla detaljerade kommentarer om användningen av videolänk och annan modern teknik vid tillämpningen av konventionen, som huvudsakligen skulle baseras på relevanta artiklar och anta ett praktiskt synsätt som visar för användarna hur denna teknik kan och bör användas enligt både kapitel I och kapitel II i konventionen⁹. Expertgruppen rekommenderade vidare att en liten undergrupp skulle inrättas för att utforma vägledningen.

⁶ S&R nr 21 från 2014 års särskilda kommission.

⁷ S&R nr 9 från 2015 års särskilda kommission.

⁸ Följande experter deltog, antingen i alla steg eller delar av dem, i expertgruppens arbete, inklusive utarbetandet av denna guide och frågeformuläret om landsprofiler: **Andorra**: Sara DIÉGUEZ; **Australien**: James ALLSOP (ordförande); **Kina (Folkrepubliken)**: Haibo GOU, Tailong WANG, Tanshuo XU, Yong ZHOU; **Colombia**: Maria José MONTAÑA CORREA, Lucia Teresa SOLANO RAMIREZ; **Tjeckien**: Jana VEDRALOVÁ; **Europeiska unionen**: Jacek GARSTKA (Europeiska kommissionen), Jaana POHJANMÄKI (Europeiska unionens råd), Xavier THOREAU (Europeiska unionens råd), Susana Fonte (Eurojust), Csaba Sandberg (Eurojust); **Finland**: Anna-Lena HALTTUNEN; **Frankrike**: Camille BLANCO, Nicolas CASTELL, Marie VAUTRAVERS; **Tyskland**: Thomas KLIPPSTEIN, Stefanie PLÖTZGEN-KAMRADT, Nils SCHRÖDER, Dana TILLICH; **Indien**: Kajal BHAT; **Japan**: Masayoshi FURUYA; **Sydkorea**: Ha-Kyung JUNG, Jongsun KANG; **Lettland**: Voldemārs KIZINO, Viktors MAKUCEVIČS, Madara RIEKSTA; **Litauen**: Gintarė BUSTAEVIENĖ, Vaida PETRAVIČIENĖ; **Mexiko**: Alejandro León VARGAS; **Norge**: Catherine WESTBYE-WIESE; **Nederländerna**: Willem T. WASLANDER; **Polen**: Paweł KOSMULSKI, Anna SALWA; **Portugal**: Carlos GANDAREZ, Claudia Alexandra KONG, Nuno LÁZARO FONSECA; **Ryssland**: Ivan MELNIKOV; **Slovenien**: Judita DOLŽAN; **Spanien**: Alegría BORRÁS; **Sverige**: Freddy LARSSON, Mari-Ann ROOS; **Schweiz**: Silvia MADARASZ-GAROLLA; **Turkiet**: Kansu KARA; **Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland**: David COOK, Nic TURNER; **Amerikas förenta stater**: Ada E. BOSQUE, Daniel KLIMOW, Katerina OSSENOVA.

⁹ Se *Report of the Experts' Group on the Use of Video-link and Other Modern Technologies in the Taking of Evidence Abroad*, Prel. dok. nr 8 av december 2015 för särskilda kommissionen, s. 3 (tillgänglig i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats).

7. I mars 2016 godkände Haagkonferensen bildandet av den mindre undergruppen till expertgruppen, som ansvarar för att utveckla och utarbeta denna vägledning, samt de detaljerade landsprofiler som kompletterar den¹⁰.
8. Kort därefter inledde undergruppen sitt arbete i samarbete med den permanenta byrån. I syfte att på lämpligt sätt beakta den geografiska och jurisdiktionsmässiga mångfalden, och i enlighet med expertgruppens rekommendationer, samrådde den permanenta byrån under hela processens gång med externa parter, nämligen Rådet för advokatsamfundet i Europeiska unionen (CCBE), Eurojust, Ibero-amerikanska nätverket för internationellt rättsligt samarbete (IberRed) och Internationella advokatsamfundet (IBA). Genom detta ytterligare samråd säkerställdes bidrag från många olika regioner och rättsliga traditioner, däribland vissa som inte var representerade i undergruppen.
9. I februari 2017 skickades landsprofilfrågeformuläret ut till medlemmarnas nationella organ och kontaktorgan¹¹ samt till de icke-medlemmar som var parter i konventionen om bevisupptagning. Innehållet i de enskilda landsprofilerna överfördes till Haagkonferensens webbplats när svaren mottogs.¹² Under 2017 och början av 2018 fortsatte den permanenta byrån arbetet med research och utarbetande av vägledningen, och efter flera omgångar av utkast och samråd med undergruppen under 2018 godkändes utkastet av den fullständiga expertgruppen i november 2018. Den överlämnades sedan till särskilda kommissionen och fick slutligt godkännande i juni 2019¹³.

¹⁰ S&R nr 20 av 2016 års särskilda kommission.

¹¹ Enligt artikel 7.1 i Haagkonferensens stadga ska varje medlemsstat utse ett nationellt organ och varje medlemsorganisation ett kontaktorgan, som ska fungera som den primära kontaktpunkten för den permanenta byrån.

¹² När landsprofilfrågeformuläret ursprungligen skickades ut, mottogs 35 svar från 33 fördragsslutande parter: Australien, Belarus, Bosnien och Hercegovina, Brasilien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (England, Wales, Nordirland), Förenta staterna, Grekland, Israel, Kina (Hongkong SAR och Macao SAR), Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Mexiko, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Venezuela. I skrivande stund stod detta för cirka 53 % av de fördragsslutande parterna i konventionen om bevisupptagning. De mottagna svaren finns tillgängliga under avsnittet för bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats (se sökvägen i not4).

¹³ S&R nr 38 av 2019 års särskilda kommission.

**VAD ÄR
VIDEOLÄNK?**

10. Med *videolänk* avses den teknik som gör det möjligt för två eller flera platser att interagera samtidigt genom tvåvägs video- och ljudöverföring, vilket underlättar kommunikation och personlig interaktion mellan dessa platser. Eftersom denna praxis gradvis har införts i processrätt och i gränsöverskridande rättsliga samarbetsmekanismer har olika rättsliga definitioner utvecklats. Andra termer som ofta används för att beskriva denna praxis, när de används för bevisupptagning, är exempelvis *videokonferenser*, *distansnärvaro* och *videonärvaro*.¹⁴
11. I samband med domstolsförfaranden innebär videolänken, eftersom den inte är bunden av traditionella gränser, att parterna, deras ombud och/eller vittnen kan närvara och/eller vittna inför en domstol från en annan plats inom samma territorium som domstolen, i en annan territoriell enhet i samma stat eller utomlands.
12. Genom att överbrygga avståndet mellan domstolen, parterna, deras ombud och eventuella vittnen medför videolänken potentiella tidsminskningar, minskade kostnader samt mindre olägenheter och miljöpåverkan på grund av resor till domstol¹⁵, och kan göra att personer som annars inte skulle ha möjlighet att delta i förfaranden kan göra det. Detta är särskilt betydelsefullt när det gäller sakkunniga, vars bristande tillgänglighet ofta kan leda till förseningar i planeringen.¹⁶ I vissa fall kan användningen av videolänk till och med göra att tillgången till vittnen som är väsentligt mindre betydelsefulla finns bland de faktorer som beaktas vid fastställandet av huruvida en domstol är behörig i en viss fråga¹⁷. Användningen av videolänk kan också ge större flexibilitet i planeringen av förfaranden, liksom i hanteringen av vittnen med vissa fysiska eller mentala åkommor, eller vittnen som skulle känna sig hotade av att inställa sig personligen i domstol, och därigenom förbättra tillgången till rättslig prövning. Tillsammans kan alla dessa faktorer bidra till bättre underbyggda beslut och effektivare domstolsförfaranden.
13. Eftersom användningen av videolänk kanske inte är lämplig under alla omständigheter där en person ska inställa sig och/eller vittna inför domstol, fortsätter den att betraktas som ett komplement till (och inte en ersättning för) traditionella metoder för att erhålla bevis (dvs. personlig närvaro i rättsalen). Detta beror främst på att den personliga interaktionen med vittnet oundvikligen är mindre än den som uppstår när vittnet är fysiskt närvarande i rättsalen¹⁸. Deltagarnas förmåga att bedöma vittnets uppträdande och trovärdighet kan därför försämrast¹⁹,

¹⁴ Beroende på sammanhanget och källan kan det finnas olika nyanser i definitionerna som tillskrivs dessa och analoga termer. Se t.ex. diskussionen om skillnaden mellan videokonferenser och telenärvaro i M. E. Gruen och C. R. Williams, *Handbook on Best Practices for Using Video Teleconferencing in Adjudicatory Hearings*, Förenta staternas administrativa konferens, 2015, s. 9–10, som finns på följande adress: < <https://www.acus.gov/report/handbook-best-practices-using-video-teleconferencing-adjudicatory-hearings> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

¹⁵ Se t.ex. Europeiska unionens råd "D1a: Judicial use cases with high benefits from cross-border videoconferencing", *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing ("Handshake"-projektet*; mer information om detta projekt finns i ordlistan), 2017, s. 2; M. Davies, "Bypassing the Hague Evidence Convention: Private International Law Implications of the Use of Video and Audio Conferencing Technology in Transnational Litigation", *American Journal of Comparative Law*, vol. 55 (2), 2007, s. 206; Australiens federala domstol, *Guide to Videoconferencing*, 2016, s. 2, finns på följande adress: < <http://www.fedcourt.gov.au/services/videoconferencing-guide> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

¹⁶ Europeiska unionens råd, "Tillgången till expertvittnen har fastställts som en av orsakerna till förseningar", *Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden*, Luxemburg, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2013, s. 6, finns på följande adress: < <https://www.consilium.europa.eu/sv/documents-publications/publications/guide-videoconferencing-cross-border-proceedings/> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

¹⁷ M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 236.

¹⁸ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 26.

¹⁹ R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 21. För en diskussion om hur videolänktekniken påverkar bedömningen av vittnets trovärdighet, se även not 42.

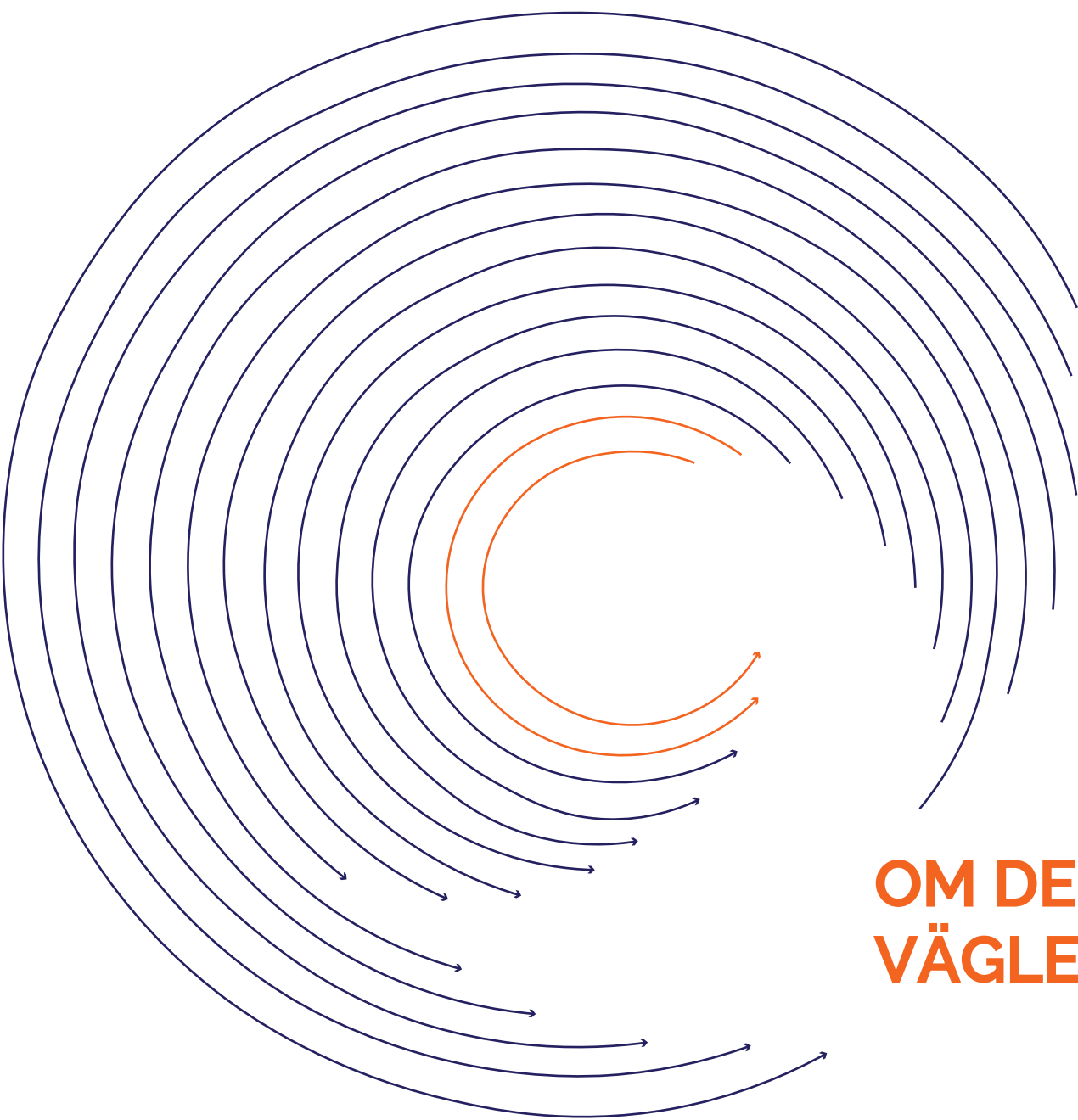
särskilt om tekniken och bristen på närhet gör att språkliga eller kulturella skillnader förstärks och därigenom att nyanser försvinner. En studie som omfattade olika appellationsdomstolar i en fördragsslutande part (Förenta staterna) visade till exempel att vissa domare ansåg att de ställde färre frågor när de förhörde ett vittne via videolänk och att de var mindre benägna att avbryta ett argument.²⁰ I vissa fall kunde det förhållande att vittnet befann sig på annan plats också minska domstolens förmåga att utöva kontroll över vittnet. Ett annat bekymmer är eventuella tekniska problem, och de ansvariga bör därför säkerställa tillgången till lämpliga anläggningar, lämplig utrustning och lämpligt stöd på alla deltagande platser. Vart och ett av de potentiella problemen i samband med användningen av videolänk skulle kunna äventyra sådana grundläggande aspekter av förfarandena som *rätten till en rättvis rättegång* eller *omedelbarhetsprincipen*, utöver att hämma eller begränsa tillgången till rättslig prövning²¹. Domstolarna måste därför se bortom bekvämlighet för att avgöra om användningen av videolänk i det enskilda fallet på det hela taget är fördelaktig för en rättvis och effektiv rättskipning²².

14. I denna vägledning beskrivs därför bästa praxis för användning av videolänk som kan bemöta vissa av dessa utmaningar. Dessa metoder syftar till att göra det möjligt för användare av konventionen om bevisupptagning att på bästa sätt utnyttja den teknik som för närvarande finns tillgänglig. Med tiden förväntas ytterligare tekniska framsteg förbättra processen och i slutändan maximera fördelarna med att använda videolänkteknik för bevisupptagning utomlands.

²⁰ M. Dunn och R. Norwick, *Report of a Survey of Videoconferencing in the Courts of Appeals*, Federal Judicial Center, 2006, s. 13, finns på följande adress: < <https://www.fjc.gov/sites/default/files/2012/VidConCA.pdf> > [senast konsulterade den 4 mars 2020].

²¹ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 26–27. *Omedelbarhetsprincipen* är en allmän princip i processrätten i ett antal stater, särskilt i Europa, som omfattar idén att bevis ska höras i sin ursprungliga form och inte genom hänvisningar (dvs. "omedelbart" i både tidsmässig och fysisk mening). För en mer detaljerad diskussion om omedelbarhetsprincipen och dess förhållande till användningen av videolänk, se t.ex. T. Ivanc, "Theoretical Background of Using Information Technology in Evidence Taking", i V. Rijavec m.fl. (eds), *Dimensions of Evidence in European Civil Procedure*, Nederländerna, Kluwer Law International, 2016, s. 265–300; V. Harsági, "Evidence, Information Technology and Principles of Civil Procedure – The Hungarian Perspective", i C.H. van Rhee and A. Uzelac (eds), *Evidence in Contemporary Civil Procedure*, Cambridge, Intersentia, 2015, s. 137–154.

²² Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 2.

**OM DENNA
VÄGLEDNING**

15. Huvudfokus för denna vägledning är användningen av videolänkteknik inom ramen för konventionen om bevisupptagning. Dessutom beskrivs erfarenheterna från den allmänna nationella och internationella utvecklingen på området, inbegripet hänvisningar till nationell rätt och andra internationella avtal, där så är lämpligt.
16. Räckvidden för denna vägledning är i huvudsak begränsad till användningen av videolänk för att uppta vittnesmål, vilket är den typ av bevisupptagning där videolänkteknik lämpar sig bäst och som oftast är den som används/begärs bland jurisdiktionerna. Beroende på tillämplig lag kan videolänk också användas för att inhämta andra bevis än vittnesmål, men dess användning för dessa ändamål verkar vara mer begränsad²³.
17. Det bör också noteras att vissa svarande stater rapporterade lagstadgade bestämmelser enligt vilka bevisupptagning via videolänk begränsas till att inhämta vittnesmål från ett vittne eller en part²⁴. Andra svarande stater var bekymrade över svårigheterna med att få skriftliga bevis via videolänk²⁵. Därför är fokus för denna vägledning fortfarande inhämtandet av gränsöverskridande vittnesmål eller sakkunnigutlåtanden²⁶.
18. Dessutom omfattar tillämpningsområdet för konventionen om bevisupptagning endast "mål och ärende av civil eller kommersiell natur" (se ordlistan för mer information om detta), även om vissa logistiska aspekter och praktiska överväganden i denna vägledning kan vara relevanta för användningen av videolänkteknik mer generellt. I det europeiska sammanhanget har det dessutom konstaterats att "den gränsöverskridande användningen [av videolänk] till allra största delen är för civil- och handelsmål, vittnesmål och andra typer av bevisupptagning"²⁷. Denna vägledning är därför begränsad till mål och ärende av civil eller kommersiell natur och behandlar inte det gränsöverskridande bevisupptagandet i straffrättsliga förfaranden i detalj.
19. Vägledningen är strukturerad enligt följande:
 - Del A** handlar om hur man inleder användningen av videolänk, inklusive preliminära överväganden, och hur videolänken får användas enligt konventionen med fokus främst på de rättsliga aspekterna.
 - Del B** rör förberedelse för och genomförande av förhör där videolänk används, inbegripet både rättsliga och praktiska överväganden.
 - Del C** behandlar tekniska aspekter och säkerhetsaspekter.

²³ Vissa stater har inte några begränsningar när det gäller vilken typ av bevis som kan inhämtas via videolänk, och tekniken kan, som sådan, även användas för att inhämta skriftliga bevis eller andra bevis. Se t.ex. svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del IV, fråga b) och d).

²⁴ Se t.ex. Frankrikes svar i del IV, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁵ Se t.ex. Kroatens svar i del IV, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁶ Som påpekas i ordlistan anses termen *vittne* i denna vägledning omfatta både parter i förfarandet och tredje parter som ska avge vittnesmål. Det bör dock noteras att i vissa fördragsslutande parter, såsom Förenta staterna, har "domstolar visat större motvilja mot att tillåta vittnesmål via [videolänk] [...] när vittnet som närvarar på distans också är part i målet": M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 211.

²⁷ Resultaten av Europeiska rådets "Handshake"-projekt visar att denna stora andel kan vara så hög som 80–90 % av användningsområdena för videolänk: "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 15.

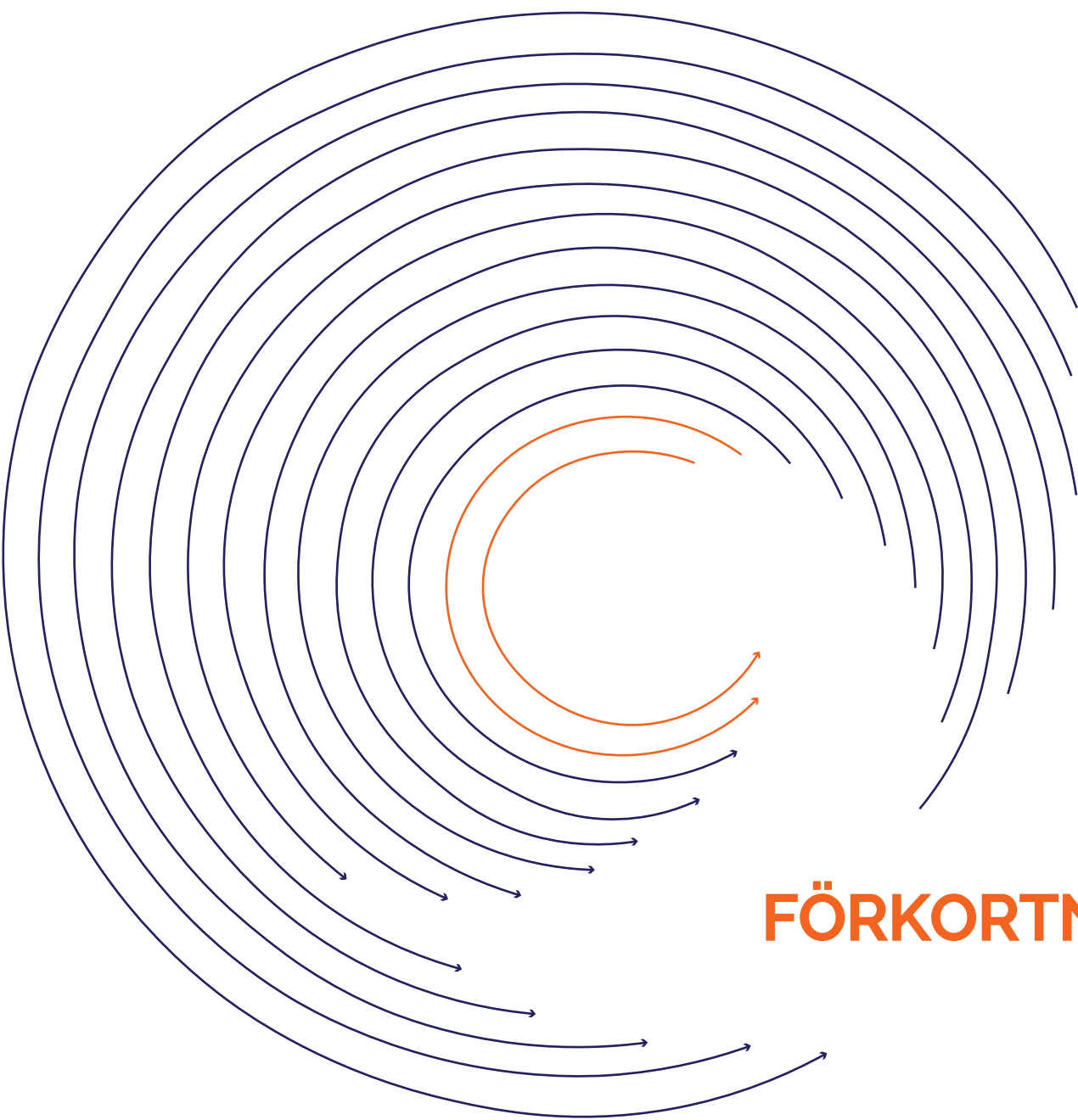
I tillämpliga fall föregås varje avsnitt av den föreslagna **goda praxis** som är relevant för just denna avdelning eller underavdelning. Dessa exempel på god praxis finns i färgade rutor och numreras annorlunda än styckena. De sammanställs också i **bilaga I**. **Bilaga II** innehåller förklarande diagram som visar hur videolänkar kan användas enligt konventionen (både vid indirekt och direkt bevisupptagning) och **bilaga III** innehåller en rad illustrativa kontextuella exempel.

De återstående **bilagorna** innehåller annan viktig information, såsom ett nytt frivilligt formulär som handlar specifikt om videolänkfrågor, att bifoga till det rekommenderade standardformuläret för framställning om bevisupptagning (**bilaga IV**), den fullständiga texten i konventionen om bevisupptagning (**bilaga V**) och relevanta slutsatser och rekommendationer från den särskilda kommissionen (**bilaga VI**)

20. I denna vägledning hänvisas genomgående till de enskilda **landsprofilerna** för varje fördragsslutande part. På grund av skillnaderna i lagstiftning, praxis och förfaranden mellan de fördragsslutande parterna när det gäller användningen av videolänk vid bevisupptagning²⁸ fastställde expertgruppen att sådana landsprofiler behövdes för att ge mer lättuppdaterbara, riktade riktlinjer. Landsprofilerna innehåller därför ytterligare information, som är unik för varje fördragsslutande part, om användningen av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning, inklusive relevant lagstiftning, relevanta regler eller bestämmelser, användbara länkar och kontaktuppgifter. Dessa hittas i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats.
21. Denna vägledning är avsedd att komplettera den tredje utgåvan av den praktiska handboken för tillämpning av konventionen om bevisupptagning, ***Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention*** (nedan kallad *handboken om bevisupptagning*)²⁹, som innehåller en bilaga för användning av videolänk (bilaga 6). Handboken om bevisupptagning är en omfattande vägledning som innehåller information om konventionens tillämpning mer allmänt, inklusive rättspraxis och kommentarer med anknytning till konventionen som helhet, inte bara avseende användning av videolänkteknik. Mer information för att köpa kopior av handboken om bevisupptagning finns i avsnittet om bevisupptagning och avsnittet om publikationer på Haagkonferensens webbplats. < www.hcch.net >.

²⁸. *ibid.*, s. 20.

²⁹ Haagkonferensens permanenta byrå, *Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention*, 3:e utgåvan., Haag, 2016. Se även ordlistan.

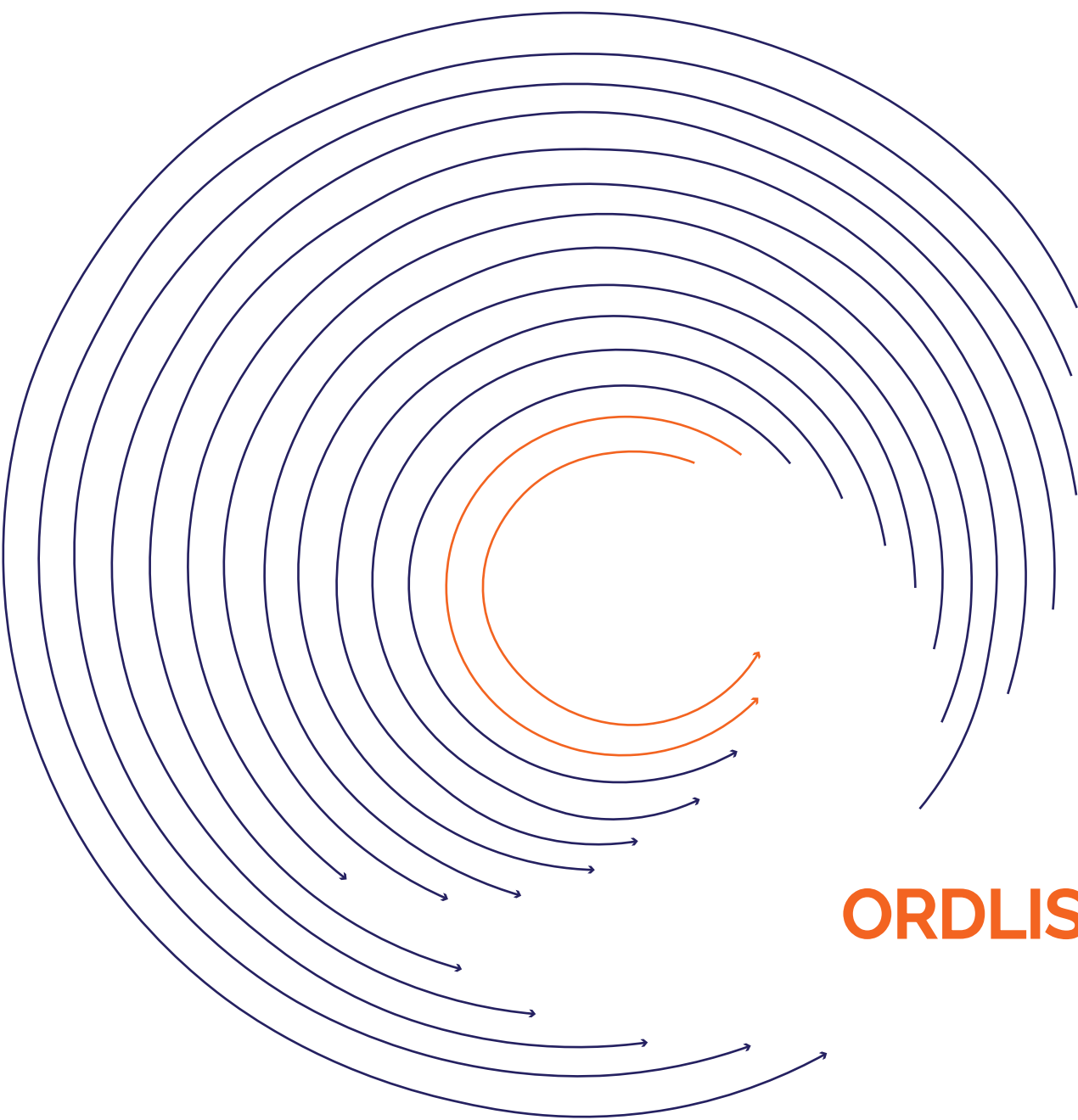

FÖRKORTNINGAR

ADSL	Asymmetrisk digital abonnentledning
AES krypteringsalgoritm)	Advanced Encryption Standard (standardiserad
AIR	All India Reporter (Indien)
ATR	Australasian Tax Reports (Australien)
Bankr. E.D.N.Y.	U.S. Bankruptcy Court for the Eastern District of New York (Förenta staterna)
BCSC Columbia, Kanada)	Supreme Court of British Columbia (Högsta domstolen i British
S&R	Slutsatser och rekommendationer (Haagkonferensen)
CCBE	Rådet för advokatsamfunden i Europeiska unionen
CGAP	Rådet för allmänna frågor och policyfrågor (Haagkonferensen)
Kodek	Kodare-avkodare
<i>Comput. Netw.</i>	<i>Computer Networks (datanätverk)</i>
D. Conn.	Förenta staterna Distriktsdomstolen för Connecticut (Förenta staterna)
D.D.C.	Förenta staterna Distriktsdomstolen för District of Columbia (Förenta staterna)
EC	Europeiska kommissionen
EU	Europeiska unionen
EWHC (Ch)	High Court of England and Wales (Chancery Division) (Förenade kungariket)
EWHC (QB)	High Court of England and Wales (Queens Bench Division) (Förenade kungariket)
FCA	Federal Court of Australia
FCR	Federal Court Reports (Australien)
Fed. R. Civ. P.	Federala regler om civilrättsliga förfaranden (Förenta staterna)
Fed. R. Evid. Serv. staterna)	Federala bestämmelser om bevisupptagningstjänster (Förenta staterna)
HD	High Definition (högupplösning)
HKEC	Hong Kong Electronic Citation (Folkrepubliken Kina)
HKLRD	Hong Kong Law Reports and Digest (Folkrepubliken Kina)
Hongkong SAR	Den särskilda administrativa regionen Hongkong (Folkrepubliken Kina)
IberRed	Ibero-amerikanska nätverket för internationellt rättsligt samarbete
IBA	Internationella advokatsamfundet
ID	Identitetshandling
IP	Internetprotokoll
ISDN	Integrated Services Digital Network (det tjänsteintegrerade

digitala nätet)

ITU-T	Internationella teleunionen
LawAsia	Advokatsamfundet för Asien och Stilla-havsområdet
Macao SAR	Den särskilda administrativa regionen Macao (Folkrepubliken Kina)
MCU	Multi-point Control Unit (flerpunktskontrollenhet)
ONSC	Supreme Court of Ontario (Högsta domstolen i Ontario, Kanada)
ONCJ	Ontario Court of Justice (Domstolen i Ontario, Kanada)
Res/D/N/DC	Reservationer/förklaringar/meddelanden/depositär kommunikation
SC	Särskilda kommissionen (Haagkonferensen)
SIP	Protokoll för sessionsinitiering
SD	Standarddefinition
S.D.N.Y.	Förenta staterna Distriktsdomstolen för södra delen av New York (Förenta staterna)
Förenta staterna	(Amerikas) förenta stater
W.D. Tenn.	Förenta staterna Distriktsdomstolen för västra Tennessee (Förenta staterna)
WXGA	Wide Extended Graphics Array (omfattande grafikmatris)

ORDLISTA

Centralt organ

Det organ som utsetts av en fördragsslutande part i enlighet med artikel 2 första stycket.

Kapitel I

De bestämmelser i konventionen som behandlar systemet med framställningar om bevisupptagning. Kapitel I omfattar artiklarna 1–14 i konventionen.

Kapitel II

Bestämmelserna i konventionen om bevisupptagning genom konsulära tjänstemän eller särskilt utsedda personer. Kapitel II omfattar artiklarna 15–22 i konventionen. Enligt artikel 33 i konventionen kan en fördragsslutande part helt eller delvis utesluta tillämpningen av kapitel II. För att se en viss fördragsslutande parts förklaringar eller förbehåll, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning i kolumnen med rubriken "Res/D/N/DC".

Mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

Ett begrepp som används för att begränsa konventionens materiella tillämpningsområde. Begreppet *civil eller kommersiell natur* tolkas *liberalt* och på ett *autonomt* sätt och tillämpas konsekvent i både konventionen om bevisupptagning och konventionen om delgivning.

Kodek

En kodek (förkortning för kodare-avkodare) är en enhet som komprimerar ljud- och videosignalerna på en plats till en digital signal som överförs till den andra platsen, innan den omvandlas tillbaka till ett läsbart ljud- och videoformat³⁰.

Särskilt utsedd person

Vid tillämpningen av kapitel II, en person som är utsett för att ta upp bevis (se särskilt artikel 17).

Slutsatser och rekommendationer (eller S&R)

Slutsatser och rekommendationer från olika möten i Haagkonferensen. I hela denna vägledning hänför sig de flesta hänvisningar till den särskilda kommissionens slutsatser och rekommendationer om den praktiska tillämpningen av konventionen om bevisupptagning, tillsammans med året för det relevanta sammanträdet (t.ex. "S&R från 2014 års särskilda kommission" avser de slutsatser och rekommendationer som antogs vid den särskilda kommissionens sammanträde 2014). Alla relevanta slutsatser och rekommendationer från den särskilda kommissionen återges i **bilaga VI** och finns även tillgängliga i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >. Hänvisning görs även till slutsatser och rekommendationer från andra möten i Haagkonferensen, såsom det årliga mötet i rådet för allmänna frågor och policyfrågor.

³⁰ M. Dunn och R. Norwick (*op. cit.* not 20), s. 2; M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 5.

Konsul

I kapitel II avser termen *konsul* en konsulär eller diplomatisk tjänsteman.

Konsulär tjänsteman

Vid tillämpningen av kapitel II, en person som tar upp bevis (se särskilt artiklarna 15 och 16). Av praktiska skäl används termen "konsul" i denna vägledning för att beteckna konsulära och diplomatiska tjänstemän.

Landsprofil

Ett svar i det *landsprofilfrågeformulär* som delades ut av den permanenta byrån till de fördragsslutande parterna 2017, som utformats för att komplettera den mer allmänna information som ges i denna vägledning. Alla enskilda "landsprofiler" samt en sammanställning av alla svar ("svarssammanställning") finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >. Hänvisningar till "fråga" i hela denna vägledning avser frågorna i landsprofilfrågeformuläret.

Direkt bevisupptagning

Bevisupptagning varigenom myndigheten i den anmodande staten där förfarandet pågår direkt genomför vittnes-/sakkunnigförhöret. Se även "*Indirekt bevisupptagning*"; *skillnaden mellan direkt och indirekt bevisupptagning diskuteras i A1.2. Förklarande diagram finns i bilaga II.*

EU:s förordning om bevisupptagning

En förordning som gäller mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen (EU) (med undantag för Danmark)³¹ om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Förordningens fullständiga titel är *Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur*³².

Konventionen om bevisupptagning (eller konventionen)

Ett internationellt fördrag som utarbetats och antagits under överinseende av Haagkonferensen, vars fullständiga titel är *Konvention av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur*. Den fullständiga texten till konventionen finns i **bilaga V** samt i avsnittet för bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >.

Handboken om bevisupptagning

En publikation från Haagkonventionen, vars fullständiga titel är *Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention* (praktisk handbok om tillämpning av konventionen om

³¹ Förenade kungariket förblir bundet av EU:s förordning om bevisupptagning till och med den 31 december 2020, i enlighet med det utträdesavtal som undertecknats mellan Förenade kungariket och Europeiska unionen och som trädde i kraft den 1 februari 2020.

³² Den fullständiga texten till förordningen finns tillgänglig i EUR-Lex-databasen på följande adress: < <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=CELEX:32001R1206> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

bevisupptagning). Handboken om bevisupptagning innehåller detaljerade förklaringar om olika aspekter av den allmänna tillämpningen av konventionen om bevisupptagning samt officiella bedömningar om de större problem som uppkommit i praktiken. Denna vägledning bör därför ses som ett komplement till handboken om bevisupptagning. Om inget annat anges, avser hänvisningarna i denna vägledning till handboken om bevisupptagning den tredje utgåvan av handboken som publicerades 2016. Information för att köpa handboken finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >.

Avsnittet om bevisupptagning

En del av Haagkonferensens webbplats som ägnas åt konventionen om bevisupptagning. Avsnittet för bevisupptagning kan nås via en länk på Haagkonferensens webbplats < www.hcch.net >.

Förklarande rapport

Den rapport som utarbetats av Philip W. Amram där bakgrunden till och det förberedande arbetet kring konventionen om bevisupptagning förklaras, och som innehåller kommentarer till texten för varje artikel. Den förklarande texten återges i sin helhet i bilaga 3 i **handboken om bevisupptagning** och finns även tillgänglig under avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >. Den förklarande rapporten publicerades ursprungligen i *Actes et documents de la Onzième session (Förfaranden vid den elfte sessionen) (1968)*, volym IV, *Obtention des preuves à l'étranger* (s. 202–216).

”Handshake”-projektet

Ett projekt som genomfördes mellan 2014 och 2017 av expertgruppen för videokonferenser inom arbetsgruppen för e-juridik inom Europeiska unionens råd, vars fullständiga namn var *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing* (flerpartsinitiativ för att förbättra gränsöverskridande videokonferenser)³³. Det angivna syftet med projektet var att främja praktisk användning av och utbyta bästa praxis och expertis om organisatoriska, tekniska och rättsliga aspekter av gränsöverskridande videokonferenser för att bidra till att förbättra e-juridiksystemens funktion i medlemsstaterna och på europeisk nivå³⁴.

Projektets resultat och rekommendationer har legat till grund för utarbetandet av denna vägledning, särskilt när det gäller de praktiska och tekniska aspekterna. Detta berodde till stor del på de omfattande praktiska videolänktester som genomfördes mellan olika medlemsstater i Europeiska unionen.

Förhör

I denna handledning avses med begreppet *förhör* allt slags hörande av ett vittne från vilket bevis ska upptas, oavsett om det sker som en del av förfarandet i en domstol eller om det genomförs utanför domstol. Se även, *”vittne”, ”konsul” och ”särskilt utsedd person”*.

³³ Dokumentationen från och resultaten av projektet (.zip-fil) *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing* finns tillgängliga på < https://beta.e-justice.europa.eu/69/SV/general_information > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

³⁴ ”Handshake”-projektet (*op. cit.* not 15), s. 2.

Indirekt bevisupptagning

Förfarandet för bevisupptagning genom vilket en myndighet i den anmodade staten på vars territorium vittnet/experten befinner sig genomför vittnes-/sakkunnigförhöret. Se även *”Direkt bevisupptagning”*. Skillnaden mellan direkt och indirekt bevisupptagning diskuteras i **A1.2**. Förklarande diagram finns i **bilaga II**.

Det tjänsteintegrerade digitala nätet (Integrated Services Digital Network, ISDN)

Ett ISDN-nät definieras av Internationella teleunionen som en typ av ”[nätverk som tillhandahåller eller stöder en rad olika telekommunikationstjänster] som tillhandahåller digitala anslutningar mellan användarnätverksgränssnitt”³⁵.

Internationella teleunionens sektor för standardisering av telekommunikation (ITU-T)

En sektor inom Internationella teleunionen, med ansvar för att ”[sammanföra] experter från hela världen för att utveckla internationella standarder som kallas ITU-T-rekommendationer, som fungerar som definitioner i den globala infrastrukturen för informations- och kommunikationsteknik”³⁶.

IP-nätverk (Internet Protocol)

Ett IP-nätverk definieras av Internationella teleunionen som en typ av ”nätverk där IP används som ett skiktprotokoll”³⁷.

Judiciell myndighet

Termen *judiciell myndighet* används i konventionen för att beskriva a) den myndighet som utfärdar framställningar om bevisupptagning (artikel 1 första stycket) och b) den myndighet som verkställer framställning av bevisupptagning (artikel 9 första stycket).

Framställning om bevisupptagning

Vid tillämpningen av kapitel I, en anordning som används för att framställa en begäran om bevisupptagning eller utförande av någon annan rättslig handling. I denna vägledning avser *begäran om bevisupptagning* den anordning som omfattas av andra instrument (t.ex. 1954 års Haagkonvention rörande vissa till civilprocessen hörande ämnen) eller nationell lagstiftning för bevisupptagning eller utförande av någon annan rättslig handling.

³⁵ Internationella teleunionen, ”I.112: Vocabulary of terms for ISDNs”, 1993, s. 6, tillgänglig på < <https://www.itu.int/rec/T-REC-I.112-199303-I> > [senast konsulterade den 4 mars 2020]. Se även nedan not 36 för mer information om ITU-T.

³⁶ För mer information om ITU-T, se < <https://www.itu.int/en/ITU-T/about/Pages/default.aspx> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

³⁷ Internationella teleunionen, Y.1001: *IP framework – A framework for convergence of telecommunications network and IP network technologies*, 2000, p. 3, tillgängligt på < <https://www.itu.int/rec/T-REC-Y.1001-200011-I> > [senast konsulterade den 4 mars 2020].

Standardformulär

Det standardformulär för framställning om bevisupptagning som rekommenderas av den särskilda kommissionen. Ifyllbara versioner av formuläret på både engelska och franska finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: <www.hcch.net>. En kopia av standardformuläret med instruktioner för ifyllande finns också i bilaga 4 till handboken om bevisupptagning.

Diagram över praktisk information

Diagrammet för en viss fördragsslutande part, som finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats (< www.hcch.net >) under "Central and other Authorities" (centrala och andra myndigheter), innehåller information om den praktiska tillämpningen av konventionen för den berörda fördragsslutande parten.

Anmodad myndighet

Vid tillämpningen av kapitel I, den myndighet som verkställer framställningen om bevisupptagning. Enligt konventionen är en anmodad myndighet en judiciell myndighet i den anmodade staten som är behörig att verkställa en framställning om bevisupptagning enligt sin interna lagstiftning.

Anmodad stat

Vid tillämpning av kapitel I, den fördragsslutande part till vilken en framställning om bevisupptagning görs eller kommer att göras.

Anmodande myndighet

Vid tillämpningen av kapitel I, den myndighet som utfärdar en framställning om bevisupptagning. Enligt konventionen är den anmodande myndigheten en judiciell myndighet i den anmodande staten som är behörig att göra framställningar om bevisupptagning enligt sin interna lagstiftning.

Anmodande stat

Vid tillämpningen av kapitel I, den fördragsslutande part från vilken en framställning om bevisupptagning utfärdas eller kommer att utfärdas.

Svarande stat

En fördragsslutande part i konventionen som lämnade in ett svar i det *landsprofilfrågeformulär* som skickades ut av den permanenta byrån 2017. Alla enskilda svar ("landsprofiler") samt en sammanställning av alla svar ("svarssammanställning") finns tillgängliga via avsnittet för bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >.

Sändande stat

I denna vägledning används denna term endast med innebörden enligt *Wienkonventionen av den 24 april 1963 om konsulära förbindelser* (nedan kallad *Wienkonventionen om konsulära förbindelser*) och avser den stat som sänder en diplomatisk eller konsulär tjänsteman för att företräda dess intressen utomlands.

Särskild kommission

Särskilda kommissioner inrättas av Haagkonferensen och sammankallas av dess generalsekreterare för att utveckla och förhandla fram nya Haagkonventioner, eller för att se över den praktiska tillämpningen av befintliga Haagkonventioner. I denna vägledning avses med *den särskilda kommissionen* den särskilda kommission som sammanträder med jämna mellanrum för att se över hur konventionen om bevisupptagning fungerar i praktiken.

Verkställande stat

Vid tillämpning av kapitel II, den fördragsslutande part på vars territorium bevisen finns eller kommer att upptas.

Ursprungsstat

Vid tillämpning av kapitel II, den fördragsslutande part på vars territorium förfarandena inleds och till stöd för vilka bevis finns eller kommer att upptas. När bevis upptas av en konsulär tjänsteman är ursprungsstaten också den stat som den konsulära tjänstemannen företräder. *Se även "Sändande stat"*.

Statustabell

En uppdaterad förteckning över fördragsslutande parter som upprätthålls av den permanenta byrån på grundval av information från depositarien. Statustabellen finns tillgänglig i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats (< www.hcch.net >), tillsammans med förklaringar om hur man läser och tolkar den.

Statustabellen innehåller viktig information om varje fördragsslutande part, inklusive

- a) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna,
- b) den metod som användes för anslutning till konventionen (t.ex. undertecknande/ratificering, anslutning eller succession),
- c) för fördragsslutande parter som ansluter sig genom anslutning, huruvida anslutningen har godtagits av andra fördragsslutande parter,
- d) eventuella utvidgningar av konventionens tillämpningsområde,
- e) de myndigheter som parten har utsett enligt konventionen (t.ex. centrala organ), och
- f) eventuella förbehåll, anmälningar eller andra förklaringar som parten har avgett enligt konventionen.

Mer information om ovanstående finns i handboken om bevisupptagning³⁸.

Videolänkteknik (även kallad videokonferensteknik)

Teknik som gör att två eller flera platser kan interagera simultant med tvåvägs video- och

³⁸ Op. cit. not 29.

Ljudöverföring. Observera att i denna vägledning omfattar uttrycket *videolänk* de olika tekniker som används för att möjliggöra videokonferenser, distansnärvaro eller annan form av videonärvaro.

*Mer information om termen videolänk finns i avsnittet "**Vad är videolänk?**".*

Videokonferensbrygga (även kallad flerpunktskontrollenhet (MCU) eller "gateway")

En kombination av programvara och maskinvara som skapar ett virtuellt mötesrum och fungerar som en "brygga" genom att koppla samman platserna och vid behov utföra omvandlingar (t.ex. konvertera nätverkssignal, kodek-protokoll eller ljud-/videodefinition).

*För mer information om termen "videokonferensbrygga", se även **C2**.*

Vittne

I denna vägledning avses med termen *vittne* både parter i förfarandet och tredje parter från vilka vittnesmål ska upptas.

DEL A

**PÅBÖRJA
ANVÄNDNING
EN AV
VIDEOLÄNK**

- A1 INLEDANDE ÖVERVÄGANDEN
- A2 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL I
- A3 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL II

A1 INLEDANDE ÖVERVÄGANDEN

22. Som beskrivs i inledningen är det sedan länge etablerat att användningen av teknik för att bidra till en effektiv tillämpning av konventionen om bevisupptagning är tillåten, även om det inte finns någon specifik hänvisning i konventionen till modern teknik såsom videolänk.³⁹ Användning av videolänk är tillåten både i verkställandet av en framställning om bevisupptagning enligt kapitel I och i verkställandet av en framställning om bevisupptagning enligt kapitel II i konventionen. Framför allt får videolänk användas för att

- underlätta för parterna i förfarandet, deras ombud och domstolspersonal att närvara och/eller delta vid bevisupptagningen, eller
- underlätta det faktiska bevisupptagandet (både direkt och indirekt bevisupptagning).

För en mer detaljerad förklaring av de särskilda sätt på vilka videolänk får användas enligt varje kapitel i konventionen, se A2 (kapitel I) och A3 (kapitel II) nedan.

23. Huvudsyftet med all användning av videolänk bör alltid vara att säkerställa att förhöret kan genomföras på ett sätt som så mycket som möjligt liknar ett förhör som äger rum fysiskt i en rättsal.⁴⁰ För att uppnå detta kan användningen av videolänk i ett visst mål därför bli föremål för överväganden som rör rättskipningen⁴¹, som fastställs av domstolen, såväl som för praktiska och tekniska överväganden.
24. Överväganden som rör rättskipningen kan t.ex. vara en bedömning av hur videolänken påverkar vittnets trovärdighet⁴² på grund av minskad möjlighet för den person som hör vittnet att bedöma

³⁹ Se S&R nr 4 från 2003 års särskilda kommission, S&R nr 55 från 2009 års särskilda kommission och S&R nr 20 från 2014 års särskilda kommission.

⁴⁰ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16), s. 15 och 17; Federal Court of Australia (*op. cit.* not 15), s. 9; N. Vilela Ferreira m.fl., *Rådets förordning (EG) nr 1206/2001: Artikel 17 och videokonferensen som ett sätt att erhålla direkta bevis i mål och ärenden av kommersiell natur*, Lissabon, Centrum för juridiska studier (*Centro de Estudos Judiciários*), 2010, s. 14.

⁴¹ Rättskipningens intressen är en vägledande princip för domstolarna när de beslutar om huruvida de ska tillåta användning av videolänk vid bevisupptagning. Exempelvis har domstolarna i Förenade kungariket anammat konceptet att videolänk kan bidra till att nå det övergripande målet i civilrättsliga förfaranden att domstolarna ska kunna vidta åtgärder för att uppnå rättvisa. Se t.ex., "High Court of Justice Queens Bench Division" i *Rowland v. Bock* [2002] EWHC 692 (QB).

⁴² I rättspraxis fastställs inte i vilken utsträckning en bedömning av vittnestrovärdighet kan begränsas genom videolänk. Därför förblir frågan relevant för domstolar och de som vill förlita sig på tekniken. Domstolarna i ett antal stater har ansett att videolänkar inte har någon betydande inverkan på trovärdighetsbedömningen. Se t.ex. *In re Rand International Leisure Products, LLC*, nr. 10-71497-ast, 2010 WL 2507634, at *4 (Bankr. E.D.N.Y. 16 juni 2010) (*Bankruptcy Court Eastern District of New York, United States*), där man endast fann en begränsad märkbar inverkan av videolänkteknik på förmågan att observera ett vittnes uppträdande och hålla korsförhör; *Skyrun Light Industry (Hong Kong) Co Ltd v. Swift Resources Ltd* [2017] HKEC 1239 (förstainstansrätten, Hongkong SAR), där man påpekar att även om en viss försämring kan uppstå finns det ingenting som i sig är orättvist med användningen av videolänk för att förhöra ett vittne; i *State of Maharashtra v. Dr Praful B Desai* AIR 2003 SC 2053 (Supreme Court of India), anser man att när tekniken fungerar effektivt kan trovärdigheten bedömas på lämpligt sätt. En liknande ståndpunkt har också intagits av domstolar i icke fördragsslutande parter i konventionen om bevisupptagning, såsom Kanada: se t.ex. Supreme Court of British Columbia i *Slaughter v. Sluys* 2010 BCSC 1576 och Supreme Court

vittnets uppträdande, eller för att det allvar som följer av den fysiska närvaron i rättssalen saknas. Som diskuterats ovan kan dock dessa problem övervinnas eller minskas med tiden genom tekniska framsteg, ökad användning av utrustningen och ett större förtroende för dess användning⁴³. Bevisvärdet på själva vittnesmålet kan också anses vara mindre när en videolänk används, beroende på om relevanta straffbestämmelser (t.ex. om mened eller otillbörligt uppträdande) är verkställbara på den plats varifrån vittnet lämnar bevis⁴⁴. Praktiska överväganden kan inbegripa att organisera tillgången till videolänkutrustning eller kostnaderna för att hyra och använda videolänkutrustning. Tekniska överväganden kan sträcka sig från specifika operativa aspekter av anslutningen, såsom att säkerställa tillräcklig bandbredd och lämpliga nätverksinställningar, till den faktiska kvaliteten på den video och det ljud som överförs.

25. Inget av dessa överväganden kan dock ses separat. En framgångsrik användning av videolänk kräver ett helhetsgrepp som säkerställer komplementariteten mellan rättsliga, praktiska och tekniska överväganden.⁴⁵ Att anta att traditionell domstolspraxis och traditionella domstolsförfaranden nödvändigtvis kan tillämpas på samma sätt vid förfaranden där en videolänk är inblandad, är att i grunden underskatta teknikens nuvarande begränsningar⁴⁶. Justeringar, oavsett om de är större eller mindre, kommer att behöva göras "för att bemöta de begränsningar som medförs genom den teknik som används och den förändrade miljö som skapas av den tekniken och den geografiska åtskillnaden mellan deltagarna⁴⁷". I denna vägledning undersöks de rättsliga, praktiska och tekniska övervägandena var för sig.

A1.1 Rättslig grund

26. Inledningsvis är det viktigt att notera att det i allmänhet finns tre rättsliga grunder enligt vilka bevisupptagning via videolänk kan begäras/sökas:

- Enligt intern rätt, se punkterna 27 och följande.
- Enligt andra instrument, se punkterna 31 och följande.
- Enligt konventionen om bevisupptagning, se punkterna 34 och följande.

of Ontario i *Chandra v. Canadian Broadcasting Corporation* 2016 ONSC 5385.; *Paiva v. Corpening* [2012] ONCJ 88; *Davies v. Clarington* 2011 ONSC 4540. Trots detta är videolänkteknikens inverkan på bedömningen av vittnets trovärdighet fortfarande en omstridd fråga och domstolar i andra stater har varit mer försiktiga i sina lovord. Se i detta hänseende not 55.

⁴³ Vissa kommentatorer menar att problemet med "minskade personliga interaktioner" kan minskas avsevärt när användare och deltagare "blir vana vid denna typ av interaktion": M. Dunn and R. Norwick (*op. cit.* not 20), s. 16–17, N. Vilela Ferreira m.fl., (*op. cit.* not 40), s. 17–18.

⁴⁴ M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 225. Se även **A2.9** (kapitel I) och **A3.8** (kapitel II).

⁴⁵ E. Rowden m.fl., *Gateways to Justice: Design and Operational Guidelines for Remote Participation in Court Proceedings*, University of Western Sydney, 2013, s. 6, 10, 19. I denna rapport beskrivs resultaten och rekommendationerna från ett treårigt projekt inom ramen för *Australian Research Council Linkage: "Gateways to Justice: improving video-mediated communication for justice participants"*. Projektet omfattade en heltäckande översyn av litteratur och lagstiftning, faktiska besök på plats samt halvstrukturerade intervjuer i kontrollerade miljöer för att bedöma olika faktorer och påverkan av olika slag.

⁴⁶ Se Federal Court of Australia (*op. cit.* not 15), s. 8.

⁴⁷ *Ibid.*, s. 7, punkt 3.15.

a. Användning av videolänk enligt intern lagstiftning

- 1 Enligt artikel 27 utgör konventionen inget hinder mot att använda intern lagstiftning för att uppta bevis genom videolänk på mindre restriktiva villkor.
- 2 Myndigheterna bör först kontrollera om bevisupptagning via videolänk är tillåten enligt den interna lagstiftningen på den plats där förfarandet pågår.
- 3 Myndigheterna bör sedan kontrollera om bevisupptagningen via videolänk inte strider mot den interna lagstiftningen på den ort varifrån bevisen ska upptas, inklusive eventuella befintliga "blockeringsstadgar"⁴⁸ eller straffrättsliga lagar.

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

27. Bland stater som använder videolänk för gränsöverskridande vittnesmål kan de rättsliga grunderna för sådan användning enligt nationell lagstiftning variera. Vissa stater har ändrat sina lagar för att möjliggöra bevisupptagning genom videolänk i inhemska och/eller internationella mål.⁴⁹ Även om andra stater inte har några särskilda bestämmelser i detta avseende, kan

⁴⁸ Blockeringsstadgar straffbelägger sökandet efter och/eller överlämnandet av bevis utan föregående tillstånd från den fördragsslutande part där bevisen finns, och kanalisera därmed insamlingen av bevismaterial genom anordningarna enligt konventionen om bevisupptagning eller andra tillämpliga instrument. Sanktioner för brott mot dessa bestämmelser sträcker sig från böter till fängelse. En detaljerad diskussion om användningen av blockeringsregler finns i handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not), punkt 26 ff.

⁴⁹ Se t.ex. svar i del II, fråga a) och b) landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12), svar från Australien (inkl. t.ex. *Evidence (Audio and Audio Visual Links) Act 1998* (NSW), som underlättar bevisupptagningen, och framläggandet av inlagor, via ljudlänkar och audiovisuella länkar i samband med förfaranden vid en domstol i delstaten New South Wales). Brasilien (resolution från det nationella rådet för rättsliga frågor nr 105/2010 fastställer regler om hur man genomför och dokumenterar förhör genom videolänk; lag 11.419/2006 om det elektroniska rättsliga förfarandet; i artiklarna 236, 385, 453, 461 och 937 i den nya civilprocesslagen föreskrivs användning av videokonferenser). Kina (Hongkong SAR) (besluten 39 och 70 i reglerna för Högsta domstolen (kap. 4a) och del VIII i skyddsförordningen (kap. 8) föreskriver att vittnesmål ska tas genom en "direktsänd tv-länk"). Tjeckien (en ny ändring av landets civilprocesslag förväntas antas snart, som kommer att innebära nya särskilda regler för videolänk). Estland (paragraf 350.2 i civilprocesslagen). Finland (regler för rättsförfarande nr 4/1734 innehåller bestämmelser om bevisupptagning genom videolänk i inhemska frågor). Tyskland (paragraf 128A i civilprocesslagen om granskning av parter, vittnen och sakkunniga med hjälp av bilder och ljudöverföring). Ungern (lag III i civilprocesslagen och dekret från justitieministern nr 3/2016 (II.22) om användning av slutna telekommunikationsnät i civilrättsliga förfaranden för rättegång och förhör av personer). Israel (enligt artikel 13 i bevisupptagningsförordningen från 1971 kan en domstol besluta att ett vittnesmål ska genomföras utanför Israel för rättvisans skull). Sydkorea (artiklarna 327-2, 339-3, 340 och 341 i *civilprocesslagen* och artiklarna 95-2 och 103-2 i *verkställighetsregeln i civilprocesslagen*, som föreskriver bevisupptagning genom videolänk om en domstol anser att det är korrekt, samt *lagen om specialfall vid videorättegångar* (lag nr 5004 av den 6 december 1995). Lettland (art. 703 i *civilprocesslagen* och de interna regler som utfärdats av justitieministeriet nr 1-2/14 om bokning av videokonferensutrustning och förfaranden för användning i rättsliga förfaranden föreskriver bevisupptagning genom videolänk samt regler för tolkning och identifiering av inblandade personer). Polen (artiklarna 235-2, 1131-

bevisupptagning via videolänk tillåtas i enlighet med allmänna regler för bevisupptagning eller annan nationell lagstiftning, även om det främst gäller inhemska ärenden⁵⁰.

28. En fördragsslutande part har antagit lagstiftning som tillåter direkt bevisupptagning genom videolänk enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagning, eftersom landet är av uppfattningen att konventionen inte föreskriver denna möjlighet.⁵¹

För mer information om skillnaden mellan direkt och indirekt bevisupptagning, se **A1.2** och **bilaga II**.

29. Trots den ökande användningen av videolänk i domstolsförfaranden över hela världen kan den fördragsslutande part på vars territorium vittnet befinner sig ändå hysa farhågor avseende dess suveränitet, eftersom vittnesmålet i tillhandahålls på dess territorium men som en del av ett utländskt domstolsförfarande⁵². Den berörda fördragsslutande partens tillstånd kan i vissa fall krävas för att ett förhör via videolänk ska kunna ske, en process som kan underlättas genom tillämpning av avtal om rättsligt samarbete⁵³. Vissa fördragsslutande parter har dock inga invändningar mot användningen av videolänk för att höra ett vittne på deras territorium och anser att det är tillåtet enligt artikel 27 i konventionen⁵⁴.
30. Oavsett om tillstånd krävs eller ej kan det finnas ytterligare restriktioner specifika för

6 och 1135 (2) -4 i civilprocesslagen, justitieministerns reglering av utrustning och tekniska medel som möjliggör bevisupptagning på avstånd i civilrättsliga förfaranden och justitieministerns förordning om detaljerade domstolsförfaranden i mål som omfattas av internationella civil- och straffrättsliga förfaranden i internationella förbindelser). Portugal (artiklarna 456, 486, 502, och 520 i *civilprocesslagen* styr insamlingen av bevis genom videokonferens från sakkunniga, vittnen och parter). Singapore (paragraf 4.1 i *lagen om civilrättsliga förfaranden*, kapitel 98, reviderad lag om Singapore, som gör det möjligt för Högsta domstolen att på lämpligt sätt få fram bevis i Singapore, inbegripet användning av videolänk). Slovenien (art. 114a i *civilprocesslagen* föreskrivs bevisupptagning genom videokonferens om parterna är överens). Förenta staterna (i 28 US Code § 1782 a anges att en amerikansk distriktsdomstol kan besluta att ett vittne ska vittna till stöd för ett utländskt förfarande, även om det är osannolikt att en amerikansk domstol kommer att tvinga ett vittne att direkt tillhandahålla bevis genom videolänk till en utländsk domstol. Denna bestämmelse utesluter inte att ett frivilligt vittne som befinner sig i Förenta staterna tillhandahåller bevis direkt genom videolänk till en utländsk domstol (se 28 US Code § 1782 b). Mer information finns i svarssammanfattningen (*op. cit.* not 4), del II, fråga a). Dessutom har följande stater antagit domstolsregler för användningen av videolänk i både inhemska och internationella fall: Argentina (Acordada 20/13 av den 2 juli 2013 – ärende nr 2267/13 från högsta domstolen, där användning av videolänk tillåts när det inte vore lämpligt för vittnet eller sakkunniga att närvara vid förhöret eller när de inte kan göra det, och regler för användningen av videolänk fastställs). Uruguay (högsta domstolen erkänner i Acordada 7784 av den 10 december 2013 vikten av att använda videolänk och fastställer särskilda regler för hur bevisupptagning ska genomföras på ett sådant sätt).

⁵⁰ Se t.ex. svaren från Bulgarien, Kina (Macao SAR), Kroatien, Norge och Venezuela till del II, fråga a) och b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

⁵¹ Frankrike (dekret nr 2017-892 av den 6 maj 2017 inför möjligheten att direkt verkställa skrivelser om begäran enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagningen via videolänk under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda).

⁵² Se även nedan punkt 66.

⁵³ Det är viktigt att notera att även om videolänk inte används vid en granskning kan tillstånd från den eller de berörda staterna fortfarande krävas, vilket är fallet enligt kapitel II i konventionen om bevisupptagning (se **A3.2**).

⁵⁴ Se t.ex. svar i del II, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12), svar från Förenta staterna (28 US Code § 1782 b, se ovan, not 49) och Förenade kungariket (*Evidence (Proceedings in Other Jurisdictions) Act 1975*, avsnitten 1 och 2 om en ansökan om assistans inbegripet vittnesförhör, jämförd med civilprocessregel 32.3, som tillåter användning av videolänk).

användningen av videolänk, och därför är det viktigt att beakta relevant lagstiftning, rättspraxis, förordningar eller protokoll som gäller för de berörda fördragsslutande parterna.⁵⁵ Ett domstolsbeslut kan till exempel krävas för att använda videolänk vid bevisupptagning⁵⁶. Vissa fördragsslutande parter kräver ömsesidigt samtycke från parterna i förfarandet för att kunna använda videolänk⁵⁷.

⁵⁵ Teknikens många fördelar till trots, skiljer sig de olika tillvägagångssätten för användningen av videolänk avsevärt från en fördragsslutande part till en annan (och ibland till och med mellan jurisdiktioner i samma fördragsslutande part). I Kina (Hongkong SAR) förklarade exempelvis appellationsdomstolen i Raj Kumar Mahajan mot HCL Technologies (Hongkong) Ltd 5 HKLRD 119 att bevis via videolänkar är "ett undantag snarare än regeln". I Förenta staterna, Fed. R. Civ. P. 43 a tillåts att vittnesmål i en rättegång upptas i realtid i öppen domstol via videolänk i inhemska tvister, med förbehåll för att "goda skäl i övertygande omständigheter" föreligger. Amerikanska domstolar har funnit att denna standard har uppfyllts i ett antal olika instanser. Se t.ex. distriktsdomstolen i Tennessee i *DynaSteel Corp. v. Durr Systems, Inc.*, nr. 2:08-cv-02091-V, 2009 WL 10664458, at *1 (W.D. Tenn. 26 juni 2009) (där man konstaterade att "goda skäl" förelåg när domstolen i ett förfarande utan jury inte hade befogenhet att kalla vittnet från den icke-kontraherande parten); distriktsdomstolen i Columbia i *USA v. Philip Morris USA, Inc.*, nr. CIV.A. 99-2496 (GK), 2004 WL 3253681, vid *1 (D.D.C. 30 augusti 2004) (där videolänk tillåts på grund av logistiska svårigheter med att föra in vittnen från Australien till Förenta staterna med deras advokater); distriktsdomstolen i Connecticut i *Sawant v. Ramsey*, nr. 3:07-cv-980 (VLB), 2012 WL 1605450, vid *3 (D. Conn. 8 maj 2012) (där man fann att vittnets oförmåga att resa på grund av hälsoskäl utgör "goda skäl" och "tvingande omständigheter"). Dessutom kan vittnesmål via videolänk endast tillåtas om lämpliga skyddsåtgärder har införts. Detta inbegriper till exempel att ge båda parternas domstol och försvarare möjlighet att ifrågasätta och förhöra vittnet via videolänk och ha en lämplig tjänsteman för att administrera eden. Se t.ex. *DynaSteel Corporation mot Durr Systems, Inc.* och *Sawant v. Ramsey* (se ovan); I *RE Rand International Leisure Products, LLC*, (op. cit. not 42) (villkora bevisupptagning genom videolänk mot flera praktiska och tekniska krav). Detta skiljer sig från ett frivilligt vittnesmål genom videolänk för användning i utländsk tvist, med tanke på att ett sådant vittnesmål är ett vittnesmål utanför domstol. Sådana vittnesmål är korrekta och strider inte mot Förenta staternas lagstiftning, och kan därför arrangeras privat av de utländska myndigheterna och det frivilliga vittnet i Förenta staterna (se *Office of International Judicial Assistance* vid Förenta staternas utrikesdepartement, *OIIA Evidence and Service Guidance* (11 juni 2018), tillgängligt på < <https://www.justice.gov/civil/evidence-requests> > [senast konsulterad den 4 mars 2020]. Domstolar i Australien har antagit två olika metoder för att överväga huruvida man ska bevilja ledighet för användning av videolänk för att inhämta vittnesmål, och slutligen vad som bäst tjänar rättsskipningen medan rättvisan upprätthålls mellan parterna": *Kirby v. Centro Properties* [2012] FCA 60. Den första metoden har utvecklats eftersom många domare har införskaffat videolänkteknik för dess bekvämlighet, och innebär att videolänk tillåts såvida inte övertygande skäl framförs för att motivera motsatsen. I *Tetra Pak Marketing Pty Ltd mot Musashi Pty Ltd* [2000] FCA 1261 fick en sakkunnig som lämnade vetenskapliga, eventuellt kontroversiella utlåtanden, tillåtelse att infinna sig genom videolänk, eftersom domstolen ansåg att videolänk borde tillåtas i avsaknad av ett betydande hinder för dess användning i ett visst fall. I andra fall har däremot en mer försiktig metod antagits, där sökanden aktivt måste visa att det finns goda skäl för att använda videolänk. I *Campaign Master (UK) v. Forty Two International Pty Ltd (No. 3)* (2009) 181 FCR 152 vägrade domstolen att tillåta videolänk eftersom vittnet inte gav någon anledning till att inte närvara och bevisen gällde en nyckelfråga. Ledighet avlogs också i *Stuke v. ROST Capital Group Pty Ltd* [2012] FCA 1097 eftersom vittnets bevisning var mycket kontroversiell och tolkning krävdes. De rättsliga begränsningarna för användningen av videolänk kan också utökas för att förhindra användningen av videolänk om de tillgängliga anläggningarna inte uppfyller de tekniska specifikationer som krävs: se t.ex. Australien, *Evidence (Miscellaneous Provisions) Act 1958* (Vic) s 42G, som innehåller de tekniska minimikrav som måste uppfyllas innan en domstol kan ange att ett vittne vittnar via videolänk. För mer tekniska aspekter och säkerhetsaspekter, se **del C**.

⁵⁶ Se svarssammanfattning (not 4), del II, fråga a) och b).

⁵⁷ *Ibid.*, del IV, fråga e) Endast ett fåtal svarande stater uppgav att parterna måste godkänna användningen av videolänk för att uppta bevis.

b. Användning av videolänk i andra instrument

4

Eftersom konventionen inte avviker från andra instrument (artikel 32) bör myndigheterna kontrollera om andra bilaterala eller multilaterala instrument kan ha företräde i det enskilda fallet.

Se den berörda partens **landsprofil** och/eller **praktiska informationstabell**.

31. Ett antal instrument på bilateral, regional och multilateral nivå innehåller uttryckliga bestämmelser om användningen av videolänk vid bevisupptagning i mål om rättsligt samarbete (dvs. när myndigheterna på den plats där förfarandet äger rum begär assistans av myndigheterna på den plats där vittnet befinner sig för att erhålla dessa bevis).
32. Exempel på sådana instrument är
 - rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (nedan kallad EU:s förordning om bevisupptagning)⁵⁸.
 - 2010 års iberio-amerikanska konvention om användning av videokonferenser i internationellt samarbete mellan rättsliga system och 2010 års tilläggsprotokoll om kostnader, användning av språk och överföring av begäranden⁵⁹,
 - 2008 års avtal mellan Australiens regering och Nya Zeelands regering om domstolsförfaranden och verkställighetsåtgärder som omfattar de båda länderna (den trans-tasmanska regionen).⁶⁰
33. I sådana instrument erkänns normalt antingen användningen av videolänk som ett möjligt sätt att uppta bevis⁶¹, eller ramas in i mer obligatoriska termer⁶². Som anges ovan är det viktigt att enligt artikel 32 inte avvika från andra konventioner som är tillämpliga mellan de

⁵⁸ artiklarna 10.4 and 17.4. Förordningen gäller mellan samtliga EU-medlemsstater (utom Danmark). För ett annat europeiskt exempel på en hänvisning till användningen av videolänk vid bevisupptagning, om än i samband med ett mer begränsat tillämpningsområde för ämnet, se t.ex. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande, art. 9.1.

⁵⁹ Artikel 3.1 (nedan kallad 2010 års iberio-amerikanska konvention om användning av videokonferenser). I skrivande stund gäller denna konvention och dess tilläggsprotokoll mellan Costa Rica, Dominikanska republiken, Ecuador, Mexiko, Panama, Paraguay och Spanien.

⁶⁰ Art. 11 (nedan kallad 2008 års trans-tasmanska överenskommelse). Den fullständiga texten finns på < <http://www.austlii.edu.au/au/other/dfat/treaties/ATS/2013/32.html> > [senast konsulterad den 4 mars 2020]. Båda staterna har antagit sin egen respektive genomförandelagstiftning: *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth) (Australien); *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Nya Zeeland).

⁶¹ Se t.ex. art. 3.1 i den iberio-amerikanska konventionen om användning av videokonferenser och art. 11.1 i 2008 års trans-tasmanska överenskommelse.

⁶² Art. 17.4 i EU:s förordning om bevisupptagning.

fördragsslutande parterna⁶³.

c. Användning av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning

- 5 Varken konventionens anda eller ordalydelse utgör något hinder för användningen av ny teknik och tillämpningen av konventionen kan dra nytta av denna användning⁶⁴.
- 6 De fördragsslutande parterna är fortfarande oeniga om huruvida konventionen är obligatorisk (dvs. om konventionen måste tillämpas när bevis ska upptas utomlands, antingen personligen eller via videolänk). Trots detta har den särskilda kommissionen rekommenderat att de fördragsslutande parterna prioriterar konventionen när bevis söks utomlands (principen om första alternativ)⁶⁵.
- 7 Att tillämpa konventionen eller andra tillämpliga fördrag är i allmänhet förenligt med bestämmelserna i blockeringsstadgarna⁶⁶.

34. Den särskilda kommissionen diskuterade bevisupptagningen utomlands med hjälp av videolänk vid sina möten 2009 och 2014. Den särskilda kommissionen drog slutsatsen att videolänk skulle kunna användas som hjälp vid bevisupptagning enligt konventionen så som anges nedan:

⁶³ När det gäller EU:s förordning om bevisupptagning, och såsom anges i handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkt 435, "omfattas förordningen inte strikt talat av regeln om att 'ge företräde' i artikel 32 i konventionen om bevisupptagning. Enligt unionsrätten har dock förordningen företräde framför konventionen om bevisupptagning i förbindelserna mellan de EU-medlemsstater som är parter i denna [med beaktande av att inte alla EU-medlemsstater är parter i konventionen], men endast i frågor som omfattas av förordningen (artikel 21.1 i förordningen)."

⁶⁴ Se S&R nr 4 från 2003 års särskilda kommission. Se även t.ex. S&R nr 55 från 2009 års särskilda kommission och S&R nr 20 från 2014 års särskilda kommission.

⁶⁵ För en djupgående diskussion om denna princip och dess historia, se handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkterna 19–25.

⁶⁶ Se även not 48 ovan. Vissa fördragsslutande parter har infört blockeringsstadgar för att förhindra att bevis upptas på deras territorium för användning i andra utländska förfaranden än i enlighet med prövningkonventionen (eller i enlighet med något annat tillämpligt fördrag). Ett aktuellt exempel skulle kunna vara Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), se särskilt artikel 48, där det anges att "[d]omstolsbeslut eller beslut från myndigheter i tredjeland där det krävs att en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde överför eller lämnar ut personuppgifter får erkännas eller genomföras på något som helst sätt endast om det grundar sig på en internationell överenskommelse, såsom ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp, som gäller mellan det begärande tredjelandet och unionen eller en medlemsstat [...]."

	Situation	Artiklar i konventionen
Kapitel I	Närvaro och medverkan vid verkställandet av framställning om bevisupptagning Parterna i förfarandet, deras ombud och/eller den anmodande myndighetens domstolspersonal befinner sig i den anmodande staten och önskar närvara via videolänk under vittnesbörden och/eller delta vid vittnesförhöret. Videolänk upprättas mellan - plats i den anmodande staten (t.ex. den anmodande myndighetens lokaler) och - plats där framställning om bevisupptagning verkställs (t.ex. rättssal i den anmodade staten). Behörig myndighet i den anmodade staten (dvs. den anmodade myndigheten) genomför förhöret enligt den anmodade statens lagstiftning, i enlighet med eventuella särskilda metoder eller särskilda förfarande som begärts av den anmodande myndigheten⁶⁷. <i>Mer information om verkställandet av en framställning om bevisupptagning genom videolänk finns i A2.1. För mer information om närvaro (och potentiellt deltagande) genom videolänk enligt kapitel I av parterna, deras ombud och/eller domstolspersonal, se A2.5.</i>	Kapitel I (artiklarna 7, 8 och 9)

⁶⁷ Vid den särskilda kommissionens möte 2014 om den praktiska tillämpningen av Haagkonventionerna om delgivning, bevisupptagning och tillgång till rättvisa diskuterades inte specifikt det direkta bevisupptagandet enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagning, dvs. när den anmodande myndigheten begär att en domare i den anmodande staten ska hålla förhöret som ett särskilt förfarande. Detta skiljer sig från att en domare håller förhöret som utsedd kommissionsledamot enligt kapitel II.

	Situation	Artiklar i konventionen
Kapitel II	Vittnesmål upptas av konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person⁶⁸ Den konsulära tjänsteman som företräder ursprungsstaten utför sina uppgifter i den verkställande staten, eller en vederbörligen särskilt utsedd person använder videolänk för att uppta vittnesmål om en person i den verkställande staten. Videolänk upprättas mellan • platsen där den konsulära tjänstemannen är stationerad (t.ex. ambassad eller konsulat i den verkställande staten) eller där den särskilt utsedda personen är verksam (t.ex. rättsalen i ursprungsstaten) och • platsen där vittnet befinner sig i den verkställande staten (t.ex. kontor eller rättsal). Den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen förhör vittnet i enlighet med sin egen lag och dess procedurregler, såvida det inte är förbjudet enligt lagen i den verkställande staten. En medlem av domstolspersonalen vid ursprungsdomstolen (eller annan vederbörligen utsedd person) som fungerar som särskilt utsedd person enligt artikel 17 och som befinner sig i en fördragsslutande part, får genom videolänk förhöra en person som befinner sig i en annan fördragsslutande part. <i>För mer information om genomförandet av en begäran enligt kapitel II som rör videolänk, se A3.1 och följande avsnitt. För mer information om närvaro (och eventuellt deltagande) genom videolänk enligt kapitel II av parterna, deras ombud och/eller domstolspersonal, se A3.4.</i>	Kapitel II (artiklarna 15, 16, 17 och 21)

68

Enligt artikel 33 i konventionen får en fördragsslutande part helt eller delvis utesluta tillämpningen av kapitel II. För att se förklaringar eller reservationer från en viss fördragsslutande part, se statutabellen för konventionen om bevisupptagning i kolumnen "Res/D/N/DC".

Andra fördrag eller intern lagstiftning eller praxis	Andra metoder för bevisupptagning (se A1.1) En fördragsslutande part får genom intern lagstiftning eller praxis tillåta andra metoder för bevisupptagning än de som föreskrivs i konventionen om bevisupptagning. Konventionen om bevisupptagning avviker inte från andra konventioner som innehåller bestämmelser om bevisupptagning utomlands.	Artiklarna 27 c och 32
--	--	------------------------

35. Som diskuterats ovan syftar konventionen till att fungera i harmoni med andra instrument och intern rätt som tillhandahåller mer gynnsamma och mindre restriktiva regler för internationellt rättsligt samarbete vid bevisupptagning, inbegripet användning av videolänk för att förhöra vittnen utomlands. Därför har konventionen ingen inverkan på användningen av bilaterala, regionala eller multilaterala instrument (artikel 32), såsom EU:s förordning om bevisupptagning, 2010 års iberio-amerikanska konvention om användning av videokonferenser och dess tilläggsprotokoll, eller 2008 års trans-tasmanska överenskommelse. Den hindrar heller inte fördragsslutande parter från att tillåta att bevis upptas på dess territorium genom videolänk genom dess interna lagstiftning eller praxis (artikel 27 c).

A1.2 Direkt kontra indirekt bevisupptagning

- 8 De fördragsslutande parterna har delade meningar om huruvida direkt bevisupptagning är tillåten enligt kapitel I i konventionen. Myndigheterna bör kontrollera om direkt bevisupptagning är tillåten på den plats där bevisen finns innan de lämnar in en framställning om bevisupptagning för detta ändamål.

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

- 9 Enligt kapitel II i konventionen får den särskilt utsedda personen uppta bevis i ursprungsstaten eller i den verkställande staten, på de villkor som anges i det beviljade tillståndet. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har gjort en reservation enligt artikel 18 i konventionen.

För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för beviskonventionen, i kolumnen "Res/D/N/DC".

- 10 Enligt kapitel II i konventionen får den konsulära tjänstemannen uppta bevis genom videolänk av vittnen/sakkunniga som befinner sig på annan ort i den verkställande staten, på villkor som anges i det beviljade tillståndet. Myndigheterna bör kontrollera om detta är möjligt i den berörda fördragsslutande parten.
- 11 Oavsett om bevisen upptas direkt eller indirekt kan parterna och ombuden närvara via videolänk.

36. Med den ökande användningen av videolänk och den lätthet med vilken bevis kan inhämtas över gränserna, har två olika metoder uppkommit när det gäller bevisupptagning utomlands. Bevis kan upptas direkt eller indirekt beroende på vilken myndighet som tar upp bevisen⁶⁹. Detta är inte bara en semantisk åtskillnad, utan något som har viktiga konsekvenser i praktiken.
37. I allmänhet föreskriver befintliga instrument användning av videolänk för att höra vittnen utomlands på två sätt, direkt och indirekt:
- a. Den myndighet vid vilken det rättsliga förfarandet pågår (eller en medlem av den domstolens personal eller ett ombud) genomför vittnesförhören genom videolänk med tillstånd och bistånd från en myndighet i den stat inom vars territorium vittnet befinner sig – i detta avseende *direkt* genom videolänk⁷⁰.
 - b. En myndighet i den stat på vars territorium vittnet befinner sig genomför vittnesförhören och tillåter den anmodande domstolen (samt parterna och/eller deras ombud) att närvara vid och/eller delta i (men inte genomföra) förhören genom videolänk – i detta avseende tas bevis *indirekt* genom videolänk.⁷¹
38. Som nämnts ovan nämner konventionen om bevisupptagning inte bevisupptagning genom videolänk eller möjligheten till direkt bevisupptagning enligt kapitel I, eftersom den författades vid en tidpunkt då datateknik och globala flygresor befann sig i tidigare utvecklingsstadier, och indirekt bevisupptagning var normen. Författarna kunde heller inte förutse att bevis i framtiden, enligt kapitel II, skulle kunna inhämtas med hjälp av videolänk av särskilt utsedda personer som befann sig fysiskt i ursprungsstaten.
39. I detta avseende uppstår en fråga om möjligheten till direkt bevisupptagning enligt kapitel I. Direkt bevisupptagning är visserligen tillåten enligt kapitel II, men huruvida det kan tillåtas enligt kapitel I i konventionen kan diskuteras. Tolkas artikel 1 i konventionen om bevisupptagning snävt förefaller kapitel I inte tillåta direkt bevisupptagning eftersom det särskilt avser begäran från en fördragsslutande parts judiciella myndighet om att erhålla bevis riktad till en annan fördragsslutande parts behöriga myndighet. Även om vissa fördragsslutande parter tillåter direkt bevisupptagning enligt kapitel I, kan andra betrakta dess bestämmelser som ett rättsligt hinder och därför anse att det direkta bevisupptagandet överskrider tillämpningsområdet för kapitel I i

⁶⁹ Ytterligare diskussion om skillnaden mellan direkt och indirekt bevisupptagning enligt andra instrument finns i Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16), s. 6, 9–10.

⁷⁰ Detta tillvägagångssätt antas i iberio-amerikanska konventionen om användning av videokonferenser (särskilt artikel 5) och artikel 17.4 i EU:s förordning om bevisupptagning.

⁷¹ EU:s förordning om bevisupptagning, art. 10–12.

konventionen.

40. Landsprofilerna visar att de svarande staterna är nästan jämnt fördelade när det gäller deras syn på huruvida bevis kan upptas direkt via videolänk enligt kapitel I i konventionen. Det finns ingen tydlig trend i detta avseende. Det är dock värt att notera att många europeiska stater samt Sydafrika och Israel anser att det är möjligt att direkt inhämta bevis via videolänk enligt kapitel I, medan de flesta latinamerikanska och asiatiska stater samt Förenta staterna antar ett motsatt perspektiv⁷².
41. Som nämnts ovan i A1.1 b om användningen av videolänk enligt intern rätt har en fördragsslutande part antagit lagstiftning som tillåter direkt bevisupptagning genom videolänk enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagning, eftersom den är av uppfattningen att konventionen inte föreskriver denna möjlighet⁷³.
42. Enligt kapitel II genomför den särskilt utsedda person som i allmänhet utsetts av ursprungsstaten förhöret av vittnet/den sakkunnige. I sådana fall anses bevisningen upptas direkt. Såsom anges ovan har den särskilda kommissionen enats om att en särskilt utsedd person kan ta upp bevis genom en videolänk antingen från ursprungsstaten eller från den verkställande staten.
43. När det gäller diplomatiska eller konsulära uppdrag kan det dessutom förekomma fall (t.ex. när det gäller geografiskt stora områden) där en konsulär tjänsteman skulle kunna använda en videolänk för att förhöra ett vittne som befinner sig på en (avlägsen) plats, men som ändå fortfarande befinner sig i den verkställande staten.
44. Tabellen nedan visar de möjligheter som finns när det gäller bevisupptagning enligt konventionen om bevisupptagning:

	Metod	Artiklar i konventionen
Kapitel I	Indirekt bevisupptagning (Direkt bevisupptagning enligt artikel 9 andra stycket, endast tillgänglig i vissa fördragsslutande parter.)	Kapitel I (Artiklarna 9.1 och 9.2)
Kapitel II	Direkt bevisupptagning Särskilt utsedda personer kan uppta bevis genom en videolänk antingen från ursprungsstaten eller från den verkställande staten. Konsulära tjänstemän befinner sig sannolikt i den verkställande staten, varifrån de kommer att uppta bevis via videolänk.	Kapitel II (artiklarna 15, 16 och 17)

⁷² Se svar i del V, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). Svarande stater som anser att direkt bevisupptagning kan ske via videolänk enligt kapitel I i konventionen: Kina (Hongkong SAR), Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Israel, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sydafrika, Sverige, Förenade kungariket (England och Wales).

Svarande stater som anser att direkt bevisupptagning inte får ske via videolänk enligt kapitel I i konventionen: Belarus, Brasilien, Förenta staterna, Kina (Macao SAR), Kroatien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, Lettland, Litauen, Mexiko, Sydkorea, Schweiz, Venezuela.

⁷³ Frankrike (dekret nr 2017-892 av den 6 maj 2017) (*op. cit.* not 51).

Intern lagstiftning eller praxis	Direkt och indirekt bevisupptagning	Artiklarna 27 b, 27 c och 32
-------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------

45. Som anges ovan förefaller kapitel I i konventionen om bevisupptagning inte tillåta direkt bevisupptagning. Den aktuella trenden i befintliga instrument om videolänk är att tillåta detta enligt bestämmelser som liknar dem i kapitel I (sannolikt för ökad effektivitet) under förutsättning att särskilda *rättsliga skyddsåtgärder* har uppfyllts. Sådana rättsliga skyddsåtgärder kan till exempel vara följande⁷⁴:

- Begäran görs skriftligen, innehåller alla nödvändiga uppgifter och godkänns av den behöriga myndigheten.
- Begäran omfattas av det relevanta fördraget.
- Begäran är tekniskt genomförbar.
- Begäran strider inte mot den nationella lagstiftningen eller de berörda fördragsslutande parternas grundläggande rättsliga principer.
- Bevisupptagningen sker på frivillig basis utan tvångsåtgärder.

46. Dessutom har Europeiska unionen upprepat att videokonferensteknik är den "effektivaste"⁷⁵ metoden för att ta upp bevis direkt, åtminstone bland dess medlemsstater. I sin landsprofil meddelade en svarande stat vidare att direkt bevisupptagning genom videolänk i praktiken är mycket vanligt, faktiskt normen, både i inhemska och internationella fall⁷⁶. Det är dock inte känt hur ofta direkt bevisupptagning i praktiken används i andra fördragsslutande parter, enligt något av kapitlen i konventionen om bevisupptagning⁷⁷.

⁷⁴ Artikel 3 i iberio-amerikanska konventionen om användning av videokonferenser och artikel 17.2 and 17.5 i EU:s förordning om bevisupptagning.

⁷⁵ Europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område (*op. cit.* not 5), s. 6.

⁷⁶ Se Portugals svar i del II, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret, (*op. cit.* not 12).

⁷⁷ Se svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del V, fråga b) del VI, fråga e)

A1.3 Rättsliga begränsningar för bevisupptagning

- 12 Bevisupptagning via videolänk är vanligtvis begränsat till förhör av vittnen/sakkunniga.
- 13 Samma rättsliga begränsningar gäller vanligtvis för ett vittnesförhör som genomförs via videolänk som om bevisen inhämtats personligen. Myndigheterna bör se till den berörda fördragsslutande partens interna lagstiftning för att kontrollera om ytterligare begränsningar gäller.
- 14 Myndigheterna uppmanas att tillhandahålla information om begränsningarna i sin nationella lagstiftning avseende användningen av videolänk för bevisupptagning (t.ex. genom att rapportera sådana bestämmelser i sina landsprofiler).

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

47. Flera rättsliga begränsningar kan gälla för bevisupptagning enligt konventionen om bevisupptagning:
 - Enligt kapitel I ska en begäran om en särskild metod eller ett särskilt förfarande (t.ex. användning av videolänk) uppfyllas, såvida detta inte är oförenligt med den anmodade statens interna lagstiftning eller inte går att genomföra. Dessutom kan förhandstillstånd krävas för att den anmodande statens domstolspersonal ska tillåtas närvara, oavsett om det rör sig om fysisk närvaro eller närvaro via videolänk.
 - Enligt kapitel II kan tillstånd krävas för att den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen ska kunna uppta bevis, oavsett om bevisupptagningen sker via videolänk eller inte.
48. Även om konventionen ger tydlig vägledning om användningen av tvångsåtgärder (som diskuteras under **A2** och **A3** för kapitel I respektive kapitel II), kan dessa tvångsåtgärder för vissa fördragsslutande parter endast utökas till att tvinga ett vittne att avge vittnesmål, inte till att tvinga honom eller henne att vittna specifikt via videolänk.
49. Om dessa typer av begränsningar har rapporterats, återfinns de i den berörda fördragsslutande partens landsprofil. Några specifika exempel är andra instrument eller överenskommelser som avviker från konventionen om bevisupptagning när det gäller användningen av videolänk (se även artiklarna 28 och 32), eventuella tidsfrister eller anmälningskrav för användningen av videolänk samt eventuella begränsningar av bevisupptagningen när videolänk används⁷⁸.

⁷⁸

Sådana begränsningar kan gälla de typer av bevis som kan erhållas via videolänk, de personer som kan undersökas via videolänk, platser där bevis kan upptas när videolänk används eller hur de bevis som tas upp genom videolänk ska hanteras. Se t.ex. svarssammanfattning (*ibid.*), del IV, fråga b) och d).

50. De svarande staterna tillämpar i allmänhet samma begränsningar för bevisupptagning genom videolänk som de som skulle gälla om bevis inhämtades personligen. När det gäller vilka personer som kan förhöras via videolänk är dessa vanligtvis begränsade till vittnen (där termen *vittne* tolkas i sin vidaste mening, se ordlistan). Andra begränsningar rör bland annat ålder (personen är under 18 år), personer med funktionsnedsättning, släktingar upp till tredje släktledet, makar eller partner, vittnets förmåga att tala för en organisation eller byrå osv⁷⁹.
51. När det gäller platsen där bevis genom videolänk kan upptas, bör det noteras att i majoriteten av de svarande staterna är denna plats antingen rättssalen eller ambassadens eller konsulatets lokaler, beroende på vilket kapitel i konventionen som åberopas⁸⁰. Som anges i **B1** och **B4** uppgav dessutom många av de svarande staterna i landsprofilerna att platsen skulle vara en hörsal i en domstolsbyggnad⁸¹ och i vissa fall kunde detta till och med vara ett särskilt utsett rum i domstolsbyggnaden⁸².

Mer information om dessa frågor finns i **A2** (kapitel I) och **A3** (kapitel II), och **B4** nedan.

⁷⁹ Se t.ex. svarssammanfattning (*ibid.*), del IV, fråga d).

⁸⁰ Se t.ex. svarssammanfattning (*ibid.*), del IV, fråga f).

⁸¹ Se svaren från Australien (de flesta staterna), Belarus, Bulgarien, Cypern, Finland, Frankrike, Grekland, Singapore (förhörssrummet måste vara i en rättssal i högsta domstolen (endast) om en rättslig handläggare i Singapore ska bistå vid bevisupptagningen) och Sydafrika i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

⁸² Se t.ex. Kinas svar (Hongkong SAR – Technology Court i High Court) och Malta (videolänkförhör kan dock även hållas i de flesta rättssalar med bärbar videolänkutrustning) till del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

A2 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL I

A2.1 Framställning om bevisupptagning

- 15 Framställning om bevisupptagning kan verkställas via videolänk i enlighet med artikel 9.1 eller 9.2 i konventionen.
- 16 I artikel 9.1 fastställs standardmetoden eller standardförfarandet för att erhålla bevis, till exempel från ett vittne/en sakkunnig på en (avlägsen) plats inom den anmodade myndighetens eget territorium.
- 17 Att välja att inhämta bevis genom videolänk som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket kan få kostnadskonsekvenser, bland annat när det gäller möjligheten att söka ersättning.

Mer information om kostnader finns i **A2.11** (kapitel I) och **A3.10** (kapitel II).

- 52. Enligt kapitel I utfärdar en judiciell myndighet i den anmodande staten en begäran om att det centrala organet i den anmodade staten ska inhämta bevis via den berörda judiciella myndigheten, dvs. indirekt bevisupptagning.
- 53. Den behöriga judiciella myndigheten i den anmodade staten (dvs. den anmodade myndigheten) genomför sedan förhöret enligt den anmodade statens lagstiftning (som kan inbegripa användning av videolänk) i enlighet med artikel 9.1 i konventionen. Alternativt kan den anmodande myndigheten begära att en videolänk upprättas som en särskild metod eller ett särskilt förfarande (artikel 9 andra stycket). Den anmodade myndigheten är därför skyldig att följa kraven om inte upprättandet av videolänk är oförenligt med den anmodade statens interna lagstiftning eller omöjligt att genomföra på grund av dess interna praxis och dess interna förfarande eller på grund av praktiska svårigheter⁸³.
- 54. Den typiska begäran om videolänk enligt kapitel I skulle således uppstå om parterna i förfarandet, deras ombud och/eller den anmodande myndighetens domstolspersonal i den anmodande staten önskar närvara via videolänk under mottagandet av vittnesmålet.

⁸³ När det gäller kostnader, se artikel 14 första och andra styckena i konventionen om bevisupptagning:

"1) För vidtagande av den begärda åtgärden får ingen avgift eller kostnadsersättning av något slag utkrävas.

2) Den anmodade staten äger dock avkräva den ansökande staten ersättning dels för vad som utbetalts till sakkunniga och tolkar, dels för kostnader som uppstått genom iakttagande av en särskild form som den ansökande staten begärt enligt artikel 9 andra stycket."

När det gäller praktiska svårigheter har det noterats att artikel 10.4 i EU:s förordning om bevisupptagning möjliggör för de berörda domstolarna att komma överens om tillhandahållande av nödvändig teknisk utrustning om den anmodade domstolen inte ensam kan göra det. Se M. Torres, "Cross-Border Litigation: 'Video-taking' of evidence within EU Member States", *Dispute Resolution International*, vol. 12.1, 2018, s. 76.

Videolänken skulle sedan upprättas mellan en plats i den anmodande staten (t.ex. den anmodande myndighetens lokaler) och den plats där framställningen om bevisupptagning verkställs (t.ex. en rättssal i den anmodade staten) eller alternativt skulle båda platserna anslutas via ett virtuellt konferensrum. Upprättandet av videolänken förutsätter tillstånd från den anmodade myndigheten samt tillgång till utrustning och tekniskt stöd.

55. Även om det är mindre vanligt kan ett alternativt scenario uppstå om (t.ex. när det gäller geografiskt stora områden) vittnet/den sakkunnige befinner sig i den anmodade staten men på en annan (avlägsen) plats än den där den judiciella myndighet som ansvarar för bevisupptagningen ligger. Den behöriga myndigheten i den anmodade staten kan i enlighet med sin egen interna lagstiftning vilja genomföra utfrågningen av vittnet/den sakkunnige genom videolänk. Alternativt kan den anmodande myndigheten, om detta inte övervägs, begära att en videolänk upprättas som en särskild metod eller ett särskilt förfarande för att underlätta bevisupptagning och minimera den anmodande statens kostnader för att verkställa en begäran. Om parterna i förfarandet, deras ombud och/eller den anmodande myndighetens domstolspersonal också önskar närvara, kan detta kräva att en tredje plats inkluderas genom en flerpunktsvideolänk, vilket skulle omfattas av de krav som anges ovan.
56. Möjligheten att uppta bevis direkt via videolänk enligt kapitel I (t.ex. genom att använda artikel 9 andra stycket i konventionen som en mekanism för detta) är kontroversiell – vissa fördragsslutande parter tillåter denna form av bevisupptagning medan andra vägrar. Under alla omständigheter finns det vid tidpunkten för skrivandet ingen praxis i detta avseende bland konventionsparterna.

För mer information om skillnaden mellan direkt och indirekt bevisupptagning, se A1.2 och bilaga II.

Mer information om de olika situationer som kan uppstå i praktiken finns i praktiska exempel i bilaga III.

57. Mot bakgrund av ovanstående förefaller det som om videolänktekniken i huvudsak används enligt kapitel I för att göra det möjligt för parterna i förfarandet, deras ombud och/eller domstolspersonal att delta i verkställandet av begäran. Även om det är mindre vanligt kan den även användas för indirekt bevisupptagning när vittnet eller den sakkunnige befinner sig på en avlägsen belägen plats i den anmodade staten.

A2.2 Innehåll, form och översändande av framställning om bevisupptagning

18

Tillstånd att använda videolänk kan begäras antingen i själva skrivelsen med framställning om bevisupptagning eller senare genom informella kommunikationsmedel. Det rekommenderas dock att detta anges i framställning om bevisupptagning. Det rekommenderas också att det centrala organet i den anmodade staten kontaktas innan ansökan formellt lämnas in, för bekräftelse om huruvida användningen av videolänk är möjlig.

19. Myndigheterna uppmanas att använda standardformuläret för framställning om bevisupptagning och, där så är möjligt och lämpligt, elektroniska medel för att påskynda överföringen av framställningar och/eller förfrågningar om bevisupptagning⁸⁴.

58. Det är viktigt att komma ihåg att själva videolänken endast är ett sätt på vilket framställningen om bevisupptagning kan verkställas. Följaktligen måste de formella kraven i framställningen om bevisupptagning först uppfyllas, innan någon aspekt avseende användning av videolänk kan hanteras.
59. Den anmodande myndigheten uppmanas att använda standardformuläret för framställning om bevisupptagning, som finns på sektionen för bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats. Utöver standarduppgifterna om ärendet i fråga och de bevis som söks bör det i framställningen om bevisupptagning anges vilka krav som ska gälla för videolänken, inbegripet huruvida ytterligare assistans, utrustning eller faciliteter finns tillgängliga och/eller krävs (t.ex. en dokumentkamera för att underlätta överföring av dokument i realtid mellan platser), tillsammans med relevanta tekniska uppgifter i tillämpliga fall.
60. Framställningen om bevisupptagning kan innehålla en begäran om att en särskild metod eller ett särskilt förfarande ska tillämpas (artikel 9 andra stycket i konventionen). Om en särskild metod eller ett särskilt förfarande begärs bör information om användningen av videolänk ingå i punkt 13 i standardformuläret.
61. Dessutom bör punkterna 14 och 15 i standardformuläret fyllas i om parterna i förfarandet, deras ombud och/eller den anmodande myndighetens domstolspersonal i den anmodande staten önskar närvara (personligen eller via videolänk) under mottagandet av vittnesmålet. Detta är desto viktigare om de avser att vara närvarande via videolänk, se **A2.5**.
62. Oavsett om en särskild metod eller ett särskilt förfarande begärs, rekommenderas att anmodande myndigheter bifogar ett frivilligt specifikt videolänkformulär till standardformuläret för begäran om bevisupptagning, för att påskynda hanteringen av videolänkförfrågningar och undvika tekniska problem. Detta frivilliga formulär ingår i **bilaga IV** till denna vägledning och innehåller följande information:
- Tekniska parametrar för videolänkenheten/-anordningarna: märke, typ av slutpunkt eller flerpunktskontrollenhet, nätverkstyp, adress och/eller värddamn, typ av kryptering som används (se även **del C**).
 - Fullständiga kontaktuppgifter för den eller de tekniska kontaktpersonerna (se **del B3**).

*För mer information om de aspekter som ska beaktas vid förberedelserna för och genomförandet av förhör via videolänk, se **del B**.*

84

Mer information om formen för framställningen om bevisupptagning, inklusive standardformuläret, finns i handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkt 142 ff.

63. Framställningen om bevisupptagning måste antingen vara på språket för den myndighet som anmodas att verkställa den (eller åtföljas av en översättning till det språket) eller på engelska eller franska (såvida inte den anmodade staten har gjort en reservation enligt artikel 33 i konventionen).
64. Vid sitt möte 2014 uppmanade den särskilda kommissionen myndigheterna att överföra och ta emot framställningar på elektronisk väg för att underlätta genomförandet på ett snabbt sätt, i enlighet med artikel 9 tredje stycket i konventionen⁸⁵.

A2.3 Svara på framställningen om bevisupptagning

20

De centrala organen bör bekräfta mottagandet av framställningen om bevisupptagning och besvara förfrågningar (inklusive om användningen av videolänk) från anmodande myndigheter och/eller berörda parter utan dröjsmål.

65. Även om det inte finns något standardformulär för att bekräfta mottagandet av framställningen om bevisupptagning, har den särskilda kommissionen välkomnat den praxis som innebär att de centrala organen omedelbart bekräftar mottagandet av framställningar om bevisupptagning och utan dröjsmål besvarar förfrågningar om verkställandets status, utöver att upprätthålla god kommunikation, inklusive via e-post⁸⁶.
66. Att omedelbart bekräfta mottagandet och besvara statusförfrågningar är naturligtvis bara två exempel på vad som anses vara god kommunikationspraxis. Effektiv och, om möjligt, direkt kommunikation mellan den anmodande myndigheten och den berörda myndigheten i den anmodade staten (i allmänhet det centrala organet) bör också uppmuntras, eftersom det kan underlätta och i många fall påskynda verkställighetsprocessen om förtydliganden behövs på grund av skillnader i rättslig terminologi och användning i olika jurisdiktioner.⁸⁷
67. Oavsett resultatet uppmuntras myndigheterna i den anmodade staten att så snabbt som möjligt fatta beslut om inkommande begäranden.⁸⁸
68. När den anmodade myndigheten svarar på en framställning om bevisupptagning avseende användning av videolänk, är det den anmodade myndighetens uppgift att fastställa tid och plats, med angivande av de relevanta villkoren för videolänken. Om möjligt bör dessa fastställas i samråd med den anmodande myndigheten och, när de är färdigställda, meddelas den anmodande myndigheten i god tid.

⁸⁵ S&R nr 39 från 2014 års särskilda kommission.

⁸⁶ *Ibid.*, S&R nr 9 och 10.

⁸⁷ S&R nr 44 från 2009 års särskilda kommission och S&R nr 9 från 2014 års särskilda kommission. Se även i det europeiska sammanhanget "Handshake"-projektet, *D1b Recommended step-by-step protocol for cross-border videoconferencing in judicial use-cases*, s. 16–17.

⁸⁸ Konventionen om bevisupptagning föreskriver ingen tidsram, men inom ramen för EU:s förordning om bevisupptagning rekommenderar Europeiska unionen en idealisk tidsram på 1–2 veckor för att ett beslut ska kunna fattas (högst 30 dagar). Se "Handshake"-projektet (*ibid.*), s. 14, 16.

För mer information om de aspekter som ska beaktas vid förberedelserna för och genomförandet av förhör via videolänk, se **del B**.

A2.4 Underrätta eller kalla vittnet/den sakkunnige och andra aktörer

- 21 Förfarandet för underrättelse eller kallelse av vittnet kan variera beroende på om bevis inhämtas direkt eller indirekt. För förfaranden enligt kapitel I är det vanligtvis den anmodade staten som utför tjänsten eller kallar vittnet/den sakkunnige.
- 22 Om och när direkt bevisupptagning söks rekommenderas det att anmodande myndigheter säkerställer att vittnet är villigt att vittna via videolänk innan en framställning om bevisupptagning inges.

- 69. För förfaranden enligt kapitel I som inbegriper användning av videolänk enligt artikel 9 ska den anmodade myndigheten ansvara för att kalla vittnet/den sakkunnige i enlighet med sin egen lagstiftning och sina egna förfaranden.
- 70. Utifrån landsprofilerna verkar det som om det i majoriteten av de svarande staterna inte finns några särskilda regler att använda i fall där vittnet/den sakkunnige delges eller kallas att vittna via videolänk, i motsats till att vittna personligen⁸⁹. Detta är vanligtvis fallet när bevis tas upp indirekt, dvs. när den anmodade staten tar upp bevisen.
- 71. En fördragsslutande part kräver dock att vittnet samtycker till att vittna via videolänk, ett krav som finns i det domstolsbeslut som delges vittnet⁹⁰. I en annan fördragsslutande part kallas vittnet eller den sakkunnige genom ett enkelt brev, såvida inte den anmodade domstolen fastställer att en viss typ av tjänst måste användas⁹¹.
- 72. Det är värt att notera att olika regler kan gälla i de fördragsslutande parter där direkt bevisupptagning enligt kapitel I är tillåten. I sådana fall ansvarar den anmodande staten (och inte den anmodade staten) för att sköta delgivningarna eller kallelserna⁹². Andra svarande stater har påpekat att dess domstolar inte kan tvinga vittnen att avge vittnesmål direkt till en utländsk domstol via videolänk (se även **A2.6** nedan om tvångsåtgärder)⁹³.

⁸⁹ Se t.ex. svaren från Belarus, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Israel, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Norge, Polen, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydafrika, Tjeckien och Ungern i del IV, fråga H i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

⁹⁰ Se Förenade kungarikets (England och Wales) svar i del IV, fråga H) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹¹ Se Tysklands svar i del IV, fråga h) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹² Se Frankrikes svar i del IV, fråga h) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹³ Se Australiens, Förenade staternas och Schweiz svar i del IV, fråga H) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

A2.5 Närvaro och medverkan vid verkställande av framställning om bevisupptagning

a. Närvaro av parter och/eller deras ombud (artikel 7)

- 23 För parternas och företrädarnas närvaro *via videolänk* krävs tillstånd eller efterlevnad av en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket i konventionen.
- 24 De anmodande myndigheterna bör i framställningen om bevisupptagning (i punkterna 13 och 14 i standardformuläret) ange huruvida parternas och företrädarnas närvaro begärs *via videolänk* och om korsförhör kommer att krävas.
- 25 Parternas och deras ombuds aktiva deltagande i förhöret *via videolänk* (dvs. inte enbart närvaro) avgörs av den anmodade statens interna lagstiftning. Intern rätt kan tillåta att den anmodade domstolen beslutar i denna fråga efter eget skön från fall till fall.

- 73. Enligt konventionen ska parterna i förfarandena i den anmodande staten och deras ombud närvara vid verkställandet av framställningen om bevisupptagning.
- 74. Om parterna och/eller deras ombud önskar närvara *via videolänk* vid verkställandet av begäran om bevisupptagning, bör den anmodande myndigheten precisera detta i punkterna 13 och 14 i standardformuläret för begäran. Även om parternas och/eller deras ombuds närvaro vid verkställandet av begäran är en rättighet, enligt artikel 7 i konventionen, behöver denna rättighet inte nödvändigtvis omfatta krav på att den anmodade myndigheten ska upprätta en videolänk för att underlätta denna närvaro. Upprättandet av en videolänk för att underlätta denna närvaro förutsätter därför antingen tillstånd från den berörda myndigheten eller en särskild metod eller ett särskilt förfarande som begärs enligt artikel 9 andra stycket. När det gäller det sistnämnda måste den anmodade myndigheten efterleva kravet om det inte skulle vara oförenligt med den anmodade statens interna lagstiftning, eller om det helt enkelt inte är möjligt på grund av brist på utrustning eller anläggningar.

*Mer information om utrustning, anläggningar och tekniskt stöd finns i **delarna B3, B4 och C.***

- 75. I landsprofilerna rapporterade de flesta svarande stater att de tillämpar samma regler för parternas och deras ombuds närvaro oavsett om de befinner sig fysiskt på en enda plats eller

närvarar via videolänk⁹⁴. Parternas och deras ombuds aktiva deltagande i förhöret via videolänk (dvs. inte enbart närvaro) avgörs av den anmodade statens interna lagstiftning. I vissa svarande stater är det i enlighet med intern lagstiftning upp till den ordföranden att godkänna aktivt deltagande⁹⁵. Under sådana omständigheter avgörs därför i vilken utsträckning parterna och deras ombud kan delta i förhöret via videolänk av ordföranden från fall till fall.

76. Dessutom bör det noteras att majoriteten av de svarande staterna tillåter att korsförhör av vittnen/sakkunniga genom videolänk hålls av företrädarna i den anmodande staten⁹⁶. Vissa kräver dock att korsförhör via videolänk specifikt anges i framställningen om bevisupptagande⁹⁷ och att frågorna ställs indirekt via den judiciella myndigheten⁹⁸. Vissa jurisdiktioner tillåter visserligen inte att korsförhör utförs av företrädare för den anmodande staten, men en jurisdiktion i en svarande stat angav att korsförhör kan tillåtas om den anmodande statens förvaltare också har tillstånd att utöva verksamhet på dess territorium (dvs. den anmodade staten)⁹⁹.

b. Närvaro av domstolspersonal (artikel 8)

26

Kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt artikel 8 i konventionen.

För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning, i kolumnen "Res/D/N/DC".

⁹⁴ Se svaren från Belarus, Brasilien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (England och Wales), Grekland, Israel, Kina (Hongkong SAR), Kina (Macao SAR), Lettland, Litauen, Malta, Mexiko, Polen, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydafrika, Tjeckien, Tyskland och Venezuela i del V, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹⁵ Se t.ex. svaren från Australien (två delstater), Brasilien, Frankrike och Israel i del V, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹⁶ Se svaren från Brasilien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (England och Wales), Grekland, Israel, Kina (Hongkong SAR), Lettland, Litauen, Malta, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sydafrika, Sydkorea, Ungern och Venezuela i del V, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹⁷ Se t.ex. Frankrikes svar i del V, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹⁸ Se t.ex. Brasilien svar i del V, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

⁹⁹ Svar från Australien (Queensland) i del V, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

- 27 Om en förklaring saknas, kan det ändå vara möjligt för domstolspersonal att närvara i enlighet med den anmodade statens interna lagstiftning eller praxis.
- 28 När de anmodande myndigheterna ansöker om tillstånd från den anmodade staten bör de tydligt ange att domstolspersonalens närvaro kommer att ske via videolänk och tillhandahålla relevanta tekniska specifikationer för videolänkutrustningen.
- 29 Domstolspersonalens aktiva deltagande i förhöret via videolänk (dvs. inte enbart närvaro) bestäms av den anmodade statens interna lagstiftning. Intern rätt kan tillåta att den anmodade domstolen beslutar i denna fråga efter eget skön från fall till fall.

77. Huruvida domstolspersonal i den anmodande staten får närvara vid verkställandet av begäran av bevisupptagning, inbegripet via videolänk, beror på om den anmodade staten har avgett en förklaring enligt artikel 8 i konventionen som tillåter ett sådant deltagande. Om en sådan förklaring har lämnats kan den utsedda behöriga myndigheten kräva förhandstillstånd.

*För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning, i kolumnen "Res/D/N/DC".*

78. Det är viktigt att notera att om den anmodade staten inte har avgett en förklaring enligt artikel 8, kan närvaron av domstolspersonal ändå vara möjlig i enlighet med den anmodade statens interna lagstiftning eller praxis. Dessutom kan två eller flera fördragsslutande parter komma överens om ett mer liberalt system för närvaron av domstolspersonal vid verkställandet av en begäran (artikel 28 c – även om denna bestämmelse sällan, eller inte alls, har använts i praktiken).
79. Även om domstolspersonalen kan vara närvarande är aktivt deltagande i förhöret i praktiken en annan fråga. Som anges i artikel 8 kan förhandstillstånd från den behöriga myndigheten krävas, och i vissa fall kan deltagande av domstolspersonalen i den anmodande staten vara föremål för tillämpliga domstolsregler och kontroll av domstolens ordförande¹⁰⁰.

¹⁰⁰ Se t.ex. svaren från Australien (två delstater), Brasilien och Frankrike i del V, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

A2.6 Tvångsåtgärder

30 Till skillnad från vanliga framställningar om rättslig hjälp kan ett vittne i allmänhet inte specifikt tvingas att använda en videolänk för att avge vittnesmål.

80. I samband med tvångsåtgärder är det viktigt att notera att man kan behöva skilja mellan att tvinga ett vittne/en sakkunnig att vittna inför domstol och att tvinga vittnet/den sakkunnige att lämna bevis med hjälp av ett visst medium (dvs. via videolänk). Beroende på omfattningen av de tvångsåtgärder som den anmodade myndigheten har tillgång till enligt sin interna lagstiftning är det därför helt möjligt att ett vittne/en sakkunnig kan tvingas att avlägga vittnesmål inför domstol, men inte är tvungna att använda en videolänk för att avge sina vittnesmål.
81. Enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagning ska den anmodade myndigheten tillämpa samma tvångsåtgärder enligt sin interna lagstiftning som den skulle göra i lokala förfaranden (artikel 10). Vittnet får dock hävda rätten att vägra att vittna i enlighet med lagen i antingen den anmodade staten (artikel 11 första stycket a) eller den anmodande staten (artikel 11 första stycket b) eller, om detta anges i den anmodade statens förklaring, lagen i en tredje stat (artikel 11 andra stycket).
82. I landsprofilerna hänvisade hälften av de svarande staterna till interna lagar som möjliggör att ett vittne/en sakkunnig kan tvingas inställa sig vid domstolen och de gjorde det främst inom ramen för kapitel I¹⁰¹. Det är dock oklart om vittnet, när det väl inställer sig inför rätten, skulle kunna tvingas att lämna vittnesmål genom videolänk.
83. Den andra hälften av de svarande staterna uppgav däremot att ett vittne eller en sakkunnig inte kunde tvingas använda videolänk för att avlägga vittnesmål¹⁰². I synnerhet två svarande stater meddelade att deras interna lagstiftning inte omfattar användandet av tvångsåtgärder för att tvinga ett vittne att vittna via videolänk¹⁰³. En annan svarande stat nämnde att bevisupptagningen via videolänk är underställd villkoret att vittnet inte är tvunget att vittna via videolänk¹⁰⁴.
84. En svarande stat klargjorde vidare att *om* bevis tas direkt enligt kapitel I (som diskuteras i **A1.2** ovan), bör vittnet avlägga vittnesmål frivilligt eftersom tvång inte finns att tillgå i sådana fall, inte ens för att tvinga vittnet att närvara vid förhandlingen¹⁰⁵.

¹⁰¹ Svar från Australien (tre delstater), Cypern, Israel, Kina (Hongkong SAR), Kina (Macao SAR), Litauen, Mexiko, Norge, Polen, Rumänien och Singapore, Sydkorea, Tjeckien och Ungern i del IV, fråga g) i landsprofilfrågeformuläret. Vissa av dessa svarande stater tillhandahöll också information om tvång i sina svar i del IV, fråga h) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁰² Svar från Australien (två delstater), Belarus, Estland, Frankrike, Förenade kungariket (England och Wales), Förenta staterna, Grekland, Kroatien, Malta, Portugal, Slovenien, Sydafrika, Tyskland och Venezuela i del IV, fråga G i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁰³ Svar från Kroatien i del IV, fråga h) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁰⁴ Se Förenade kungarikets (England och Wales) svar i del IV, fråga e) och g) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁰⁵ Frankrikes svar i del IV q g i landsprofilfrågeformuläret, (*ibid.*), som hänvisar till artikel 747-1 i Frankrikes civilprocesslag.

A2.7 Ed/försäkran

- 31 Administrationen av eder och försäkringar kan variera beroende på om bevis inhämtas direkt eller indirekt. En särskild form av ed eller försäkran kan begäras i enlighet med artikel 9 andra stycket i konventionen.
- 32 Myndigheterna bör kontrollera kraven i antingen den anmodade statens eller den anmodande statens interna lagstiftning för att säkerställa att alla bevis som lämnas kan tas upp till prövning.

85. Såsom beskrivs ovan gäller lagen i den anmodade staten (artikel 9.1), inbegripet för administrationen av ed eller försäkringar, vid verkställandet av en begäran om indirekt bevisupptagning enligt kapitel I i konventionen där videolänk används. En särskild form av ed eller försäkran kan dock begäras av den anmodande myndigheten (artikel 3 h) som en särskild metod eller ett särskilt förfarande (artikel 9 andra stycket). Den anmodade myndigheten kan också vilja förklara för vittnet hur den ska administrera eden eller försäkrarna.
86. Om bevis däremot tas direkt upp enligt kapitel I (som diskuteras i **A1.2** ovan, och om det är tillåtet i den anmodade staten), är det vanligtvis den anmodande staten som administrerar eden eller försäkrarna¹⁰⁶. Användarna bör dock komma ihåg att administrationen av utländska eder och försäkringar kan betraktas som en kränkning av den anmodade statens suveränitet¹⁰⁷. Klargöranden bör sökas från den relevanta behöriga myndigheten om denna punkt.

För mer information om eder och försäkringar, se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

¹⁰⁶ Svar från Portugal i del II, fråga a) och b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁰⁷ Enligt Schweiz federala justitiedepartement är t.ex. "handlandet av en utländsk domare eller en person som utsetts av honom eller, i enlighet med det gemensamma rättssystemet, av företrädarna för de parter som kommer till Schweiz för att genomföra rättsliga förfaranden, alltid en officiell handling som endast får genomföras i enlighet med bestämmelserna om rättslig hjälp. Underlåtenhet att göra detta betraktas som en överträdelse av schweizisk suveränitet oavsett de personer som berörs av dessa rättsliga förfaranden är villiga att samarbeta eller ej": *Guidelines on International Judicial Assistance in Civil Matters*, 3:e utgåvan, Bern, januari 2013, s. 20, tillgänglig på < <http://www.rhf.admin.ch> > [senast konsulterad den 4 mars 2020]. Se även M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 217.

A2.8 Identifiering av vittne/sakkunnig och andra aktörer

- 33 Identifieringen av vittnet/den sakkunnige kan variera beroende på jurisdiktion.
- 34 Strängare förfaranden kan krävas om den anmodande staten ska identifiera vittnet/den sakkunnige, med tanke på användningen av videolänkteknik i förfarandena, och avståndet mellan den anmodande myndigheten och vittnet.

- 87. I likhet med domstolsförfaranden där bevis tas upp personligen ska vittnet/den sakkunnige vanligtvis uppvisa en giltig identitetshandling (ID-kort) för identifiering i videolänksförfaranden¹⁰⁸. I vissa jurisdiktioner räcker det med den ed eller den försäkran som ges.¹⁰⁹ Enligt artikel 9 första stycket i konventionen ska dessa förfaranden fastställas av den anmodade statens interna lagstiftning, om inte annat begärs genom en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket.
- 88. Vid indirekt bevisupptagning är det den anmodade staten som ska identifiera vittnet. Vid direkt bevisupptagning via videolänk får vittnet däremot identifieras av den anmodade staten och/eller den anmodande staten. I det senare fallet kan det dock vara nödvändigt med strängare förfaranden för att kontrollera vittnets eller den sakkunniges identitet. I praktiken skulle ett praktiskt sätt att göra detta på vara att begära att vittnet/den sakkunnige visar sitt ID-kort för den anmodande domstolshandläggaren genom videokameran. En dokumentkamera kan också användas för detta ändamål¹¹⁰.
- 89. Alla andra aktörer i förfarandet som är närvarande, antingen fysiskt eller via videolänk, kommer sannolikt också att behöva få sin identitet verifierad på lämpligt sätt. Återigen omfattas detta av kraven i lagen i den anmodade staten, såvida detta inte begärs som en särskild metod eller ett särskilt förfarande. Deltagarna själva är därför ansvariga för att se till att de kan följa relevanta lagar eller förfaranden i den anmodade staten när det gäller identifiering.¹¹¹

¹⁰⁸ Se t.ex. svaren från Belarus, Cypern, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR), Litauen, Malta, Mexiko, Norge, Polen, Portugal, Singapore, Slovenien, Sydafrika, Sydkorea, Tjeckien, Tyskland och Ungern och Venezuela i del VII, fråga j) i landsprofilfrågeformuläret (not 12).

¹⁰⁹ Se t.ex. svaren från Australien (två delstater), Förenade kungariket (England och Wales), Kroatien och Rumänien i del VII, fråga i del VII, fråga (i) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*). I Indien krävde Karnatakas högsta domstol i målet *Twentieth Century Fox Film Corporation v. NRI Film Production Associates Ltd* AIR 2003 SC KANT 148 ytterligare dokumentation för att fastställa vittnets identitet, i form av ett identifieringsintyg.

¹¹⁰ Ungerns svar i del VII, fråga h) och j) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹¹¹ Se "Handshake"-projektet not 87), s. 18.

A2.9 Straffbestämmelser

- 35 Att vittna via videolänk är vanligtvis frivilligt till sin natur, men mened och domstolstrots kan straffas.
- 36 I vissa fall kan tillämpningen av straffrättsliga bestämmelser i båda (eller flera) berörda jurisdiktioner ge upphov till en överlappning eller lucka i jurisdiktionen.

90. Konventionens författare uteslöt medvetet alla hänvisningar till straffrättsliga frågor i samband med bevisupptagning, särskilt *domstolstrots* (dvs. att vägra att vittna eller störa förfarandet) och *mened* (dvs. att avge falskt vittnesmål). Samtidigt konstaterade författarna att dessa frågor kan innebära en rättslig överlappning mellan den anmodande staten och den anmodade staten, varvid den person som ger bevis skulle bli föremål för straffrättsliga bestämmelser i båda.¹¹²
91. I vanliga fall skulle t.ex. vittnet ha avlagt ed eller försäkran i enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten. Följaktligen skulle han eller hon bli föremål för civilrättsliga påföljder eller åtal där. Om en viss ed eller försäkran används med hjälp av en särskild metod eller ett särskilt förfarande och vittnet begår mened eller domstolstrots, bör det övervägas om vittnet kan bli föremål för sanktioner eller åtal enligt den anmodande statens lagstiftning. Det är lika möjligt att de straffrättsliga bestämmelserna i varken den anmodade eller den anmodande staten gäller, eller att ingen av dem har behörighet att väcka åtal mot det berörda vittnet, och att ett rättsligt tomrum därigenom skapas.
92. Hur den potentiella överlappande tillämpningen av, eller luckorna i jurisdiktionen mellan, olika straffrättsliga bestämmelser ska lösas tas inte upp i konventionen om bevisupptagning. Här tillämpas istället överenskommelser mellan stater (t.ex. avtal om ömsesidig rättslig hjälp i straffrättsliga frågor)¹¹³, intern rätt¹¹⁴ eller allmänna principer i folkrätten. Det är därför tillrådligt att vittnet eller den sakkunnige före förhandlingen vederbörligen informeras om följderna av att lämna vittnesmål som är falska eller vilseledande¹¹⁵.

¹¹² Se förklarande rapport, punkterna 256–257.

¹¹³ Se t.ex. *Konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater*, EUT C 197/1, art. 10.8. Se även *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth), paragraf 61, som är den relevanta australiska lagstiftningen för genomförandet av 2008 års trans-tasmanska avtal (*op. cit.* not 60). Enligt denna bestämmelse är Nya Zeeländsk domstol behörig när det gäller otillbörligt uppträdande hos personer i Australien som närvarar i förfaranden på distans.

¹¹⁴ Till exempel har vissa stater i Australien lagstiftning som specifikt tar itu med den rättsliga överlappning som följer av användningen av videolänkteknik när de tar upp bevis. Se t.ex. *Evidence (Miscellaneous Provisions) Act 1958* (Victoria), avsnitt 42W; *Evidence (Audio and Audio Visual Links) Act 1998* (New South Wales), avsnitt 5C.

¹¹⁵ "Handshake"-projektet (på anført ställe, not 111). Se även svaren från Australien (en delstat), Tjeckien och Venezuela i del V, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). I praktiken har vissa domstolar valt att helt enkelt ignorera eller bortse från bevisen när de inte kan bestraffa ett vittne som har begått mened samtidigt som det lämnat bevis genom videolänk. Se t.ex. Indiens högsta domstol i *State of Maharashtra v. Dr Praful B Desai* AIR 2003 SC KANT 148.

A2.10 Privilegier och andra skyddsåtgärder

- 37 Ett vittne/en sakkunnig får åberopa privilegier enligt artikel 11 i konventionen.
- 38 Eftersom bevisupptagningen med hjälp av videolänk i många fall fortfarande är frivillig, måste vittnet/den sakkunnige inte specifikt använda videolänk för att lämna vittnesmål och kan vägra att göra detta utan att behöva åberopa några privilegier eller skyldigheter.

93. Om vittnet är tvunget att avge vittnesmål via videolänk, eller om det finns fakta eller information som ett vittne/en sakkunnig som avger vittnesmål frivilligt inte kan avslöja, får ett privilegium eller en plikt åberopas på grundval av artikel 11 i konventionen, förutsatt att detta beaktas enligt
- 1) lagen i den anmodade staten (artikel 11 första stycket a),
 - 2) lagen i den anmodande staten, om privilegiet eller skyldigheten har specificerats i begäran eller, i den anmodade myndighetens fall, på annat sätt har bekräftats av den anmodande myndigheten (artikel 11 första stycket b), eller
 - 3) lagen i ett tredjeland, med förbehåll för att villkor uppfylls (artikel 11 andra stycket).
94. Även om privilegier i allmänhet kan åberopas på samma sätt som för mer traditionella framställningar om bevisupptagning, kan användningen av videolänk ge upphov till mer komplexa skyddsåtgärder. Dessa kan innefatta, men är inte begränsade till, skyddsåtgärder för att säkerställa säkerheten för vittnet/den sakkunnige på den andra platsen¹¹⁶, rätt till juridiskt ombud och möjlighet att rådgöra med detta juridiska ombud konfidentiellt,¹¹⁷ rätt till ersättning för kostnader för resor/logi och inkomstbortfall¹¹⁸ samt tillhandahållande av tolkning. Många av dessa problem kan lösas när videolänken anordnas.

För mer information om de aspekter som ska beaktas vid förberedelse och genomförande av förhör via videolänk, se **del B**.

¹¹⁶ Att t.ex. se till att vittnet/den sakkunnige "inte instrueras av andra deltagare": "Handshake"-projektet (*ibid.*).

¹¹⁷ I vissa rättssystem behöver ett vittne inte bistås av en advokat under bevisupptagningen. Se Maltas och Mexikos svar i del V fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹¹⁸ Se artikel 26 i konventionen om bevisupptagning. Se även Rumäniens och Sloveniens svar i del V, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

A2.11 Kostnader

- 39 Användningen av videolänk vid verkställandet av en begäran kan ge upphov till kostnader enligt artikel 14 andra stycket.
- 40 Innan användning av videolänk begärs i samband med verkställandet av en framställning om bevisupptagning, kontrollera om det kan uppstå några kostnader i både den anmodande staten och den anmodade staten och vem som skulle ansvara för sådana kostnader.

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

95. Med tanke på att kostnaderna för videolänkteknik i dag kan vara höga¹¹⁹ är kostnadsfrågan kanske mer känslig i samband med användningen av videolänk än den annars är i sammanhang som omfattas av konventionen.
96. I allmänhet verkställer den anmodade myndigheten framställningen om bevisupptagning utan någon ersättning varken för skatter eller för kostnader av något slag (artikel 14 första stycket). Parterna, deras ombud och/eller medlemmar av den anmodande myndighetens domstolsväsende bär sina egna kostnader för att närvara vid verkställigheten.
97. Om videolänk begärs som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket får den anmodade myndigheten kräva ersättning för kostnader som uppstår genom användningen av videolänken, inklusive överföringsavgifter, och avgifter för uthyrning av utrustning och tekniskt stöd (artikel 14 andra stycket).
98. Sökande bör också komma ihåg att även om användningen av videolänk inte uttryckligen begärs som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9, är det möjligt att myndigheten i den anmodade staten ändå kan anse att det är fråga om en sådan begäran och därför kan begära ersättning för åtminstone vissa kostnader.
99. Andra kostnader i samband med bevisupptagning via videolänk enligt kapitel I kan t.ex. vara bokningsavgifter och timtaxa för användning av videolänkutrustning, kommunikationsavgifter såsom för internet eller telefon, avgifter för tekniker och externa leverantörer av videolänktjänster, avgifter för tolkning, rättegångskostnader (inkl. arvoden för hyra av en rättssal med videolänkanläggning och användning av ett exekutionsbiträde för delgivning av stämningar) och personallöner (t.ex. betalning av övertid när videolänken används utanför kontorstid)¹²⁰. Vissa svarande stater uppgav att de tar ut en schablonavgift för användningen av videolänk¹²¹, medan andra tar ut en avgift från fall till fall beroende på omständigheterna och resurserna som

¹¹⁹ R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 21.

¹²⁰ Se svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del VII, fråga m).

¹²¹ Se t.ex. svaren från Australien (en delstat), Malta och Ungern (för videolänk utanför Budapest) i del VII, fråga m) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

sådan användning skulle medföra¹²².

100. Avslutningsvis är konventionen ganska tydlig när det gäller kostnader i allmänhet, men ger ingen information om de exakta metoderna för hur de ska ersättas. Praxis visar att den anmodande myndigheten vanligtvis bär de kostnader som uppstår genom användningen av videolänk enligt kapitel I (inbegripet för tolkning) och att den betalningsmetod som föredras är elektronisk överföring¹²³.

¹²² Se t.ex. Brasiliens svar i del VII, fråga m) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹²³ Se svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del VII, fråga n), o), p).

A3 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL II

A3.1 Konsulära tjänstemän och särskilt utsedda personer

- 41 Det är viktigt att notera att de fördragsslutande parterna, genom en förklaring enligt artikel 33, helt eller delvis kan utesluta tillämpningen av kapitel II. Myndigheterna bör kontrollera om den berörda fördragsslutande parten har lämnat en sådan förklaring.¹²⁴

*För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning, i kolumnen "Res/D/N/DC".*

- 42 Det vanligaste scenariot i kapitel II är att den särskilt utsedda personen som befinner sig i ursprungsstaten tar upp bevis via videolänk i den verkställande staten.
- 43 Om det är praktiskt möjligt kan parterna, deras ombud och/eller den domstolspersonalen i ursprungsstaten närvara via videolänk under bevisupptagningen av en särskilt utsedd person eller konsulär tjänsteman och/eller delta i förhöret av vittnet. Sådan närvaro och sådant deltagande är tillåtet såvida det inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten och skulle ändå omfattas av de villkor som anges när tillståndet beviljas.

101. Enligt kapitel II får en konsulär tjänsteman, eller en för ändamålet särskilt utsedd person, under förutsättning att den verkställande staten ger sitt samtycke, ta upp bevis i den verkställande staten, dvs. utföra direkt bevisupptagning.
102. Det första (och vanligaste) scenariot är när videolänken upprättas mellan en plats i ursprungsstaten där den särskilt utsedda personen befinner sig och den plats i verkställande staten där vittnesmålet ges. Den särskilda kommissionen har uttryckligen erkänt denna möjlighet och noterat att artikel 17 inte utesluter att en medlem av domstolspersonalen vid ursprungsdomstolen (eller annan vederbörligen utsedd person), som befinner sig i en fördragsslutande part, förhör en person som befinner sig i en annan fördragsslutande part via videolänk¹²⁵.

¹²⁴ Enligt artikel 33 tredje stycket i konventionen får "annan [...] stat som berörs" (t.ex. verkställande stat gentemot ursprungsstaten) tillämpa ömsesidighet. Det rekommenderas därför att man kontrollerar om både ursprungsstaten och den verkställande staten har invänt mot den relevanta bestämmelsen i kapitel II.

¹²⁵ S&R nr 20 från 2014 års särskilda kommission.

103. Andra alternativa scenarier kan till exempel vara fall (t.ex. när det gäller geografiskt stora områden) där en konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person skulle kunna använda en videolänk för att förhöra ett vittne som befinner sig på en (avlägsen) plats, som dock fortfarande ligger inom den verkställande staten. I vissa sällsynta fall skulle man kunna tänka sig ett annat (om än osannolikt) scenario, där en konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person varken befinner sig i ursprungsstaten eller i den verkställande staten utan i en tredjestat, och får i uppdrag att höra vittnet/den sakkunnige som fysiskt befinner sig i den verkställande staten (t.ex. där den diplomatiska beskickning som är ackrediterad hos den verkställande staten är belägen i en tredje stat, se punkt 104). I de flesta sådana fall skulle den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen förmodligen resa för att ta upp bevisen, men det är möjligt att bevisen i vissa fall skulle kunna erhållas via videolänk.
104. När det gäller en konsulär tjänsteman skulle denna situation teoretiskt kunna vara möjlig, eftersom en konsulär tjänsteman enligt artikel 15 får "uppta bevis på annan fördragsslutande stats territorium och inom det område där han [eller hon] utövar sina funktioner". När detta tolkas tillsammans med artikel 7 i *Wienkonventionen om konsulära förbindelser*, enligt vilken konsulära uppgifter kan fullgöras från en tjänst i en annan stat, förefaller detta kunna möjliggöra att en konsulär tjänsteman tar upp bevis genom videolänk från en konsulär tjänst i sin sändande stat som inte är belägen i den verkställande staten, utan i en annan fördragsslutande part i konventionen om bevisupptagning¹²⁶.
105. En videolänk kan också användas för att underlätta närvaron och deltagandet av parterna eller företrädarna och den domstolspersonal som befinner sig i ursprungsstaten i samband med den konsulära tjänstemannens eller särskilt utsedda personens bevisupptagning i den verkställande staten. I avsaknad av en förklaring från den verkställande staten om att tillstånd inte krävs omfattas en sådan närvaro eller ett sådant deltagande av villkor som anges när tillstånd beviljas.

Mer information om närvaro och deltagande finns i A3.4.

Mer information om de olika situationer som kan uppstå i praktiken finns i praktiska exempel i bilaga III.

106. För att en konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person ska kunna höra ett vittne/en sakkunnig via videolänk måste enligt konventionen ett antal villkor vara uppfyllda. Den verkställande staten får inte ha uteslutit (enligt artikel 33) tillämpningen av relevant artikel (relevanta artiklar) i kapitel II. Dessutom måste personen antingen vara en konsulär tjänsteman som är ackrediterad hos den verkställande staten (artiklarna 15.1 och 16.1) eller vara särskilt utsedd (artikel 17 första stycket). I fall där förhandstillstånd krävs ska den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen uppfylla de villkor som den behöriga myndigheten fastställer för att bevilja sitt tillstånd.
107. En särskilt utsedd person utses vanligtvis av ursprungsdomstolen, men kan också utses av en myndighet i den verkställande staten, beroende på relevanta rättsliga bestämmelser. I konventionen föreskrivs dock inte att den verkställande staten ska villkora ursprungsstatens

¹²⁶ Artikel 7, *Wienkonventionen om konsulära förbindelser* av den 24 april 1963 föreskriver följande: "Den sändande staten kan efter föregående anmälan till vederbörande stater uppdra åt ett konsulat som upprättats i en stat att fullgöra konsulära uppgifter i en annan stat, såvida ej någon av dessa stater uttryckligen motsätter sig det".

utnämmande av särskilt utsedd person. Det finns också särskilda krav avseende tillstånd från den verkställande staten, som beskrivs i **A3.2**. Slutligen måste användningen av videolänk uttryckligen eller implicit föreskrivas i lagen i ursprungsstaten och får inte förbjudas enligt lagen i den verkställande staten (artikel 21 d).

108. Utfrågningen av vittnet/den sakkunnige enligt kapitel II genomförs i enlighet med lagen och förfarandet i ursprungsstaten, såvida inte den verkställande staten förbjuder detta. Eftersom bevisupptagningen enligt kapitel II inte (nödvändigtvis) involverar myndigheterna i den verkställande staten (utom för beviljande av erforderliga tillstånd eller tillhandahållande av stöd för att erhålla bevis genom tvång) skulle den särskilt utsedda personen i sådana fall kunna ansvara för att arrangera videolänken på båda platserna. Med detta sagt har vissa fördragsslutande parter genom en förklaring villkorat bevisupptagning av konsulära tjänstemän eller särskilt utsedda personer, vilket kräver att myndigheterna i den verkställande staten har större kontroll över bevisupptagningen.¹²⁷

För mer information om de aspekter som ska beaktas vid förberedelse och genomförande av förhör via videolänk, se **del B**.

A3.2 Behov av tillstånd från verkställande stat

44 Enligt artikel 15 i konventionen *krävs inte* tillstånd, förutom om en fördragsslutande part har avgett en förklaring. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt denna artikel¹²⁸.

45 Enligt artiklarna 16 och 17 i konventionen *krävs* tillstånd om inte den fördragsslutande parten har lämnat en förklaring om att bevis kan tas utan föregående tillstånd. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt dessa artiklar¹²⁹.

För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning, i kolumnen "Res/D/N/DC".

¹²⁷ Se t.ex. Frankrikes och Tysklands förklaringar som finns tillgängliga i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats under *Updated list of Contracting Parties* (uppdaterad förteckning över fördragsslutande parter).

¹²⁸ Se även ovan, not 124 om ömsesidighet.

¹²⁹ *Ibid.*

- 46 I begäran om tillstånd bör det anges att bevis kommer att tas via videolänk och huruvida det krävs särskilt stöd från den verkställande staten. Standardformuläret får användas för detta ändamål.
- 47 Konsulära tjänstemän och särskilt utsedda personer måste uppfylla de villkor som fastställts av den verkställande staten när de beviljar sitt tillstånd.

109. I enlighet med artikel 15 i konventionen om bevisupptagning får en konsulär tjänsteman utan användande av tvångsmedel förhöra ett vittne/en sakkunnig som är medborgare i den stat som den konsulära tjänstemannen företräder (sändande stat), när bevisen ska upptas av den konsulära tjänstemannen inom det område där han eller hon utövar sina funktioner. För detta ändamål kräver artikel 15 andra stycket att konsulär tjänsteman begär tillstånd från den verkställande staten, men endast om den fördragsslutande parten har avgett en förklaring om detta. Om den konsulära tjänstemannen ska uppta bevis från en person som är medborgare i en annan stat ska artikel 16 tillämpas.
110. En konsulär tjänsteman (enligt artikel 16) eller en vederbörligen särskilt utsedd person (enligt artikel 17) får, utan tvång, endast uppta bevis om en behörig myndighet som utsetts av den verkställande staten har gett sitt tillstånd, antingen generellt eller i det särskilda fallet (artiklarna 16 första stycket a och 17 första stycket a). Detta gäller såvida inte den verkställande staten i fråga har lämnat en förklaring om att bevis kan upptas utan förhandstillstånd (artiklarna 16.2 och 17.2). Den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedd personen måste också uppfylla de villkor som den behöriga myndigheten fastställer i sitt tillstånd (artiklarna 16.1 b och 17.1 b).
111. Som anges i handboken om bevisupptagning preciserar inte konventionen vem som ska ansöka om tillstånd – i praktiken begärs tillstånd ofta av ursprungsdomstolen eller av ursprungsstatens ambassad eller konsulat¹³⁰. Även om det inte finns något standardformulär för att begära tillstånd enligt kapitel II (eftersom detta fortfarande är en fråga för den verkställande staten) har vissa experter påpekat att standardformuläret för framställning om bevisupptagning enligt kapitel I kan vara användbart vid ansökan om tillstånd för att uppta bevis enligt kapitel II. I sådana fall bör standardformuläret anpassas i enlighet med detta¹³¹. Det är viktigt att det i begäran om tillstånd anges att bevis kommer att tas via videolänk och huruvida stöd krävs från den verkställande staten.

*För mer information om vilka typer av möjlig assistans som finns, inbegripet för att testa utrustningen före förhöret och boka lämpliga lokaler, se **del B**, tillsammans med **landsprofilen** för den relevanta fördragsslutande parten.*

¹³⁰ Handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkt 380.

¹³¹ *Ibid.*, bilaga 4, "Guidelines for completing the Model Form" (vägledning för ifyllande av standardformuläret).

112. Som nämnts ovan måste den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen, i de fall där förhandstillstånd krävs, uppfylla alla villkor som den behöriga myndigheten fastställer för att bevilja sitt tillstånd, och detta inbegriper krav på innehåll och form. Till exempel kan den verkställande staten kräva att en videolänk förbereds på ett särskilt sätt som ett villkor för att bevilja tillstånd (t.ex. att den arrangeras av en viss person, att en viss plats används, att särskild utrustning eller tekniskt stöd används eller att särskild personal är närvarande, t.ex. en tjänsteman i den verkställande staten).

A3.3 Underrättelse till vittnet

48

Utöver kraven i artikel 21 b och c i konventionen är det viktigt att den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen underrättar vittnet om att bevis kommer att tas via videolänk.

113. Efter att ha erhållit de nödvändiga tillstånden ska den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen skriftligen underrätta vittnet och begära att han eller hon avger vittnesmål vid en viss tidpunkt och plats.
114. Utöver att informera vittnet om att bevis kommer att tas via videolänk och huruvida parterna, företrädarna eller domstolspersonalen kommer att närvara via videolänk, måste en sådan begäran
- (1) om inte mottagaren är medborgare i ursprungsstaten, upprättas på den verkställande statens språk eller åtföljas av en översättning till detta språk (artikel 21 b), och
 - (2) informera mottagaren om att han eller hon har rätt att anlita juridiskt biträde och, om den verkställande staten inte har lämnat in en förklaring enligt artikel 18, informera mottagaren om att han eller hon inte är skyldig att infinna sig eller att höras (artikel 21 c).
115. Som anges i handboken om bevisupptagning kontaktas ofta vittnet av den part som vill ha bevis upptagna innan den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen utnämns för att fastställa att vittnet är villigt att vittna¹³². I sådana fall är det av yttersta vikt att vittnet är medvetet om att bevisupptagningen kommer att ske via videolänk.

¹³² *Ibid.*, punkt 388.

A3.4 Närvaro och deltagande av parterna, deras ombud och/eller domstolspersonal

49 Om detta inte strider mot lagen i den verkställande staten bör parternas, deras ombud och domstolspersonalens närvaro och aktiva deltagande via videolänk följa samma regler som om bevisen hade tagits personligen i ursprungsstaten.

50 Domstolspersonal vid ursprungsdomstolen kan utses särskilt (särskilt utsedd person) för att höra en person i den verkställande staten via videolänk och får genomföra utfrågningen i enlighet med ursprungsstatens nationella lagstiftning.

116. Den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedd personen ska genomföra vittnesförhöret via videolänk i enlighet med ursprungsstatens lagstiftning och artikel 21 i konventionen. I fall där förhandstillstånd krävs måste alla villkor som den verkställande staten har ställt vid beviljandet av ett sådant tillstånd uppfyllas, inbegripet de som rör exempelvis närvaro av företrädare för den behöriga myndigheten i den verkställande staten. Dessutom kan det i den interna lagstiftningen eller det interna förfarandet föreskrivas att vittnet har rätt till rådgivning eller juridiskt ombud.
117. Till skillnad från vad som avses i kapitel I omfattas parternas, deras ombuds och/eller domstolspersonalens aktiva deltagande av lagen i ursprungsstaten, förutsatt att det inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten och på villkor som anges av den verkställande staten när det gäller beviljande av tillstånd. Särskilt i de fall där ordföranden för ursprungsdomstolen (eller annan vederbörligen utsedd person) har utsetts särskilt för att förhöra en person som befinner sig i den verkställande staten via videolänk, bör parterna och deras ombud kunna delta som om förhöret ägde rum med personerna på plats i ursprungsstaten (om inte något av de villkor som anges av den verkställande staten skulle begränsa eller hindra denna möjlighet).
118. De fördragsslutande parternas praxis när det gäller hur diplomatiska och konsulära tjänstemän tar upp bevis, särskilt om parterna, deras juridiska ombud samt domstolspersonal kan delta i bevisupptagningen, varierar. För minst en fördragsslutande part är närvaro och aktivt deltagande av juridiska ombud i konsulära tjänstemäns bevisupptagning av betydelse, eftersom det är det juridiska ombudet som tar upp vittnesmålet i den konsulära tjänstemannens närvaro, och i vissa fall kan det juridiska ombudet till och med be konsuln att utebli.¹³³ I sådana fall är den konsulära tjänstemannens främsta roll att verifiera identiteten på och administrera eden till vittnet och/eller bistå i vittnesmålet genom att vid behov arrangera tolkar och stenografer.

¹³³ B. Ristau, *International Judicial Assistance (Civil and Commercial)*, Washington, D.C., International Law Institute, Georgetown University Law Center, Vol. I, del V, 2000 omarbetning, s. 326.

A3.5 Tvångsåtgärder

- 51 Vittnet/den sakkunnige är inte tvungen att avlägga vittnesmål om inte den verkställande staten har avgett en förklaring enligt artikel 18 och den behöriga myndigheten har beviljat ansökan om bistånd för att inhämta bevisen genom tvång. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en sådan förklaring.

*För att se de förklaringar eller reservationer som gjorts av en viss fördragsslutande part, se **statustabellen** för konventionen om bevisupptagning, i kolumnen "Res/D/N/DC".*

- 52 Även om en fördragsslutande parts myndighet tvingar ett vittne att vittna, är det inte säkert att den kan tvinga vittnet att använda videolänk för att lämna bevis.

119. Enligt kapitel II tillåter inte konventionen att konsulära tjänstemän eller särskilt utsedda personer tvingar upp bevis. I stället kan en fördragsslutande part enligt artikel 18 förklara att en konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person med befogenhet att ta upp bevis kan vända sig till den behöriga myndigheten (som utsetts av den fördragsslutande parten) för att få lämplig hjälp med att erhålla bevis genom tvång, på villkor som förklaringen kan innehålla. Enligt kapitel II är vittnet/den sakkunnige därför inte tvungen att avge vittnesmål om inte den verkställande staten har avgett en sådan förklaring och lämnar in en begäran om stöd för att erhålla bevis genom tvång (artikel 21 c). Enligt de svarande staternas landsprofiler tillåter cirka 25 % användningen av denna mekanism.
120. Som nämnts ovan inom ramen för kapitel I (se **A2.6**) måste man i vissa fall skilja mellan att tvinga ett vittne/en sakkunnig att vittna och att tvinga vittnet/den sakkunnige att avge vittnesmålet specifikt via videolänk. I landsprofilerna nämnde dessutom ett fåtal svarande stater som tillämpar artikel 18 att bevisupptagning genom videolänk enligt kapitel II måste ske på frivillig basis¹³⁴.
121. Det bör också noteras att, enligt artikel 22, om bevisupptagning ej kunnat komma till stånd med hjälp av förfarandena i kapitel II, ska detta varken utesluta eller ha någon betydelse för en efterföljande ansökan om bevisupptagning i enlighet med kapitel I.

¹³⁴ Förenade kungarikets (England och Wales) och Förenta staternas svar i del IV, fråga g) i landsprofilfrågeformuläret (op. cit. not 12). Förenta staterna tillade också att inom ramen för ett yrkande enligt 28 U.S. Code § 1782 a med begäran att en amerikansk distriktsdomstol utfärdar ett beslut om att tvinga ett vittne att vittna till stöd för ett utländskt förfarande "[...] är det osannolikt att en amerikansk domstol kommer att tvinga ett vittne att direkt tillhandahålla bevis genom videolänk till en utländsk domstol".

A3.6 Ed/försäkran på heder och samvete

- 53 Den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen har befogenhet att administrera en ed eller motta en försäkran enligt lagen i ursprungsstaten i den mån det inte är oförenligt med lagen i, eller strider mot något tillstånd från, den verkställande staten (artikel 21 a och d).
- 54 Beroende på nationella eller internationella instrument kan eder/försäkningar som administreras av konsulära tjänstemän eller särskilt utsedda personer ha extraterritoriella effekter i den verkställande staten.

122. Betydelsen av administrationen av eden eller försäkran bör inte underskattas¹³⁵. Bevis enligt kapitel II upptas dock i allmänhet utan tvång, och det bör också noteras att ett vittne i vissa jurisdiktioner inte kan tvingas att svära eller försäkra sanningen i sina uttalanden¹³⁶. Med detta sagt kan avsaknaden av en ed eller försäkran inverka negativt på bevisvärdet för de bevis som upptas.
123. I förfaranden enligt kapitel II har den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen befogenhet att administrera en ed eller ta emot en försäkran, om detta inte antingen är oförenligt med lagen i eller står i motsats till något tillstånd från den verkställande staten (artikel 21 a och d). Flera potentiella frågor kan uppstå, till exempel huruvida eden/försäkran måste administreras av den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen¹³⁷, huruvida eden/försäkran måste administreras på samma plats som vittnet, huruvida den måste administreras (även om det är osannolikt) av en behörig person i den verkställande staten,¹³⁸ och huruvida lagen kräver att den administreras i enlighet med lagen i ursprungsstaten eller lagen i den verkställande staten¹³⁹.
124. När det gäller en konsulär tjänsteman som använder videolänk för att uppta bevis enligt kapitel II, får den konsulära tjänstemannen administrera eden eller ta emot försäkran i enlighet med den sändande statens nationella lagstiftning (dvs. den stat som den konsulära tjänstemannen företräder) och i vissa fall endast inom ambassaden¹⁴⁰. Exempelvis kan en konsulär tjänsteman ta emot vittnesmål medan parterna och deras ombud samt domstolspersonal är närvarande via videolänk, om lagen i den sändande staten så föreskriver. Det bör noteras att när bevis upptas

¹³⁵ Se t.ex. diskussionen i Indiens högsta domstol om utsändandet av en konsul för att administrera en ed i målet *State of Maharashtra v. Dr Praful B Desai* AIR 2003 SC KANT 148. Närvaron av tjänstemannen medan vittnet avlade sitt vittnesmål sågs av domstolen som ett skydd som säkerställde att vittnet inte vägledades, handledes eller uppmanades.

¹³⁶ Schweiz svar i del VI, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹³⁷ Majoriteten av de svarande staterna (när kapitel II är tillämpligt) uttryckte en preferens för detta alternativ under förutsättning att det uppfyller ursprungsstatens regler och är förenligt med artikel 21 a och 21 d i konventionen. Se t.ex. Australiens, Frankrikes, Tysklands, Litauens, Förenade kungarikets (England och Wales) och Venezuelas svar i del VI, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹³⁸ Se t.ex. Schweiz svar i del VI fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹³⁹ R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 20; Se även svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del VI, fråga i).

¹⁴⁰ Se t.ex. 22 U.S. Code § 4221.

av en konsulär tjänsteman sker detta förmodligen i den verkställande staten, eftersom det är där den konsulära tjänstemannen utövar sina uppgifter.

125. När det gäller en särskilt utsedd person kan den administreras eller försäkras tas emot genom videolänk från ursprungsstaten (vittnet svär alltså den eller avger försäkran i den verkställande staten),¹⁴¹ förutsatt att den särskilt utsedda personen har befogenhet att göra detta enligt ursprungsstatens lagstiftning.

A3.7 Identifiering av vittne/sakkunnig och andra aktörer

55 Den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen är ansvarig för att identifiera vittnet/den sakkunnige i enlighet med lagen i ursprungsstaten, såvida detta inte är oförenligt med antingen lagen i den verkställande staten eller med villkoren i dess tillstånd.

126. Till skillnad från kapitel I i konventionen om bevisupptagning, är det enligt kapitel II lagen i ursprungsstaten som är tillämplig på förfarandena för identifiering av ett vittne/en sakkunnig¹⁴². Detta förutsätter att sådana förfaranden inte är förbjudna enligt lagen i den verkställande staten (artikel 21 d i konventionen) och att eventuella villkor som åläggs av den verkställande staten vid tidpunkten för beviljandet av tillstånd (artikel 16 första stycket b eller artikel 17 första stycket b) uppfylls.
127. Med tanke på att förhöret hålls av den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen är det en logisk följd att den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen också formellt identifierar vittnet. I landsprofilerna anges att det vanligaste förfarandet för svarande stater som tillämpar kapitel II är verifiering av vittnets/den sakkunniges identitetshandlingar (i motsats till administrering av en ed eller bekräftelse om hans eller hennes identitet)¹⁴³. Även om det inte uttryckligen rapporteras i landsprofilerna kan användningen av videolänkteknik i förfaranden i vissa fall kräva strängare rutiner än i vanliga förfaranden där personen finns på plats.

¹⁴¹ Även om det inte är förenligt med bestämmelserna i konventionen om bevisupptagning uppstår ett liknande gränsöverskridande exempel enligt 2008 års trans-tasmanska avtal (*op. cit.* not 60), där Australiens genomförandelagstiftning anger att den plats i Australien från vilken närvaron på distans ska ske är "[...] en del av domstol [i Nya Zeeland]". Lagstiftningen tillåter dessutom uttryckligen att en Nya Zeeländsk domstol (enligt australisk lag) administrerar en ed eller försäkran till den person som avger vittnesmål på distans (från Australien). Se *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth), avsnitten 59 och 62. I vissa fall kan däremot den behöva administreras i den verkställande staten och inte där den särskilt utsedda personen befinner sig. Se t.ex. D. Epstein, J. Snyder & C.S. Baldwin IV, *International Litigation: A Guide to Jurisdiction, Practice, and Strategy*, 4:e utgåvan, Leiden/Boston, Martinus Nijhoff Publishers, 2010, punkt 10.24, där utsagor på distans diskuteras och där det noteras att den amerikanska *Fed. R. Civ. P.* 30 b 4 vid minst ett tillfälle tolkats som ett krav på att den ska administreras på den plats där vittnet befinner sig. Se även *Fed. R. Civ. P.* 30 b 4, utsagor genom muntligt förhör med hjälp av distansmedel, "Parterna kan föreskriva—eller domstolen begära—att vittnesmålet upptas per telefon eller med hjälp av andra distansmedel. Vid tillämpningen av denna regel och artiklarna 28 a, 37 a 2 och 37 b 1 sker utsagan där vittnet besvarar frågorna."

¹⁴² Tysklands och Venezuelas svar i del VII, fråga r) landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁴³ Se t.ex. svaren från Bulgarien, Estland, Förenade kungariket (England och Wales) och Sydafrika i del VII, fråga r) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

128. Det är sannolikt att alla andra aktörer i förfarandet som är närvarande, antingen fysiskt eller via videolänk, också måste få sin identitet verifierad på lämpligt sätt. Återigen omfattas detta av kraven i lagen i ursprungsstaten, såvida det inte är oförenligt med antingen lagen i den verkställande staten eller villkoren i dess tillstånd.

A3.8 Straffbestämmelser

56 Potentiell överlappande tillämpning av eller luckor i jurisdiktionen mellan olika straffrättsliga bestämmelser överläts åt inhemska och/eller internationella instrument, samt alla tillämpliga arrangemang.

129. I enlighet med vad som diskuteras ovan i A2.9 (i samband med kapitel I) fattade konventionens författare ett medvetet beslut om att utesluta alla hänvisningar till straffrättsliga frågor (såsom domstolströts eller mened) med anknytning till bevisupptagning, samtidigt som man noterade möjligheten att rättslig överlappning skulle kunna uppstå i sådana ärenden.
130. Enligt kapitel II i konventionen genomför den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen i allmänhet, när bevis tas upp direkt, förfaranden enligt sin egen lagstiftning (dvs. lagen i den sändande staten för en konsulär tjänsteman eller lagen i ursprungsstaten) i den mån den inte strider mot lagen i den verkställande staten, i enlighet med artikel 21 d, eller mot eventuella villkor som anges vid beviljandet av tillståndet (artikel 21 a). I synnerhet, vilket är fallet i ett litet antal svarande stater, kan tillståndet från den verkställande staten kräva att kallelsen tydligt anger att vittnets försummelse inte kan leda till åtal i ursprungsstaten¹⁴⁴.
131. Till exempel när en särskilt utsedd person i ursprungsstaten tar upp bevis via videolänk från ett vittne/en sakkunnig i den verkställande staten, är det möjligt att både ursprungsstatens och den verkställande statens lagar om mened och otillbörligt uppträdande är tillämpliga på vittnes-/sakkunnigförhöret via videolänk. Detta skulle potentiellt kunna innebära att vittnet/den sakkunnige utsätts för flera åtal. Däremot är det lika möjligt att varken lagen i ursprungsstaten eller den verkställande staten kan tillämpas, eller att ingen av dem har faktisk behörighet att lagföra ett vittne/en sakkunnig som anklagas för mened eller förakt¹⁴⁵.
132. Denna rättsliga överlappning kan likaså uppstå när bevis upptas av en konsulär tjänsteman enligt kapitel II. I sådana fall administrerar den konsulära tjänstemannen eden i enlighet med lagen i ursprungsstaten, som kan ha en särskild extraterritoriell tillämpning¹⁴⁶, eftersom eden/försäkran i allt väsentligt anses ha samma verkan som om den hade administrerats eller avlagts inom

¹⁴⁴ Se t.ex. förklaringarna från Frankrike och Luxemburg, tillgängliga på Haagkonferensens webbplats (se sökvägen i not 127).

¹⁴⁵ Detta framgår tydligt av landsprofilerna (se svarssammanfattning (*op. cit.* not 4), del VI, fråga j)). De svarande staterna var nästan jämnt fördelade i frågan huruvida mened skulle omfattas av lagen i ursprungsstaten eller lagen i den verkställande staten när bevis tas med hjälp av en videolänk enligt kapitel II.

¹⁴⁶ Denna möjlighet erkänns av Tyskland även när det gäller bevis- och straffrättsliga bestämmelser, se Tysklands svar i del VI fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

ursprungsstatens territorium¹⁴⁷. Detta kan väcka frågor om lagföring och verkställighet eftersom ett påföljande straff för mened endast skulle ha verkan i ursprungsstaten¹⁴⁸.

133. Vissa kommentatorer anser att denna brist på tydlighet i lagstiftningen skulle kunna få betydande konsekvenser, inklusive minska bevisvärdet för hela vittnesmålet, vilket skulle kunna leda till ifrågasättande av effekten för en eller flera eder/försäkringar¹⁴⁹. När det gäller mened uppstår två frågor: för det första, i ursprungsstaten, huruvida en förklaring som görs utomlands kan utgöra mened, och för det andra, i den verkställande staten, om en förklaring som görs inför en utländsk domstol, till en konsulär tjänsteman eller särskilt utsedd person kan utgöra mened¹⁵⁰. När det gäller otillbörligt uppträdande anser vissa kommentatorer att domstolstrots sannolikt borde hanteras av lagen i domstolslandet, med tanke på vittnets/den sakkunniges virtuella närvaro i rättssalen¹⁵¹.
134. Om vittnesmål via videolänk ska konkurrera med vittnesmål som avges på plats när det gäller rättsväsendet, är det av yttersta vikt att sådana osäkerhetsproblem kan lösas. Någon lösning på den potentiellt överlappande tillämpningen av, eller luckorna i jurisdiktionen mellan, olika straffrättsliga bestämmelser ges dock inte i konventionen om bevisupptagning. Frågan överläts istället åt intern rätt, överenskommelser mellan stater (t.ex. avtal om ömsesidig rättslig hjälp i straffrättsliga frågor) eller allmänna principer i folkrätten.

För mer information om frågor som rör mened och otillbörligt uppträdande enligt kapitel I, se även **A2.9**.

¹⁴⁷ Se t.ex. 22 U.S. Code § 4221: "[...] Every such oath, affirmation, affidavit, deposition, and notarial act administered, sworn, affirmed, taken, had, or done, by or before any such officer, when certified under his hand and seal of office, shall be as valid, and of like force and effect within the United States, to all intents and purposes, as if administered, sworn, affirmed, taken, had, or done, by or before any other person within the United States duly authorized and competent thereto [...]."

¹⁴⁸ *Ibid.*, § 4221: "[...] If any person shall willfully and corruptly commit perjury, or by any means procure any person to commit perjury in any such oath, affirmation, affidavit, or deposition, within the intent and meaning of any Act of Congress now or hereafter made, such offender may be charged, proceeded against, tried, convicted, and dealt with in any district of the United States, in the same manner, in all respects, as if such offense had been committed in the United States, before any officer duly authorized therein to administer or take such oath, affirmation, affidavit, or deposition, and shall be subject to the same punishment and disability therefor as are or shall be prescribed by any such act for such offense [...]."

¹⁴⁹ Se t.ex. M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 206, 229 (se generellt s. 221–227 om mened, och s. 228–232 om domstolstrots).

¹⁵⁰ *Ibid.*, s. 221–222.

¹⁵¹ *Ibid.*, s. 228; R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 19. Begreppet otillbörligt uppträdande som det är känt i common law-länderna kanske inte tillämpas fullt ut i vissa fördragsslutande parter rättsystem. Se Tysklands svar i del VI, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

A3.9 Privilegier och andra skyddsåtgärder

57

Artikel 21 i konventionen innehåller flera skyddsåtgärder för vittnet, bland annat om sättet på vilket bevisupptagningen ska ske, språket på vilket begäran ska riktas till vittnet och den information som begäran ska innehålla.

135. Utöver att utvidga befogenheterna i artikel 11 i konventionen, innehåller artikel 21 i konventionen flera skyddsåtgärder för en person som ombeds att vittna via videolänk enligt kapitel II. För det första är de "slag av bevis" som kan antas begränsade till slag som "ej är oförenligt med lagen i den stat där åtgärden skall vidtas eller strider mot tillstånd som meddelats" (artikel 21 a). Som diskuteras i **A3.6** begränsas administrationen av ed eller försäkran på samma sätt genom samma artikel. Enligt artikel 21 d är den "form" på vilket bevisen ska upptas det som föreskrivs i lagen i ursprungsstaten, men detta är på liknande sätt underkastat eventuell oförenlighet med lagen i den verkställande staten.
136. För det andra innehåller i artikel 21 b ett språkrelaterat skydd i och med föreskriften att begäran (dvs. kallelsen) till det presumtiva vittnet ska upprättas på, eller åtföljas av en översättning till, språket i verkställande staten. Det enda undantaget från detta krav är om det blivande vittnet är medborgare i ursprungsstaten (där det förutsätts att ursprungsstatens språk förstås).
137. För det tredje föreskrivs i artikel 21 c att begäran ska informera det presumtiva vittnet om hans eller hennes rätt att anlita juridiskt biträde (enligt artikel 20 i konventionen) och, i varje fördragsslutande part som inte har avgett en artikel 18-försäkran om tvångsmedel (se **A3.5**), att vittnet "ej är skyldig att infinna sig eller i övrigt fullgöra något".
138. Slutligen kompletterar artikel 21 e ovannämnda skyddsåtgärder, genom att det blivande vittnet också kan åberopa samma privilegier och skyldigheter att vägra lämna bevis som anges i artikel 11 för kapitel I.

*För mer information om de rättigheter och skyldigheter som kan åberopas enligt kapitel I, se **A2.10**.*

A3.10 Kostnader

58

Användningen av videolänk kan ge upphov till extra kostnader. Huruvida dessa kostnader ska bäras av parterna avgörs av lagen i ursprungsstaten.

*Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.*

139. Även om konventionen inte uttryckligen behandlar frågan om kostnader för begäranden enligt kapitel II finns ett antal möjliga scenarier, som vart och ett innehåller möjligheten att ytterligare kostnader skulle kunna uppstå på grund av användningen av videolänk vid bevisupptagning.
140. Som beskrivs i handboken om bevisupptagning kan en rad olika kostnader uppstå, inklusive avgifter för den konsulära tjänstemannens eller den särskilt utsedda personens tjänster, avgifter för tolkar eller stenografer samt tillhörande kostnader för resor och logi¹⁵². Användningen av videolänk kan också ge upphov till extra kostnader i samband med hyra av lokal för att genomföra videolänkförhöret, personalkostnader eller anställa tekniskt stöd¹⁵³. Det är upp till ursprungsstaten att avgöra om sådana kostnader ska bäras av parterna. I allmänhet står den part som ansöker om bevisupptagningen för kostnaderna¹⁵⁴.
141. När det gäller konsulära tjänstemän kan lagen i den sändande staten (dvs. ursprungsstaten) kräva att avgifter tas ut för deltagande i bevisupptagning¹⁵⁵, medan kostnaderna för de särskilt utsedda personerna ofta fastställs antingen i intern lagstiftning eller i tjänstebrevet¹⁵⁶. I fall där förhandstillstånd krävs får den verkställande staten kräva ersättning för vissa kostnader som uppstår i samband med den verkställande statens medverkan och/eller assistans som ett villkor för beviljande av tillstånd (t.ex. kostnader i samband med utnyttjandet av de anläggningar där en särskild plats ska användas, t.ex. en rättsal eller andra administrativa kostnader)¹⁵⁷. Dessutom kan den verkställande staten kräva ersättning för kostnader i fall där den hjälper den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen att erhålla bevis genom tvång¹⁵⁸.

För mer information om användningen av tvång enligt kapitel II, se A3.5.

142. I praktiken förväntas särskilt utsedda personer vidta alla de åtgärder som behövs för att genomföra bevisupptagningen. Om videolänk används kan detta innebära att hitta en plats för att förhöra vittnet, boka videolänkutrustning och hitta nödvändigt tekniskt stöd¹⁵⁹. Om omständigheterna innebär att bistånd från den verkställande staten krävs (t.ex. för att uppfylla villkor som åtföljer alla beviljade tillstånd) uppmanas myndigheterna att tillhandahålla hjälp med att arrangera bevisupptagningen genom videolänk, när så är möjligt och lämpligt.

¹⁵² Handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkt 403 ff.

¹⁵³ Bulgariens och Litauens svar i del VII, fråga w i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁵⁴ Handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), punkt 405.

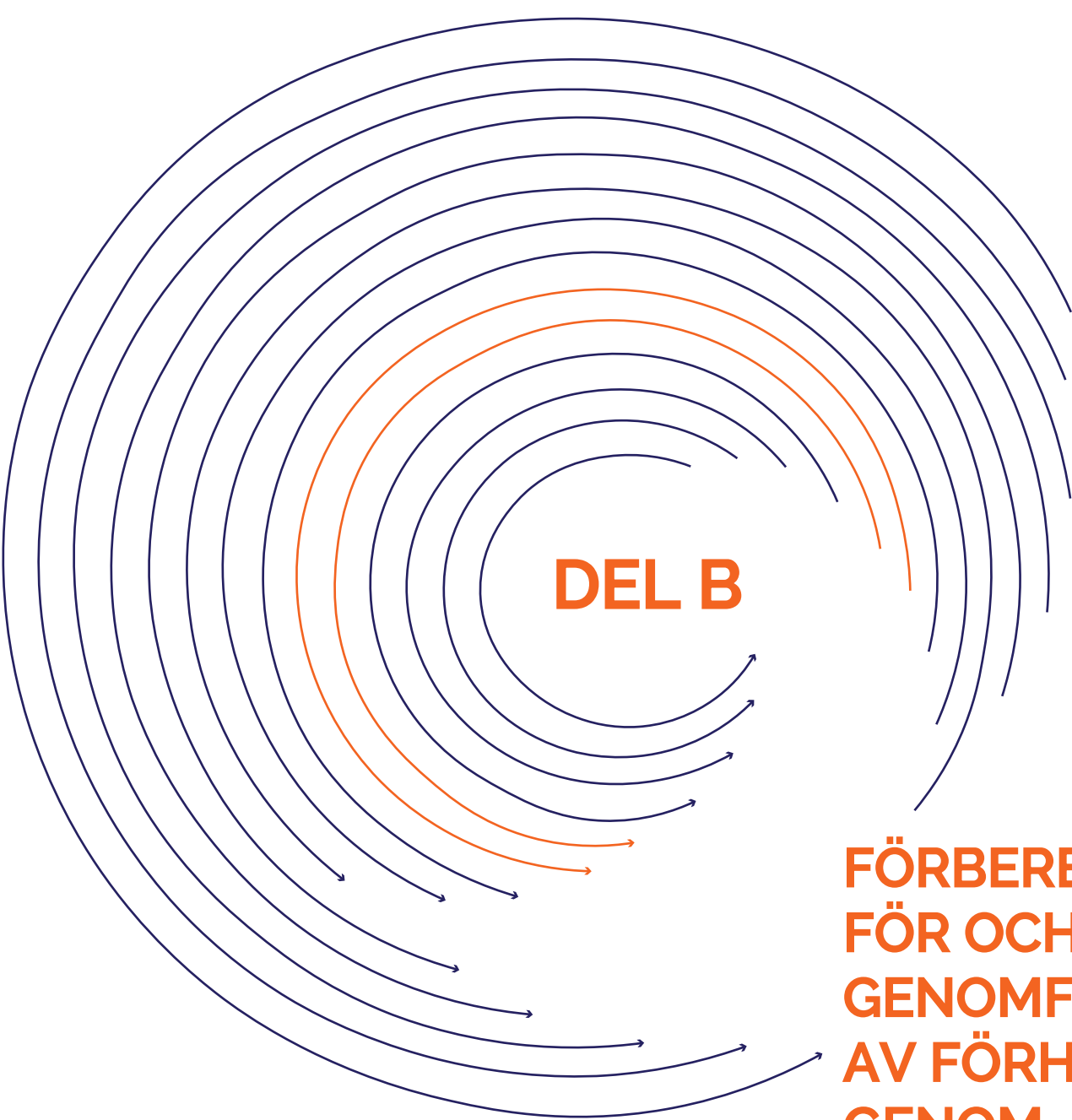
¹⁵⁵ I Förenta staterna fastställs avgiftsplanen för konsulära tjänster i 22 CFR § 22.1 (denna förteckning innehåller avgifter för rättsliga hjälptjänster för sammanhang både inom ramen för och utanför konventionens tillämpningsområde). I Australien fastställs avgifterna för konsulära tjänster, inbegripet för att administrera en ed eller motta en förklaring eller försäkran, i 2018 års *Consular Fees Regulations*.

¹⁵⁶ I Förenade kungariket (England) fastställs avgifterna för en särskilt utsedd person (så kallade *examiners of the court* ("domstolsgranskare")) i Practice Direction 34B.

¹⁵⁷ Schweiz svar i del VII, fråga w i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁵⁸ Detta scenario övervägs i den förklarande rapporten, punkt 163.

¹⁵⁹ Handboken om bevisupptagning (*op. cit.* not 29), bilaga 6 *Guide on the use of video-links*, punkt 26 ff.

DEL B

**FÖRBEREDELSE
FÖR OCH
GENOMFÖRANDE
AV FÖRHÖR
GENOM
VIDEOLÄNK**

B1 BEAKTANDE AV POTENTIELLA PRAKTISKA HINDER

B2 SCHEMALÄGGNING OCH TESTNING

B3 TEKNISKT STÖD OCH UTBILDNING

B4 BOKNING AV LÄMPLIGA LOKALER

B5 ANVÄNDNING AV TOLKNING

B6 INSPELNING, RAPPORTERING OCH ÖVERSYN

B7 MILJÖ, POSITIONERING OCH PROTOKOLL

- 59 Om möjligt uppmanas myndigheterna att offentliggöra allmän praktisk information och/eller allmänna praktiska riktlinjer (helst online) för att hjälpa dem som förbereder sig för att lämna in eller verkställa en begäran om att använda videolänk. Om möjligt uppmanas myndigheterna att utbyta sådan information med den permanenta byrån för offentliggörande på Haagkonferensens webbplats. Mer specifik och känslig information kan på begäran göras tillgänglig för de berörda parterna.
- 60 Det är alla aktörers ansvar att förbereda för och upprätta videolänken för att säkerställa att en effektiv kommunikation bibehålls.

143. Som tidigare nämnts kan användningen av videolänkteknik vid bevisupptagning utomlands inte endast hanteras ur ett rent rättsligt perspektiv – för detta behövs en holistisk, tvärvetenskaplig strategi (se **A1**).
144. I en nyligen genomförd omfattande studie i en fördragsslutande part konstaterades att resultaten och effektiviteten av videolänken när det gäller att underlätta för rättsväsendet hänger direkt samman med tillhandahållandet av tjänsten och det praktiska genomförandet, vilket endast bekräftar att det faktum att det sätt på vilket videolänksystem utformas, drivs och används spelar roll¹⁶⁰. Dessutom kan själva lagstiftningen diktera eller påverka olika praktiska och tekniska aspekter, vilket diskuteras i **delarna B och C**.
145. För att hjälpa dem som önskar använda videolänk i förberedandet av begäran uppmanas de centrala organen att offentliggöra allmän information om organisatoriska krav, bokningssystem, utrustning och teknisk kapacitet och/eller kontaktinformation för den person eller avdelning som ansvarar för verkställandet av en begäran om bevisupptagning som inbegriper videolänk och dela den med de berörda myndigheterna. Om de inte redan finns på plats uppmanas även central- och andra myndigheter att upprätta riktade riktlinjer och protokoll som beskriver processerna och tydligt fördelar de ansvarsområden som är förknippade med schemaläggning och bokning av lämpliga lokaler, genomförande av tester och underhåll, upprättande, kontroll och avslutning av videoanslutningen, och insamling av feedback efteråt.¹⁶¹ För att minimera risken för att säker it-infrastruktur hackas eller på annat sätt äventyras får vissa myndigheter välja att dela specifik och känslig information endast på begäran, om den berörda statliga myndigheten anser det nödvändigt eller lämpligt att göra detta.
146. Annan användbar information som skulle kunna offentliggöras kan till exempel gälla den berörda personalens huvudsakliga kommunikationsspråk, huruvida det finns särskilda kontaktpersoner för teknisk rådgivning och felsökning, eller, mer allmänt, om myndigheterna i ursprungsstaten har möjlighet att tillhandahålla organisatoriskt stöd eller hjälp att med lokal när begäran görs enligt kapitel II. En stor del av denna information har gjorts tillgänglig i de enskilda landsprofilerna för de fördragsslutande parterna.

¹⁶⁰ För en fullständig diskussion om denna studie, som genomfördes i Australien, se E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 10.

¹⁶¹ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 14.

147. Oberoende av vilken praktisk och förfarandemässig information som redan finns tillgänglig är kommunikationen fortfarande en kritisk aspekt i alla skeden av processen: före, under och efter förhöret via videolänk. Det är särskilt viktigt att varje deltagares roll och rättsliga ställning tydligt fastställs, särskilt till förmån för vittnet¹⁶².

¹⁶² "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 36.

B1 Beaktande av potentiella praktiska hinder

61 De som förbereder inlämning av en begäran om videolänk bör göra förfrågningar hos den berörda myndigheten för att bekräfta att det inte finns några praktiska hinder eller begränsningar för verkställandet av en begäran om användning av videolänk vid bevisupptagning (särskilt enligt kapitel II).

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

148. Om man utgår från landsprofilerna förefaller de mest grundläggande praktiska svårigheterna ha uppstått enligt kapitel II i konventionen.
149. De praktiska hindren enligt kapitel I är i första hand bristen på tillgång till videokonferensutrustning och stödresurser¹⁶³, kvaliteten på överföringen och systemens kompatibilitet¹⁶⁴ samt tidsskillnaden mellan den anmodande staten och den anmodade staten¹⁶⁵. De flesta svarande staterna uppgav dock att de inte hade upplevt några praktiska hinder¹⁶⁶.
150. De praktiska hindren enligt kapitel II är mer diversifierade och komplexa. Till skillnad från kapitel I i konventionen (där bevisupptagningen vanligen sker vid domstol) kan platsen för bevisupptagning enligt kapitel II variera beroende på vilken artikel som åberopas, eftersom antingen en diplomatisk eller konsulär beskickning (artiklarna 15 och 16) eller en särskilt utsedd person (artikel 17) kan anförtros denna uppgift. Eftersom de diplomatiska och konsulära beskickningarna är många och kan ha olika resurser (t.ex. tillgång till internet och uppkopplingshastighet) och faciliteter (t.ex. videokonferensutrustning) kan det vara svårare att fastställa deras möjligheter för bevisupptagning enligt kapitel II.
151. Hänsyn bör tas till det faktum att platsen där bevis kommer att upptas via videolänk enligt kapitel II måste vara tillgänglig, välutrustad, tillräckligt bemannad med it-expert eller ha it-support på distans, och i tillämpliga fall vara förenlig med de villkor som anges i tillståndet som beviljats av den behöriga myndigheten i den verkställande staten och eventuella säkerhetsproblem i ursprungsstaten.

¹⁶³ Svar från Australien, Bulgarien, Grekland, Kroatien (med avseende på vissa myndigheter), Schweiz, Venezuela och Ungern i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁶⁴ Tysklands och Polens svar i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁶⁵ Svar från Australien, Frankrike och Tyskland i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁶⁶ Svar från Brasilien, Cypern, Estland, Finland, Förenade kungariket (England och Wales), Israel, Kina (Hongkong SAR), Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Norge, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea och Tjeckien i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

152. När det gäller bevisupptagning av diplomatiska tjänstemän eller konsulära ombud bör det noteras att inte alla svarande stater tillåter användning av videolänk i sina respektive diplomatiska och konsulära beskickningar som stöd vid bevisupptagningen enligt kapitel II i konventionen.
153. Svarande stater som *inte* har invänt mot den relevanta artikeln i kapitel II, men som *inte* tillåter användning av videolänk som hjälp vid bevisupptagning enligt kapitel II vid sina diplomatiska eller konsulära beskickningar (eller endast i undantagsfall), har lämnat följande skäl: myndigheternas eller de diplomatiska och konsulära beskickningarnas oförmåga eller bristande kapacitet att bistå vid bevisupptagning genom videolänk¹⁶⁷, brist på teknisk utrustning vid de diplomatiska och konsulära beskickningarna¹⁶⁸, avsaknad av praxis, bestämmelser eller involvering av deras diplomatiska och konsulära beskickningar i detta ämne¹⁶⁹, omöjlighet för de konsulära tjänster som behandlar utgående förfrågningar¹⁷⁰ samt säkerhetsfrågor¹⁷¹.
154. Två svarande stater nämnde att det vanliga förfarandet är att hänvisa sökanden eller parterna till kommersiella aktörer såsom konferenscentrum¹⁷², och en av dem noterade att sådana arrangemang måste överenskommas privat och inte involvera det centrala organet¹⁷³.
155. Svarande stater som *inte* invände mot den relevanta artikeln i kapitel II, och som *tillåter* användning av videolänk som en hjälp för bevisupptagning enligt kapitel II vid sina diplomatiska eller konsulära beskickningar, tog upp några av följande praktiska svårigheter: den begränsade tillgången till videokonferensutrustning¹⁷⁴ eller ett lämpligt rum vid det diplomatiska eller konsulära beskickningen¹⁷⁵ och behovet av säkerhetsundersökningar utförda av en diplomatisk beskickning för att bedöma om en person som ska höras är ett fysiskt eller säkerhetshot¹⁷⁶. Vissa svarande stater uppgav att det fanns praktiska hinder för användningen av videolänk enligt kapitel II, men angav inte vilka dessa var¹⁷⁷.
156. Dessutom uppgav en svarande stat att videokonferensutrustningen i de flesta av dess diplomatiska och konsulära beskickningar finns i säkra områden där endast tjänstemän tillåts befinna sig. Denna svarande stat noterade dock även att Skype skulle kunna vara ett alternativ och förtydligade vidare att i framtiden skulle videokonferensutrustningen också kunna finnas tillgänglig inom de offentliga utrymmena vid diplomatiska och konsulära beskickningar¹⁷⁸.
157. När det gäller bevisupptagning av en särskilt utsedd person bör platsen inte orsaka särskilt många svårigheter eftersom den särskilt utsedda personen kan välja lämplig plats och därmed kan välja ett konferenscentrum eller ett hotell med lämpliga lokaler och personal. I tillämpliga

¹⁶⁷ Australien svar i del VII, fråga q) och Schweiz svar i del VII, fråga q) och t) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁶⁸ Sloveniens och Greklands svar i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁶⁹ Israels och Finlands svar i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁰ Polens svar i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷¹ Förenta staternas svar i del VII, fråga u) landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷² Svar från Förenade kungariket (England och Wales) (och bevisupptagning med hjälp av videolänk vid diplomatiska beskickningar används därför endast i undantagsfall) och Förenta staterna i del VII, fråga t) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷³ Svar från Förenta staterna i del I, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁴ Frankrikes svar i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁵ Polens svar i del VII, fråga u) landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁶ Svar från Förenade kungariket (England och Wales) i del IV, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁷ Svar från Sydafrika och Tjeckien i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁷⁸ Estlands svar i del VII, fråga q) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

fall ska dock platsen uppfylla de villkor som anges i tillståndet från den behöriga myndigheten i den verkställande staten.

158. I detta avseende bör det noteras att vissa svarande stater kräver att bevis, i enlighet med vissa artiklar i kapitel II, upptas på en plats/i ett rum som allmänheten har tillgång till¹⁷⁹, ett villkor som kanske inte uppfylls när de avgränsade områdena på diplomatiska och konsulära beskickningar (eller ett privat hotellrum när det gäller särskilt utsända personer) används.

För mer information om platsen där bevis ska tas, se B4.

¹⁷⁹ Se Frankrikes förklaringar, tillgängliga i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats (se sökvägen i not 127).

B2 Schemaläggning och testning

62 Vid schemaläggning av ett förhör där videolänk används uppmuntras myndigheterna att ta hänsyn till skillnader i tidszoner och konsekvenserna av att arbeta utanför normal kontorstid, såsom potentiellt ökade kostnader och begränsad tillgång till stödpersonal.

63 Myndigheterna uppmanas även att testa anslutningen före förhör och att regelbundet underhålla utrustningen.

159. De anmodande och anmodade myndigheterna bör samråda med varandra när det gäller planering och förhandstester¹⁸⁰. De som organiserar videolänken bör beakta aspekter som deltagarnas tillgänglighet, de anläggningar och den utrustning som ska användas samt personalens eller en tredje parts närvaro för att tillhandahålla tekniskt stöd. Det rekommenderas att myndigheterna för ett centralt register över anläggningar, utrustning och relevant stödpersonal för att underlätta bedömningen av vilka utrymmen som finns tillgängliga i planeringsskedet¹⁸¹.
160. När tidpunkten för videolänksförfaranden fastställs bör eventuella skillnader i tidszoner mellan alla berörda parter platser beaktas och specificeras när arrangemangen bekräftas.¹⁸² Vid planering av både förhandstester och videolänkförhör för bevisupptagning bör man dessutom komma ihåg att verksamhet utanför normal kontorstid kan leda till ökade kostnader.
161. Effektiviseringen av förfarandena kan också vara till stor nytta för att göra och lägga om bokningar, söka nödvändiga tillstånd från en viss myndighet och erhålla samtycke från parter eller andra deltagare. Myndigheterna uppmanas att använda säkra onlineverktyg för att underlätta detta.¹⁸³
162. Utrustningen och arbetsparametrarna på alla platser bör testas regelbundet, särskilt före ett videolänkförhör, för att verifiera driftskompatibiliteten och att utrustningen fungerar korrekt¹⁸⁴. Detta bör göras i tillräckligt god tid för att teknikerna ska kunna hinna göra nödvändiga justeringar¹⁸⁵. Oavsett om justeringar görs under testerna eller ej är det i slutändan upp till ordföranden att avgöra om förhandlingen kan fortsätta eller om ytterligare ändringar eller stöd

¹⁸⁰ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 10.

¹⁸¹ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 52.

¹⁸² En förteckning över relevanta tider i både lokal tid och koordinerad universell tid (UTC) kan hjälpa till i detta avseende, med beaktande av eventuella justeringar för sommartid. Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 17. Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 3.

¹⁸³ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 52–53.

¹⁸⁴ Se t.ex. *London Borough of Islington v. M, R (företrädd av sin förmyndare)* [2017] EWHC 364 (Fam), där High Court of England and Wales (Family Division) (Förenade kungariket) betonade vikten av att testa videolänkutrustningen före utfrågningen. Se även Federal Court of Australia, (*op. cit.* not 15), s. 7. Ett exempel på en testplan finns i "Handshake"-projektet, "D2.2 Test Plan", s. 8–9.

¹⁸⁵ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 55. Se även Federal Court of Australia (*op. cit.* not 15), s. 7, där man rekommenderar en testlänk vid lämplig tidpunkt före utfrågningen, och ytterligare ett test några timmar före förhöret vid behov.

krävs¹⁸⁶.

163. I praktiken uppgav de flesta stater som svarade i landsprofilerna att de har förfaranden på plats för att utföra tester av videolänkanslutningen¹⁸⁷, särskilt före ett förhör och vanligtvis av teknisk personal eller tjänsteleverantör. Dessutom uppgav de flesta svarande stater som rapporterade att det inte fanns något formellt förfarande antingen att tester ändå utförs eller att tekniskt stöd tillhandahålls före förhöret, men att detta vanligen avgörs från fall till fall¹⁸⁸.

¹⁸⁶ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 55.

¹⁸⁷ Svar från Australien (de flesta delstater), Belarus, Bosnien och Hercegovina, Brasilien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (England och Wales), Israel, Kina (Hongkong SAR), Lettland, Litauen, Malta, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sydafrika, Sydkorea, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Venezuela i del III, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁸⁸ Svar från Mexiko, Norge och Polen i del III, fråga d) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

B3 Tekniskt stöd och utbildning

64

Myndigheterna uppmanas att i tillämpliga fall tillhandahålla de kontaktuppgifter som krävs för att säkerställa att varje deltagare i en videolänksutfrågning har tillgång till lämplig teknisk support.

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil** eller använd den frivilliga bilagan till **standardformuläret** för videolänkbevis i **bilaga IV**.

65

Det rekommenderas att varje anställd som kan bli involverad i kontroll eller användning av videolänkutrustning ges utbildning på åtminstone grundläggande nivå.

164. Eftersom ett fungerande tekniskt stöd är avgörande när videolänk ska användas är det av yttersta vikt att den tekniska supportpersonalen involveras så tidigt som möjligt när ett förhör där videolänk ska användas organiseras.
165. För förfaranden enligt kapitel I bör den anmodande myndigheten i allmänhet säkerställa att tillräckligt tekniskt stöd tillhandahålls på den lokala platsen, medan den anmodade myndigheten har samma ansvar på den avlägsna platsen. För förfaranden enligt kapitel II är den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsända personen i allmänhet ansvarig för sådana arrangemang på båda platserna. Dessa ansvarsområden kan fördelas något olika beroende på vilken av de fyra huvudsakliga anslutningstyperna som används, till exempel om en videokonferensbrygga tillhandahålls av en tredje part.

Mer information om dessa anslutningstyper, inklusive användningen av en videokonferensbrygga, finns i **C2**.

166. Lämpliga operatörer och stödpersonal bör finnas på plats på båda ställena under förhöret (eller åtminstone vara tillgängliga via en tredje part om en överbryggnings tjänst används) för att sköta utrustningen och reagera på eventuella tekniska svårigheter som kan uppstå. Utbildning i felsökning och tillämpligt underhåll av utrustningen rekommenderas även för andra, såsom juridisk personal och tolkar, som kan behöva använda tekniken (även tillfälligtvis)¹⁸⁹.

¹⁸⁹

Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16).

För mer information om andra tekniska aspekter och säkerhetsaspekter, se **del C**.

167. Med tanke på de stora skillnaderna i rättssystemens struktur och de svårigheter detta medför när det gäller att fastställa rätt kontaktperson, kan det vara fördelaktigt att offentliggöra (t.ex. i landsprofilen eller på den eller de nationella webbplatserna) specifika tekniska kontaktpunkter antingen inom det centrala organet (kapitel I) eller andra tekniska kontakter som kan bistå den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsända personen (kapitel II).¹⁹⁰ Dessa kontaktpunkter uppmuntras också att upprätthålla regelbunden kommunikation med varandra, även om detta inte sker inom ramen för ett särskilt ärende eller en utfrågning, för att utbyta bästa praxis. Med tiden kommer detta att bidra till att förbättra effektiviteten, minska kostnaderna och ytterligare underlätta användningen av teknik enligt konventionen.

¹⁹⁰ Se frågorna i del I b) och c) och del II d) och e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). Se även "Handshake"-projektet, "D3 Recommendations on the practices application of technical standards for cross-border videoconferencing", s. 23.

B4 Bokning av lämpliga lokaler

- 66 Myndigheterna bör bekräfta eventuella krav eller begränsningar i fråga om de lokaler som ska bokas, t.ex. typen av hörsal (t.ex. rättssal, konferensrum) eller var rummet ligger (t.ex. i en domstolsbyggnad, i en diplomatisk eller konsulär beskickning, på ett hotell).

Se **B1** och **A1.3**, och **landsprofilen** för den berörda fördragsslutande parten.

- 67 Myndigheterna bör kontrollera om lokalerna behöver bokas i förväg och uppmuntras att använda onlineverktyg för att underlätta bokningen.

168. Lokaler måste bokas både lokalt och på de avlägsna platserna. Som nämnts ovan är den anmodade myndigheten och den anmodande myndigheten var för sig ansvariga för att förbereda de respektive platserna för videolänken, medan det när det gäller förfaranden enligt kapitel II är den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen som i allmänhet är ansvarig för att vidta åtgärder för förberedelserna på båda platserna.
169. Precis som platserna kan variera mellan t.ex. en rättssal, ett konferensrum eller en specialiserad videokonferensanläggning, kan även de praktiska kraven skilja sig om det t.ex. handlar om utrustning för användning av dokument och/eller bevisföremål (se **B4.1**) eller förfaranden för att säkerställa konfidentiell kommunikation mellan ett vittne/en sakkunnig och hans eller hennes juridiska ombud (se **B4.2**). Det kan också finnas rättsliga och/eller praktiska begränsningar för vilken typ av plats eller anläggning som kan användas för bevisupptagning via videolänk (se även **A1.3**). Många svarande stater uppgav t.ex. i landsprofilerna att platsen för bevisupptagning i praktiken kan vara vilken hörsal som helst, så länge den ligger i en domstolsbyggnad¹⁹¹. Två svarande stater uppgav att det fanns ett särskilt rum i den relevanta domstolsbyggnaden som var tänkt att användas¹⁹². En annan svarande stat rapporterade att förhörssrummet måste ligga i en domstol när det är fråga om allmänna vittnen, men att om det gäller utlåtanden som lämnas av en sakkunnig kan även en annan plats (utanför domstol) användas¹⁹³. Ytterligare en annan svarande stat uppgav att platsen kan vara antingen i en domstol eller i en annan myndighetslokal, så länge det rör sig om ett separat rum¹⁹⁴.

¹⁹¹ Se t.ex. svaren från Australien (de flesta stater), Belarus, Bulgarien, Cypern, Finland, Frankrike, Grekland, Singapore (om en rättslig handläggare i Singapore ska bistå vid bevisupptagningen måste det vara i en rättssal vid Högsta domstolen) och Sydafrika i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

¹⁹² Se t.ex. svaren från Kina (Hongkong SAR) och Malta i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁹³ Sydkoreas svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁹⁴ Ungerns svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

170. Andra svarande stater uppgav mer allmänt att kraven härrör från antingen tillämplig intern rätt eller internationella avtal¹⁹⁵, medan en annan rapporterade att ordföranden vid behov kan införa ytterligare krav¹⁹⁶. De som lämnar in begäran bör därför noga beakta den utrustning och de anläggningar som finns tillgängliga för att säkerställa att särskilda behov tillgodoses.¹⁹⁷
171. I detta avseende kommer inte alla typer av förhör att kunna genomföras med hjälp av samma rättssalsstruktur, men det finns ändå vissa allmänna aspekter som bör övervägas för att säkerställa att lämpliga lokaler bokas. Användning av en plats där intrång eller avbrott kan minimeras, liksom behovet av ett tryggt och säkert väntrum för vittnet/den sakkunnige (vid behov med en ingång som är skild från allmänheten eller huvudingången) är exempel på detta¹⁹⁸.
172. Kommunikationen mellan den personal som berörs (särskilt teknisk personal) är därför avgörande för att säkerställa att lämpliga anläggningar finns tillgängliga och vid behov reserveras. Vissa myndigheter kan också ha ett särskilt bokningssystem för anläggningar, så det är lämpligt att kontrollera den information som lämnas i den berörda fördragsslutande partens landsprofil.

B4.1 Användning av dokument och bevisföremål

68

Om dokument eller bevisföremål ska användas bör man komma överens om och anordna ett lämpligt medium för formellt utbyte och presentation av dessa före eller under utfrågningen.

Se **C2.6** och **landsprofilen** för den berörda fördragsslutande parten.

173. Uppvisande av dokument eller bevisföremål styrs av lagen i den anmodade staten (kapitel I) eller lagen i ursprungsstaten (kapitel II). Enligt tillämplig lag bör parterna före förhandlingen försöka komma överens om vilka dokument eller bevisföremål som kommer att krävas, och fastställa en tidsfrist för identifiering av bevisföremål (t.ex. flera dagar före förhandlingen) för att sammanställa de relevanta dokument som ska göras tillgängliga på båda platserna före förhandlingen¹⁹⁹. Alternativt kan handlingarna göras tillgängliga genom delade elektroniska dokumentarkiv.²⁰⁰ I möjligaste mån bör alla dokument och/eller bevisföremål som ska tas upp under förfarandet också tillhandahållas tolkarna före förhandlingen.²⁰¹

¹⁹⁵ Sveriges och Venezuelas svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁹⁶ Sloveniens svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

¹⁹⁷ Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 2.

¹⁹⁸ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 56, 62–63.

¹⁹⁹ Se t.ex. *Federal Commissioner of Taxation v. Grbich* (1993) 25 ATR 516, där den federala domstolen i Australien uppgav att tillhandahållandet av ett dokumentpaket till vittnet före förhöret eliminerar förfarandemässiga hinder för att genomföra ett sunt förhör i domstol.

²⁰⁰ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 21.

²⁰¹ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 40.

174. Om det är förenligt med tillämplig lag kan det också krävas åtgärder för att inkludera ytterligare dokument eller bevisföremål under förhandlingen. I förekommande fall bör uppvisande av sådana dokument eller bevisföremål göras av en domstolstjänsteman eller någon annan opartisk person²⁰². Detta kan ske via en dokumentkamera,²⁰³ en digital skärmdelningsfunktion eller på annat sätt, t.ex. via fax, som kan behövas för att möjliggöra privata diskussioner mellan vittnet och hans eller hennes advokat om dokumentet eller bevisföremålet.²⁰⁴ I landsprofilerna rapporterade två svarande stater att dokumentkameror i den mån det är nödvändigt kan tillåtas eller faktiskt krävas av ordföranden²⁰⁵.

B4.2 Privat kommunikation

69

Ytterligare (konfidentiella) kommunikationskanaler kan vara lämpliga eller nödvändiga, till exempel om en part/ett vittne och hans eller hennes juridiska ombud deltar från olika platser.

175. Det kan finnas situationer där konfidentiella samråd krävs, till exempel mellan vittnet och hans eller hennes juridiska ombud, eller mellan det eller de juridiska ombuden och den som tar upp vittnesmålet eller domstolspersonalen²⁰⁶. Även om det vore att föredra att advokaten fick sitta med sin klient²⁰⁷, bör det för de fall där dessa aktörer befinner sig på annan plats finnas medel tillgängliga (t.ex. säkra telefonlinjer, mobiltelefoner eller separat videokonferensutrustning) så att de kan tala privat utan att andra hör vad de säger. Mikrofoner och i vissa fall kameror som är anslutna till huvudvideolänken kan också behöva stängas av under sådana samtal.
176. Denna kompletterande kommunikationskanal kan också behöva användas vid problem med anslutningskvaliteten eller andra tekniska problem, eller om förhandlingen av andra skäl måste avbrytas (t.ex. på grund av sjukdom)²⁰⁸. En sådan kanal skulle den kunna användas för att möjliggöra konfidentiell kommunikation med fjärrdeltagaren både före och efter det faktiska förhøret (t.ex. för att gå igenom målet och diskutera protokoll, eller ge slutliga instruktioner)²⁰⁹.

²⁰² "Handshake"-projektet (på anført ställe, not 111).

²⁰³ Se t.ex. Förenade kungariket, Ministry of Justice, *Practice Direction 32 – Evidence*, bilaga 3 "Video Conferencing Guidance", s. 18: Om en dokumentkamera ska användas ska parterna informera operatören om dokumentens eller föremåls antal och storlek (finns på följande adress: < https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part32/pd_part32 > [senast konsulterad den 4 mars 2020]).

²⁰⁴ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16; "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 20.

²⁰⁵ Se t.ex. svaren från Slovenien och Ungern i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁰⁶ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 15.

²⁰⁷ "Handshake"-projektet (på anført ställe, not 111). Det bör också noteras att vissa rättssystem inte kräver att ett vittne ska bistås av en advokat under bevisupptagningen, se ovan not 117.

²⁰⁸ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 63.

²⁰⁹ *Ibid.*, s. 56.

B4.3 Särskilda fall

70 Under särskilda omständigheter kan ytterligare deltagare eller ytterligare säkerhets- och skyddsåtgärder behövas, särskilt när det gäller sårbara vittnen.

177. Det finns vissa fall där ytterligare överväganden är motiverade på grund av typen av förhör eller förhållandet mellan den person som ska utfrågas och andra deltagare. Även om detta kan vara mer vanligt i straffrättsliga förfaranden²¹⁰ kan det ändå vara relevant för mål och ärende av civil eller kommersiell natur. Exempel på detta är fall där bevis ska erhållas från utsatta personer, såsom barn, äldre eller personer med psykiska eller fysiska åkommor eller funktionsnedsättning. I dessa fall kan videolänkteknik vara till stor nytta, eftersom vittnet kan lämna sin utsaga utan att känna samma stress, obehag, olust eller hot som om han eller hon hade befunnit sig fysiskt i rättssalen²¹¹.
178. Ytterligare aspekter kan också behöva beaktas och vid behov justeras för att underlätta bevisupptagningen under sådana känsliga omständigheter. Det faktiska förfarandet kan också behöva ändras i enlighet med tillämplig lag, till exempel genom att vittnet hörs av ordföranden i parternas frånvaro, eller genom att en psykolog eller liknande sakkunnig finns till hands för att hjälpa till att övervaka vittnet²¹².

²¹⁰ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 21.

²¹¹Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16). Det bör också noteras att Högsta domstolen (England och Wales) i Förenade kungariket har slagit fast att den inte ansåg att de potentiella nackdelarna med videolänkar (t.ex. begränsningar när det gäller att bedöma trovärdighet) skulle förvärras ytterligare genom användning av tekniken med avseende på sårbara vittnen eller sådana som kräver tolkning: *Kimathi & Ors v. Foreign and Commonwealth Office* [2015] EWHC 3684 (QB).

²¹² "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 35.

B5 Användning av tolkning

- 71 Med tanke på de utmaningar som videolänkmiljön ger upphov till rekommenderas att endast tolkar med lämpliga kvalifikationer och erfarenheter anlitas, om möjligt.
- 72 Deltagarna bör, med beaktande av kraven i den interna lagstiftningen och eventuella anvisningar från domstolen, besluta huruvida konsekutiv eller simultan tolkning ska användas (det förstnämnda alternativet rekommenderas i allmänhet i samband med videolänk) och var tolken kommer att befinna sig (helst på samma plats som vittnet).

179. Om tolkning behövs för ett vittne eller en sakkunnig bör de personer som organiserar videolänken beakta tolkens kvalifikationer, utbildning och erfarenhet i samband med användningen av videolänkteknik och genomförandet av förhöret²¹³. Många fördragsslutande parter har ett registreringssystem för kvalificerade eller svurna tolkar och översättare²¹⁴.
180. När det gäller bevisupptagning används i regel konsekutiv tolkning, och föredras i de fall där tolken och vittnet eller den sakkunnige befinner sig på två olika platser, främst eftersom det underlättar för förtydliganden eller ingripanden, särskilt för ordföranden²¹⁵. För simultan tolkning, som är mer utmanande, behövs båda och specialutrustning och kan även ibland innebära att två tolkar arbetar växelvis²¹⁶.
181. Man bör också i förväg fundera över platsen för de eventuella tolkar som ska användas i förhandlingen, dvs. huruvida tolken kommer att befinna sig på den avlägsna plats där vittnet befinner sig eller på den plats där förhandlingen äger rum²¹⁷. Enligt kapitel I ska den tolk som ska bistå vittnet i allmänhet befinna sig i den anmodade staten, eftersom begäran verkställs enligt denna stats metoder och förfaranden (såvida inte en särskild metod eller ett särskilt förfarande begärs). När bevis upptas via videolänk av en särskilt utsänd person kan tolken befinna sig i ursprungsstaten eller den verkställande staten. Det bör också noteras att i vissa fall, för att säkerställa tolktjänster av hög kvalitet, kan en tolk utses som varken befinner sig i ursprungsstaten eller i den verkställande staten, utan i ett tredjeland.
182. När tolken befinner sig på den avlägsna platsen (dvs. på samma plats som den person som avlägger vittnesmål) bör de tekniska arrangemangen där, inklusive akustik och ljudkvalitet, kontrolleras för att säkerställa att tolkningen kan förstås. Om tolken befinner sig på den plats där förhandlingen äger rum och därför inte tillsammans med vittnet är det ännu viktigare att upprätthålla en överföring av hög kvalitet. Ljudkvaliteten bör givetvis vara av högsta möjliga

²¹³ Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 3. Se även *Stuke v. ROST Capital Group Pty Ltd* (*op. cit.* not 55), där den federala domstolen i Australien tvekade om att tillåta användning av videolänk för att erhålla bevis från ett vittne som krävde tolkning när bevisen gällde en omtvistad eller kritisk sakfråga.

²¹⁴ För mer information, se den berörda fördragsslutande partens landsprofil.

²¹⁵ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 11.

²¹⁶ *Ibid.*

²¹⁷ Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 3.

standard, men det är faktiskt videokvalitet som är av störst betydelse med tanke på tolkarnas förmåga att använda läpprörelser, ansiktsuttryck och annan icke-verbal kommunikation för att undvika tvetydighet och tillhandahålla en mer exakt tolkning²¹⁸. Oavsett om tolken befinner sig i den huvudsakliga rättssalen, med vittnet på fjärrplatsen eller någon tredje plats, bör tolken alltid ha en tydlig vy framifrån av alla distansdeltagare som kommer att tala²¹⁹.

²¹⁸ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 12.

²¹⁹ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 37.

B6 Inspelning, rapportering och översyn

- 73 Deltagarna bör bekräfta hur förfarandena kommer att spelas in, och notera att om det är möjligt och tillåtet kan en videoinspelning vara att föredra framför en skriftlig transkribering. Myndigheterna bör se till att alla inspelningar eller rapporter som tas fram senare hanteras och lagras på ett säkert sätt.

Se den berörda fördragsslutande partens **landsprofil**.

- 74 Nödvändiga åtgärder bör vidtas för att ha inspelningsutrustning och/eller en stenograf- eller domstolsreporter närvarande vid förhandlingen.
- 75 Myndigheterna bör se till att direktsändningen via videolänk är säker och om möjligt krypterad.

Mer information om kryptering finns i **C2.4**.

- 76 I tillämpliga fall uppmuntras deltagarna att rapportera eventuella praktiska problem eller utmaningar till de berörda myndigheterna. Myndigheterna uppmuntras också att vara proaktiva när de söker denna feedback för att ytterligare förbättra tillhandahållandet av videolänktjänster.

183. När videolänkteknik används vid bevisupptagning tenderar vissa myndigheter och deltagare att föredra inspelning av videoförfarandet, i stället för att förlita sig på traditionella transkriberingstekniker²²⁰. Det borde därför inte vara någon överraskning att inspelningskapacitet kan behövas²²¹, och detta bör beaktas vid upprättandet av videolänken. Vissa svarande stater fortsätter dock att förlita sig på transkriberingar och betraktar ljud- eller videoinspelningar av vittnesmålet som en särskild metod eller ett särskilt förfarande (för begäranden enligt kapitel I), som måste godkännas av en domstolstjänsteman i den anmodade

²²⁰ Svar från Kina (Macao SAR) (med vissa undantag, t.ex. bör det skriftliga vittnesmålet kortas ned om det finns ett erkännande från vittnet), Litauen, Norge och Tjeckien i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). Se även R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 22.

²²¹ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 118.

staten från fall till fall²²².

184. För förfaranden enligt kapitel I följer den anmodade myndigheten sin egen lagstiftning för att avgöra hur förhandlingen ska registreras. Den judiciella myndigheten får också begära att förhandlingen spelas in enligt en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket i konventionen. Om en sådan begäran beviljas är den anmodande myndigheten ansvarig för att vid behov tillhandahålla inspelningsanordningen.
185. Vid förfaranden enligt kapitel II får inspelning i allmänhet användas i enlighet med förfarandena i ursprungsstaten, såvida inte inspelning är förbjuden enligt lagen i den verkställande staten eller på annat sätt underkastas villkor som anges av den verkställande staten. I vissa svarande stater kan parterna göra en ljud- eller videoinspelning av vittnesmålet enligt detta kapitel så länge de tillhandahåller de medel som behövs²²³. Om en domstolsreporter används på huvudplatsen för att transkribera förfarandena bör denna befinna sig på en plats där han eller hon tydligt kan se och höra videolänken.
186. Vid verkställandet av begäranden enligt både kapitel I och II är det viktigt att beakta relevanta regler och förfaranden för inspelning eller rapportering. Säkerheten vid den faktiska direktsändningen är av största vikt (se **del D** nedan), men den efterföljande säkra hanteringen och lagringen av alla inspelningar eller rapporter som därav följer är också av stor betydelse²²⁴. Dessutom bör myndigheterna överväga hur dokumentation eller andra bevisföremål ska införlivas i eller bifogas den slutliga inspelningen eller rapporten²²⁵. Sådana inspelningar eller rapporter omfattas ofta av samma regler och förfaranden som inspelningar eller utfrågningar där videolänk inte används²²⁶. I andra fall kan det finnas särskilda krav för inspelning av eller rapportering från videolänkförhör, inklusive hantering eller lagring²²⁷.
187. Att föra teknisk utrustning över nationsgränser kan medföra kostnader och leda till tullproblem i den verkställande staten om inte alla nödvändiga tillstånd har erhållits²²⁸. Konsultera den berörda staten om huruvida sådan utrustning får föras in på dess territorium. Det kan av dessa skäl vara lämpligt att hyra teknisk utrustning i den verkställande staten.
188. I allmänhet kan inte ambassader och konsulat tillhandahålla stenografer/tolkar eller erbjuda video-/ljudinspelningsutrustning. Den anmodande parten bör därför vidta alla nödvändiga

²²² Svar från Frankrike, Malta, Sydkorea och Tyskland i del VII, fråga i) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²²³ Svar från Förenta staterna och Förenade kungariket (England och Wales) i del IV, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²²⁴ En domstol i Indien har utarbetat riktlinjer för att säkerställa att lämpliga säkerhetsarrangemang upprätthålls vid hantering och lagring av inspelningen. Se t.ex. högsta domstolen i Delhi, *Delhi High Court Rules*, 2018, Annexure B "Guidelines for the Conduct of Court Proceedings between Courts and Remote Sites", 6.9: "An encrypted master copy with hash value shall be retained in the Court as part of the record. Another copy shall also be stored at any other safe location for [back-up] in the event of [an] emergency. Transcript of the evidence recorded by the Court shall be given to the parties as per applicable rules. A party may be allowed to view the master copy of the [audio-visual] recording retained in the Court on application which shall be decided by the Court consistent with furthering the interests of justice."

²²⁵ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 87), s. 19.

²²⁶ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16).

²²⁷ Vissa stater har förfaranden på plats för hantering och lagring av vittnesmålet. Se svaren från Förenta kungariket (England och Wales), Kroatien, Litauen, Slovenien och Sverige i del VII, fråga f) och g) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). I en stat spelades vittnesmålet automatiskt in av domstolen i enlighet med dess civilprocesslag (se Portugals svar i del VII, fråga f) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*)).

²²⁸ D. Epstein m.fl. (*op. cit.* not 141), punkt 10.25.

åtgärder i förväg²²⁹.

Mer information om kostnader finns i **A2.11** (kapitel I) och **A3.10** (kapitel II).

189. De mekanismer och förfaranden som tillämpas när det gäller inspelning och rapportering bör heller inte begränsas till enbart det faktiska innehållet i de bevis som tas emot. Praktiska frågor, särskilt eventuella problem eller utmaningar, bör också rapporteras, utöver allmänna uppgifter om den berörda myndighetens eller den specifika jurisdiktionen användning av videolänkar. På så sätt kan regelbundna justeringar av de operativa aspekterna göras på grundval av faktiska erfarenheter och rekommendationer²³⁰.
190. Myndigheterna kan därför ha mycket stor nytta av att föra noggranna register över användningen och tillhandahålla en lämplig och tillgänglig mekanism för att samla in återkoppling från deltagarna i videolänksutfrågningar, i syfte att granska olika aspekter av processen, inklusive själva tekniken, de lokaler som används, för- och efterprotokollen samt den allmänt upplevda erfarenheten, och i slutändan arbeta för en bättre resursfördelning och ett effektivare genomförande av förfaranden som inbegriper videolänk²³¹.

²²⁹ M. Davies (*op. cit.* not 133), s. 328. Det kan också vara bra att ordna en säkerhetskopia av inspelningen, för ett effektivt skydd mot eventuell försämring av ljud- eller videokvaliteten under överföringen. Se t.ex. Förenade kungariket, Ministry of Justice, *Practice Direction 32 – Evidence* (*op. cit.* not 203), s. 15.

²³⁰ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 25.

²³¹ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 77.

B7 Miljö, positionering och protokoll

- 77 Förhållandena i alla rum eller utrymmen som ska anslutas under utfrågningen bör optimeras för användning av videolänk, inklusive rummets storlek, utformning, åtkomst, akustik och belysning.
- 78 Utrustningen bör installeras så att förhöret efterliknar ett "personligt" förhör, och säkerställa lämpligt antal kameror och mikrofoner så att varje deltagare kan ses och höras med minsta möjliga problem eller störningar.

191. De rum eller utrymmen som används kan ha en betydande inverkan på hur förhandlingen genomförs och i slutändan hur effektiva förfarandena är. För ett vittne kan upplevelsen av att tillhandahålla bevis via videolänk från en avlägsen plats skilja sig avsevärt från erfarenheten av att lämna bevis i en rättssal, så det kan vara svårt att återskapa den nödvändiga atmosfären²³². Medan bevisupptagningen pågår bör dock utrymmet på den avlägsna platsen under alla omständigheter betraktas som en förlängning av själva rättssalen²³³.
192. Med utgångspunkt i begreppet om en utvidgning av rättssalen lämnade "Gateways to Justice"-projektet²³⁴ i Australien ett antal rekommendationer om miljö, positionering och protokoll i samband med videolänkanvändning. Projektet rekommenderade att för att bevara den formella stämning som krävs bör ordföranden se till att personen eller personerna som närvarar på distans informeras om förväntningarna i fråga om lämpligt beteende²³⁵.
193. Mot bakgrund av dessa överväganden om atmosfär och beteende är de fysiska rummen ofta lika viktiga som den teknik som används. Rummets utformning på den avlägsna platsen bör därför också organiseras så att vittnets känsla av att delta i en traditionell rättssal stärks²³⁶. Projektet "Gateways to Justice" rekommenderade därför också att domstolar och andra som tillhandahåller lokaler för att uppnå optimala förhållanden, i de fall resurser och kapacitet tillåter det, antar en strategi där tekniska aspekter integreras med både arkitekturen och den fysiska miljön, och närmare bestämt att
- förhörsrummet på båda platserna är tillräckligt stort för att rymma alla deltagare och, i tillämpliga fall, närvarande personer ur allmänheten,
 - ytterligare konstruktionsfaktorer beaktas, såsom passande belysning och inredning, lämplig akustik, kontrollerad temperatur och både deltagarnas och utrustningens placering, och

²³² I *Campaign Master (UK) Ltd v. Forty Two International Pty Ltd (No. 3)* (2009) 181 FCR 152 uttryckte t.ex. den federala domstolen i Australien farhågor om att användningen av videolänkteknik kan innebära att vissa viktiga effekter som uppstår när bevis lämnas i en rättssal går förlorade, och betonade att ett vittne kan vara mindre medvetet om "händelsens seriositet och om hans eller hennes skyldigheter".

²³³ Se t.ex. *Trans-Tasman Proceedings Act 2010* (Cth), avsnitt 59, som diskuteras ovan i not 141.

²³⁴ Se ovan, diskussionen i not 45.

²³⁵ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 63–64.

²³⁶ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16), s. 18.

- omkonfigurering, anpassning eller åtminstone ”finjustering” av utrymmet ska tas med i beräkningen oavsett om rummen har utformats med videolänkar i åtanke eller ej²³⁷.
194. Erfarenheten visar att belysningskraven för utrymmen som ska användas för videolänk hör till de mest betungande ur ett inredningsperspektiv. Detta beror huvudsakligen på att utrymmena på varje plats där videolänk ska användas måste ha en kombination av ljusare belysning i specifika områden, för att deltagarnas ansiktsdrag och ansiktsuttryck ska synas helt och hållet, och en något mörkare belysning för resten av miljön, för att inte hämma vyn på skärmarna som visar de andra anslutna platserna²³⁸. Organisatorerna måste därför överväga användningen av direktbelysning på alla deltagares ansikten på alla platser, utöver att säkerställa att den vanliga belysningen i varje rum är fri från reflektioner, skugga och bländning²³⁹.
195. Från ett akustiskt perspektiv bör de som ansvarar för videolänkanläggningen säkerställa att utrymmet är utformat för att både minimera bullerintrång och distraktion, men även för att begränsa ljudet i utrymmet, av sekretess- och integritetsskäl²⁴⁰. För att det som sägs under utfrågningen i så hög grad som möjligt ska uppfattas bör dessutom faktorer såsom efterklang, ljudabsorption och ljudspridning beaktas²⁴¹.
196. Deltagarna bör vara placerade i rummet så att de är vända mot kameran när de talar, vilket är nödvändigt för att främja god kommunikation. Detta hjälper till att fastställa antalet kameror som behövs och deras placering²⁴². Om en rättssal inte används kan den person som leder förhandlingen behöva avgöra var deltagarna ska sitta. Om en tolk är närvarande bör denna placeras så att han eller hon tydligt ser ansikts- och läpprörelserna hos dem som talar.
197. Som nämns i **A1** och som diskuteras nedan i **C1** (*Utrustningens lämplighet*) är huvudsyftet med en videolänksutfrågning att få miljön att i så stor utsträckning som möjligt likna en personlig utfrågning, vilket är särskilt viktigt när man överväger utrustningens placering. I landsprofilerna tog en svarande stat särskilt upp det faktum att deltagarna bör kunna ”[...] tydligt se, höra och förstå vad som händer [både] i rättssalen och i det rum där den intervjuade befinner sig”, och underströk även behovet av att alla deltagare ser såväl en allmän vy av rummet som de mer detaljerade aspekterna av deras ömsesidiga kommunikation, inklusive ”verbal [kommunikation], kroppsspråk, relaterat ansiktsuttryck, [och] gester.”²⁴³ Kamerorna bör därför placeras så att de som talar möter kameran direkt för att upprätthålla ögonkontakt²⁴⁴, vilket är viktigt vid bedömningen av talarens uppträdande och trovärdighet²⁴⁵.
198. Lika viktigt är att det finns tillräckligt många videomonitorer som är stora nog, placerade så att alla deltagare på den ena platsen kan se talaren på den andra platsen ur liknande synvinkel och avstånd. Deltagarna måste kunna se vittnet eller den sakkunnige, och denna person måste kunna se vem som ställer frågorna och alla andra som kommenterar vittnesmålet. Intrycken och framställningarna är särskilt viktiga för att ge deltagarna känsla av ”närvaro”, samtidigt som

²³⁷ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 53, 57, vi.

²³⁸ J. R. Benya, *Lighting for Teleconferencing Spaces*, Lutron Electronics, Inc., 1998, citerad i M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 16.

²³⁹ ”Handshake”-projektet (*op. cit.* not 190), s. 22; E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 122–123.

²⁴⁰ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 18.

²⁴¹ ”Handshake”-projektet (*op. cit.* not 190), s. 21–22.

²⁴² M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 12.

²⁴³ Litauens svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁴⁴ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 120.

²⁴⁵ För en diskussion om hur videolänktekniken påverkar bedömningen av vittnets trovärdighet, se även not 42 ovan.

objektiviteten säkerställs genom att de olika deltagarna ramas in på skärmen på ett identiskt sätt²⁴⁶. Det bör också finnas ett tillräckligt antal mikrofoner, placerade för att säkerställa att talare kan höras tydligt och för att minimera ljudstörningar²⁴⁷.

199. Även om de utrymmen som används och den omgivande miljön är av yttersta vikt, kan det också finnas behov av särskilda protokoll eller anvisningar från ordföranden, bland annat när det gäller ingångar och utgångar, placering och kontroll av utrustningen samt ordning för och placering av talare²⁴⁸.

B7.1 Styrning av kameror/ljud

79

Ett användarvänligt gränssnitt rekommenderas för att göra det enkelt att handha utrustningen, som helst ska skötas av ordföranden.

200. Ordföranden på huvudplatsen bör ha full kontroll över utrustningen under förfarandena²⁴⁹, vid behov med hjälp av teknisk supportpersonal, till exempel för att justera kamerorna eller mikrofonvolymen enligt önskemål, och i slutändan säkerställa att varje person som talar på respektive plats tydligt kan ses och höras. Om möjligt rekommenderas att en spårningskamera som kan riktas mot personen som talar används, tillsammans med en annan kamera som kan ge en översikt över hörselrummet från motsatta änden.
201. För att underlätta för ordföranden, som har yttersta kontroll över video-/ljudanläggningen under utfrågningen, rekommenderas att driften är så användarvänligt som möjligt och begränsad till de grundläggande alternativen²⁵⁰. I den mån olika kameravyer eller ljudinställningar finns tillgängliga, är det att föredra att en serie av dessa alternativ ställs in som standardkonfigurationer i systemet före utfrågningen²⁵¹.

Mer information om tekniska krav för ljud och video finns i **C2.5** och **C2.6**.

²⁴⁶ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16), s. 19 och 21.

²⁴⁷ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 118.

²⁴⁸ Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 8.

²⁴⁹ *Ibid.*

²⁵⁰ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16).

²⁵¹ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 57.

B7.2 Talarprotokoll

80 För att minimera störningar till följd av eventuella tidsförskjutningar i uppkopplingen kan myndigheterna vilja överväga ett talarprotokoll för deltagarna under utfrågningen, särskilt om tolkning ska användas.

202. Med tanke på den ytterligare komplexitet som videolänk innebär jämfört med traditionella personliga utfrågningar kan ytterligare protokoll krävas för att säkerställa att den faktiska utfrågningen fungerar smidigt. I avsaknad av ett formellt protokoll bör ordföranden påminna deltagarna om de aspekter som motiverar ytterligare överväganden på grund av de ändrade förhållanden som användningen av videolänk innebär.
203. I synnerhet medför videolänkteknik vanligtvis en kort fördröjning mellan mottagandet av bilden och det tillhörande ljudet, även med den bästa teknik som för närvarande finns tillgänglig²⁵². Detta beror på att ljud- och videosignalerna överförs var för sig, vilket orsakar rundgång och störningar²⁵³. Det kan vara bra att förvarna deltagarna om detta innan förhandlingen påbörjas, för att minimera att folk pratar i munnen på varandra. Ordföranden kan överväga att inleda förfarandet med att förklara hur man går till väga för att avbryta den andra parten eller invända mot frågor under förhandlingen. Deltagarna bör också påminnas om att tala direkt in i mikrofonerna²⁵⁴.
204. Dessa aspekter är ytterst viktiga om en tolk är närvarande, eftersom det då kan finnas ett större behov av att avbryta för att ställa frågor eller söka klargöranden. I det fallet är det särskilt bra att låta ordföranden bestämma i vilken ordning deltagarna ska tala²⁵⁵. När tolkning används bör deltagarna också tänka på att försöka tala i lämplig takt, artikulera och projicera sin röst liksom att använda ett tydligt språk där jargong, vardagsspråk eller andra uttryck som kan gå förlorade i översättningen används så lite som möjligt²⁵⁶.

²⁵² Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (på anført ställe, not 16).

²⁵³ MM. Dunn och R. Norwick (*op. cit.* not 20), s. 2.

²⁵⁴ Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 8.

²⁵⁵ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 11–12.

²⁵⁶ "Handshake"-projektet (på anført ställe, not 15).

B7.3 Protokoll vid kommunikationsavbrott

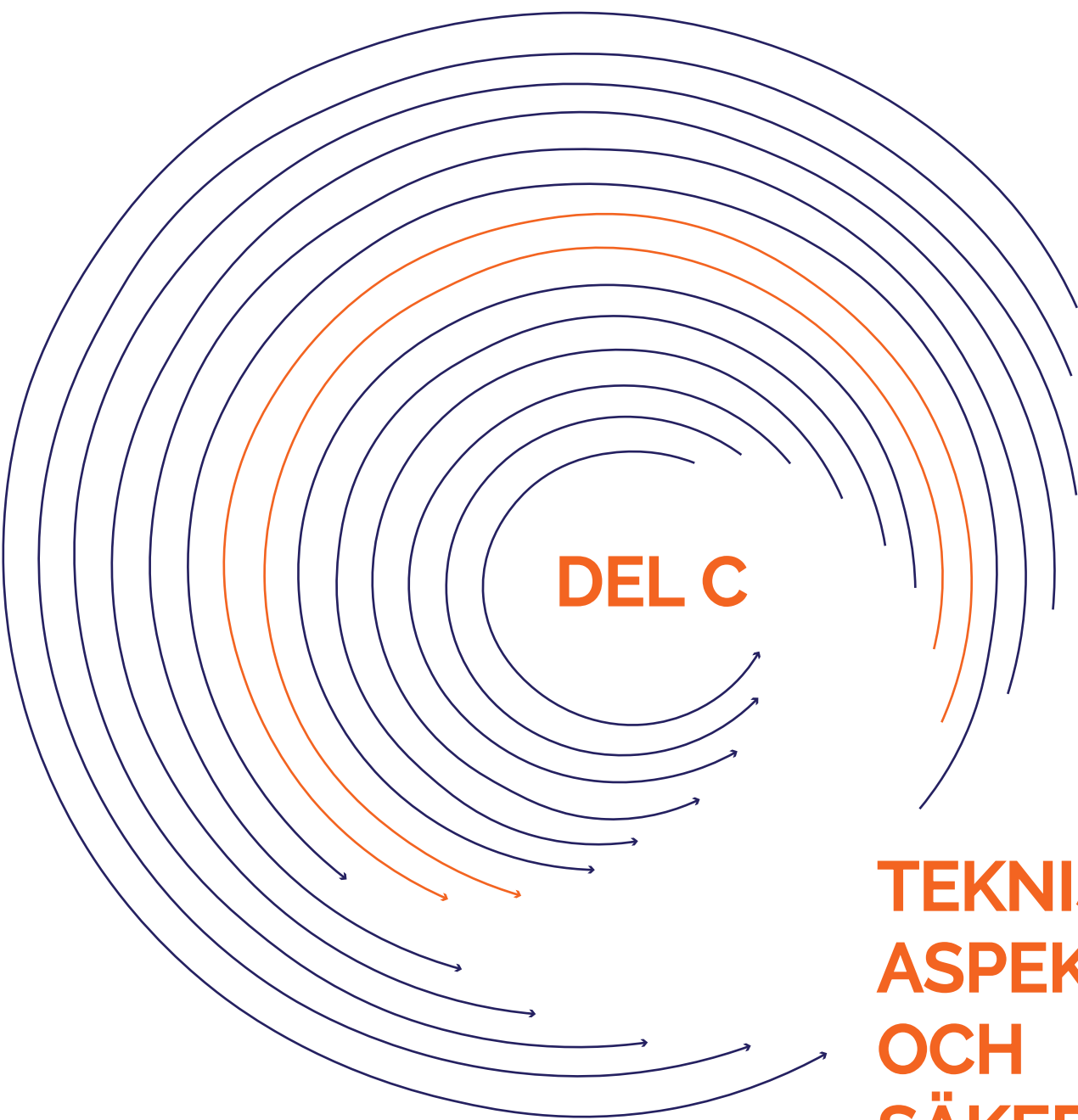

81 Alla deltagare bör få kännedom om förfarandet för att informera ordföranden om tekniska svårigheter som uppstått under utfrågningen och om kontaktuppgifterna till den tekniska supportpersonalen, inklusive överbryggnings-tjänsten, i tillämpliga fall.

205. Under utfrågningen bör teknikerna vara närvarande eller åtminstone "jourhavande" och finnas tillgängliga för att lösa eventuella tekniska problem när de uppstår. Beroende på typen av anslutning kan personal behövas både på huvudplatsen och på fjärrplatsen t.ex., eller om en överbryggnings-tjänst från tredje part används, som kan nås via tjänsten. Både teknikerna och deltagarna bör också kunna nå en helpdesk för externt tekniskt stöd om ytterligare assistans behövs.
206. Det är viktigt att ha beredskap på plats för sådana oförutsedda händelser, men deltagarna bör också informeras om det lämpliga protokollet för rapportering av tekniska problem till ordföranden när som helst under utfrågningen, och förbli uppmärksamma på alla sådana problem.²⁵⁷
207. Om utfrågningen avbryts på grund av ett kommunikationsavbrott mellan platserna som inte lätt kan lösas, bör ordföranden, om inget annat anges i den lag enligt vilken förfarandet pågår, ha befogenhet att besluta om videolänksessionen ska avslutas och flyttas till en senare tidpunkt²⁵⁸.

²⁵⁷ Federal Court of Australia (*op. cit.* not 15), s. 8; E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 71.

²⁵⁸ Vid beviljande av ledighet eller ett föreläggande som tillåter användning av videolänkar i förfarandena kan domstolen exempelvis upprätta ett protokoll i händelse av kommunikationsavbrott, så som formulerades i den slutliga bestämmelsen i beslutet från Förenta staternas distriktsdomstol för distriktet Connecticut i *Sawant mot Ramsey* (*op. cit.* not 55).

DEL C

**TEKNISKA
ASPEKTER
OCH
SÄKERHETS-
ASPEKTER**

- C1 UTRUSTNINGENS LÄMPLIGHET
- C2 TEKNISKA MINIMISTANDARDER

208. Tekniken utvecklas mycket snabbare än lagstiftningen, vilket skapar skillnader som förstärker kompatibilitetsproblemen mellan systemen inom ramen för ett modernt rättsligt samarbete. I vissa delar av världen har den tekniska utvecklingen förvandlat domstolarna och ärendehanteringssystemen i över ett årtionde, och "Handshake"-projektet visar att vissa europeiska stater till och med kan "virtualisera" förfaranden helt och hållet enligt sin nationella civilrättsliga lag²⁵⁹.
209. Denna del av vägledningen syftar till att ta itu med många av de konventionella aspekter som är förknippade med tekniska och säkerhetsmässiga överväganden i samband med gränsöverskridande användning av videolänkar. Med tanke på den snabba tekniska utvecklingen bör den inte ses som heltäckande, utan som korrekt vid tidpunkten för offentliggörandet. Myndigheter och användare uppmuntras att så långt det är möjligt hålla jämna steg med denna utveckling för att säkerställa att infrastruktur av hög kvalitet upprätthålls. Om ny utrustning eller ny teknik ska genomföras har Europeiska unionens råd rekommenderat att ett pilotprogram först genomförs, och om det lyckas, att genomförandet sker i separata faser eller faser²⁶⁰.

²⁵⁹ M. Davies (*op. cit.* not 15), s. 205; "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 22.

²⁶⁰ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 13.

C1 Utrustningens lämplighet

- 82 Myndigheterna uppmanas att i möjligaste mån använda utrustning av bästa tillgängliga kvalitet för att förhöret i så hög grad som möjligt ska efterlikna ett som sker personligen.
- 83 Den personal som ansvarar för att arrangera förhöret bör ha kännedom om den tekniska kapaciteten och anläggningarna, inbegripet vilka platser som är utrustade med nödvändig teknik.

- 210. Användningen av videolänkteknik kan onekligen revolutionera det sätt på vilket bevis upptas, särskilt i gränsöverskridande situationer, långt mer än telefon- och ljudbaserad teknik någonsin skulle kunna göra. Detta beror på att videolänken inte bara gör det möjligt att höra verbala bevis från en annan plats, utan på att även en bedömning av viktiga aspekter av icke-verbal kommunikation, inklusive kroppsspråk och ansiktsuttryck, kan göras²⁶¹.
- 211. Som nämnts ovan (A1) är huvudsyftet med ett förhör via videolänk att det i så hög grad som möjligt ska likna ett personligt förhör. Följaktligen undergrävs den stora nyttan med videolänk om utrustningen inte är av lämplig standard; de främsta fördelarna går förlorade och begränsningarna förstärks²⁶².
- 212. I landsprofilerna rapporterade vissa svarande stater att det faktiskt är ett krav att videon och ljudet är av tillräcklig kvalitet för att ordföranden tydligt ska kunna se och höra den person som visas med hjälp av en videolänk, särskilt när personen i fråga är ett vittne²⁶³.
- 213. Utöver att säkerställa att utrustningen är av tillräcklig *kvalitet* bör de ansvariga också se till att personalen i varje skede av processen har tillräcklig *kunskap* om den tekniska infrastruktur som finns på plats²⁶⁴. De som ser över begäranden kan till exempel behöva samarbeta med annan personal för att avgöra om en begäran om videolänk kan genomföras rent praktiskt, med tanke på de anläggningar och den infrastruktur som finns tillgänglig i den berörda myndigheten eller regionen. Dessa kunskaper kommer inte bara att i hög grad underlätta för den administrativa eller juridiska personalens när de ska välja och tilldela lämpliga faciliteter, utan även förbättra samarbetet mellan myndigheter, särskilt när teknisk personal behöver fastställa systemens interoperabilitet.

²⁶¹ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 4.

²⁶² Både domstolen och parterna i förfarandet påverkas negativt när tekniken inte fungerar eller avbrott inträffar. Se t.ex. Stuke v. ROST Capital Group Pty Ltd (*op. cit.* not 55), där den federala domstolen i Australien diskuterade oförmågan att fastställa "huruvida en försening med att svara på en kritisk fråga beror på att vittnet agerar undvikande eller osäkert, eller enbart på sändningsrelaterade problem."

²⁶³ Se t.ex. Australiens, Finlands, Ungerns, Israels och Polens svar i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁶⁴ "Handshake"-projektet (på anført ställe, not 190).

Mer information om teknisk support och utbildning av personal finns i B3.

214. Själva videolänkutrustningen är i allmänhet antingen inbyggd på en plats (dvs. fast) eller kan transporteras till olika platser (dvs. bärbar). Fast utrustning medför vanligtvis ökad funktionalitet, men bärbar utrustning kan vara en mer kostnadseffektiv lösning, i synnerhet för platser där videolänk inte används ofta.

C1.1 Användning av licensierad programvara

84

Användningen av licensierad programvara är fördelaktig främst på grund av tillgången till tekniskt stöd, och av myndigheternas praxis framgår att detta föredras.

215. I landsprofilerna uppgav majoriteten av de svarande staterna att de använder licensierad programvara, vilket säkerställer att stöd finns vid tekniska frågor och säkerhetsfrågor i samband med bevisupptagning via videolänk²⁶⁵. Några av de licensierade program som används av de svarande staterna är Cisco-infrastrukturen (inklusive Cisco Jabber)²⁶⁶, Lifesize²⁶⁷, Polycom²⁶⁸, Skype for Business²⁶⁹, Sony IPELA Video Communication System²⁷⁰, Tandberg²⁷¹, Telkom²⁷² and Vidyo conference²⁷³. En svarande stat angav att en kostnadsfri programvara används²⁷⁴.
216. Dessutom kan olika programvara användas beroende på vilken typ av begäran det rör sig om, eftersom de berörda myndigheterna och platserna skulle vara olika beroende på om det är fråga om en begäran enligt kapitel I eller kapitel II. En svarande stat påpekade till exempel att även om den i allmänhet inte använder licensierad programvara enligt kapitel I, kan det ibland förekomma enligt kapitel II²⁷⁵.

²⁶⁵ Dvs. 23 svarande stater. Se svaren från Belarus, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Finland, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR), Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Singapore, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Tjeckien Tyskland och Ungern i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

²⁶⁶ Se t.ex. svaren från Australien (en delstat), Bosnien och Hercegovina, Norge, Sverige och Tyskland (vissa delstater) i del III, fråga a) och b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁶⁷ Svar från Belarus och Tyskland (vissa delstater) i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁶⁸ Svar från Australien (en delstat), Malta, Singapore, Tjeckien och Tyskland (vissa delstater) i del III, fråga a) och b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁶⁹ Svar från Israel i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷⁰ Svar från Tyskland (vissa delstater) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷¹ *Ibid.*

²⁷² Svar från Sydafrika i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷³ Sydkoreas svar i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷⁴ Svar från Venezuela i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*) (där man anger att Venezuela använder programvaran Apache Openmeghts, version 3.0.6 Release).

²⁷⁵ Förenade kungarikets (England och Wales) svar i del III, fråga a) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

C1.2 Användning av kommersiella leverantörer

- 85 De som vill använda videolänkteknik vid bevisupptagning bör kontrollera huruvida de relevanta myndigheterna tillåter användning av brett tillgängliga kommersiella leverantörer.
- 86 Om en kommersiell leverantör används för bevisupptagning uppmuntras deltagare och myndigheter att säkerställa lämpliga säkerhetsåtgärder.

- 217. I och med den ökade användningen av lättillgängliga program för snabbmeddelanden som möjliggör ljud- och videoöverföring i realtid har det uppstått en fråga om huruvida en kommersiell leverantör (t.ex. Skype) kan användas för bevisupptagning via videolänk och om den ger tillräcklig säkerhet i överföringen.
- 218. Medan vissa svarande stater i landsprofilerna rapporterade att de använde kommersiella leverantörer som Skype²⁷⁶ och Skype for Business²⁷⁷ eller Polycom RealPresence (mobil- eller desktopversionen)²⁷⁸ för bevisupptagning via videolänk, tillåter andra endast detta undantagsvis och endast om ursprungsdomstolen begär det²⁷⁹. Många svarande stater tillåter det inte under några omständigheter²⁸⁰.
- 219. En svarande stat angav att det skulle vara möjligt att uppta bevis via en kommersiell leverantör när det säkra nätverket av domstolar kommer att kunna hantera IP-anslutningar (eftersom för närvarande endast inkommande ISDN samtal tillåts), även om detta skulle vara upp till domaren att besluta från fall till fall²⁸¹.
- 220. Följande farhågor framfördes av de svarande staterna när det gäller användningen av kommersiella leverantörer: en säkrad anslutning mellan den anmodande och den anmodade myndigheten är att föredra²⁸², en kommersiell leverantör kan lagra innehållet i videolänken vilket bör undvikas²⁸³, Skype eller andra kommersiella leverantörer är inte integrerade i de berörda myndigheternas videokonferensinfrastruktur²⁸⁴.

²⁷⁶ Svar från Australien (en delstat), Brasilien, Israel, Malta och Mexiko i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷⁷ Svar från Israel och Portugal i del III, fråga a) och c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*). I Portugals svar angavs också att om bevis kan upptas via kommersiella leverantörer skulle användningen av Skype föreslås på grund av dess driftskompatibilitet med Skype för företag.

²⁷⁸ Svar från Singapore i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁷⁹ Svar från Finland och Polen i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁸⁰ Svar från Australien (två delstater), Belarus, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Estland, Grekland, Kina (Hongkong SAR), Kroatien, Lettland, Norge, Schweiz, Slovenien, Sverige Tjeckien, Tyskland och Ungern i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁸¹ Förenade kungarikets (England och Wales) svar i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*) För en diskussion om IP och ISDN (som båda är typer av nätverk), se **C2.2**.

²⁸² Polens svar i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁸³ Kinas svar (Hongkong SAR) i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁸⁴ Lettlands svar i del III, fråga c) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

C2 Tekniska minimistandarder

- 87 Tekniska standarder i alla videolänksystem bör betraktas som en helhet för att säkerställa att varje komponent stöder en effektiv drift av systemet.
- 88 Av de huvudsakliga sätt på vilka en videoförbindelse kan upprättas uppmuntras myndigheterna att överväga att använda en videokonferensbrygga eller flerpunktskontrollenhet (MCU) som antingen är inbyggd i systemet eller tillhandahålls via en tredjepartstjänst, för att minska risken för driftskompatibilitetsproblem, särskilt när en gränsöverskridande anslutning ska upprättas.

221. Även om det naturligtvis är viktigt att komponenterna är av högsta möjliga standard, precis som för alla typer av teknisk infrastruktur, är tekniken som möjliggör videolänk bara så stark som sin svagaste länk. Därför behöver man se till helheten i fastställandet av erforderlig kvalitet och standard för varje komponent.
222. Som utgångspunkt är det viktigt att notera de fyra huvudsakliga sätt på vilka en videoförbindelse kan upprättas: direkt mellan systemen, via en videokonferensbrygga, eller genom att antingen huvudrättssalen utvidgas till fjärrpunkten, eller omvänt att fjärrpunkten förs in i huvudrättssalen. Varje sätt har sina fördelar, men användningen beror främst på vilka typer av system och funktioner som finns på varje berörd plats.
223. För att upprätta en effektiv, direkt videoanslutning måste utrustningen på varje plats vara driftskompatibel (t.ex. när det gäller nätverkstyp och kodek-protokoll)²⁸⁵. För att säkerställa detta bör den utrustning som används i tillämpliga fall överensstämja med erkända branschstandarder, nämligen de som rekommenderas av Internationella teleunionens standardiseringssektor för telekommunikation (ITU-T).²⁸⁶ Fördelarna med detta direkta "punkt-till-punkt-samtal" är att systemets funktionalitet och fullständiga kapacitet bevaras, såsom användning av flera kameror och/eller skärmar.
224. För det andra, om utrustningen inte är driftskompatibel, och anläggningarna är anslutna med hjälp av olika nätverk eller inkompatibla protokoll, eller om fler än två platser ska länkas samman, kan en överbryggningstjänst behöva användas²⁸⁷. Som anges i ordlistan är en videokonferensbrygga (ibland bara kallad *brygga*, även känd som en flerpunktskontrollenhet (MCU) eller "gateway") den kombination av programvara och maskinvara som skapar ett virtuellt mötesrum och fungerar överbryggande genom att länka samman platserna och göra konverteringar där så behövs (konverteringar av t.ex. nätverkssignalen, kodek-protokoll eller

²⁸⁵ Se t.ex. **C2.1** och **C2.2**.

²⁸⁶ ITU-T-standarderna utfärdas som "rekommendationer" och är tillgängliga från listan "Recommendations by series" som finns på följande adress: < <https://www.itu.int/ITU-T/recommendations/index.aspx>? > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

²⁸⁷ "Handshake"-projektet, D2.1 *Overall Test Report*, s. 18–19.

ljud-/videodefinitionen)²⁸⁸. Bryggan kan antingen byggas in i videolänkinfrastrukturen på en viss plats eller tillhandahållas av en tredje part som också kan erbjuda ytterligare tjänster, såsom att ringa ut till platserna och övervaka anslutningen och den övergripande kvaliteten. Vissa myndigheter kan därför föredra att ha en brygga inbyggd i sin egen infrastruktur för att undvika potentiella säkerhetsproblem med att ha en tredje part som tillhandahåller överbrygningstjänsten. Oavsett hur detta hanteras är det viktigaste att MCU konfigureras för att hantera inkommande och utgående samtal på lämpligt sätt, där säkerhetsrutiner eller protokoll tillåter det. Det rekommenderas till exempel att en MCU konfigureras för att möjliggöra direktuppringning till den utländska slutpunkten och på liknande sätt möjliggör uppringning från utländska slutpunkter²⁸⁹. Därigenom undviks en situation där båda myndigheternas MCU endast tillåter inkommande samtal, vilket skapar ett dödläge där varken den ena eller den andra MCU:n kan upprätta en anslutning²⁹⁰.

225. De sista två alternativen fungerar på ett liknande sätt. Det tredje alternativet är att domstolssystemet "utvidgas" till fjärrplatsen via fjärranslutning och ett installerat program på fjärrplatsen slår in den inbyggda kodeken i huvudrättssalen. Detta kräver dock att rättssalen inte bara stöder IP-nätverksanslutningar utan även att den är ansluten till internet, vilket kan ge upphov till säkerhetsproblem för vissa myndigheter.
226. Det fjärde alternativet för att upprätta en videolänkanslutning är däremot att införliva fjärrplatsen i det centrala videolänksystemet i rättssalen, men helt enkelt som en "extra" ingång, som gör det möjligt för fjärrplatsen att ansluta sig, samtidigt som den hålls säkert avgränsad och separat från det huvudsakliga videolänksystemet i rättssalen.
227. Oavsett vilka tekniska lösningar som används rekommenderas följande tekniska minimistandarder för att säkerställa en anslutning av tillräcklig kvalitet, vilket i slutändan innebär förbättrad tillgång till rättslig prövning för dem som deltar på distans jämfört med dem som närvarar personligen.

²⁸⁸ Det är viktigt att notera att om bryggan tillhandahåller effektiv omkodningskapacitet kommer personerna att anslutas via videokonferensbryggan "med högsta hastighet och bästa möjliga kvalitet som deras individuella system kan stödja" (vilket innebär att deltagarna uppleva olika kvalitetsnivåer på video och ljud). Om effektiv omkodning inte tillhandahålls, etablerar bryggan anslutningarna vid den lägsta gemensamma nämnaren (dvs. den långsammaste anslutningen). För mer information, se Polycom, White Paper, *An Introduction to the Basics of Video Conferencing*, 2013, finns på följande adress:
< <http://www.polycom.com/content/dam/polycom/common/documents/whitepapers/intro-video-conferencing-wp-engb.pdf> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

²⁸⁹ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 24.

²⁹⁰ De tester som utförts inom ramen för "Handshake"-projektet har också visat att om båda slutpunkterna i ett videolänkssamtal ringer ut från en MCU kan det uppstå problem med exempelvis rundgång, eller att anslutningen avbryts. Se "Handshake"-projektet (*ibid.*), s. 17–18.

C2.1 Kodek

89 Kodek-komponenter bör överensstämma med relevanta branschstandarder och möjliggöra åtminstone samtidig överföring av ljud och video.

228. Kodeken, som definieras i ordlistan, är en viktig komponent i videolänksystemet och bör vara kompatibel med övriga komponenter i systemet. Videolänksystem omfattar i allmänhet både en videokodek och en ljudkodek, samt en data- eller textkodek.
229. Av landsprofilerna framgår det tydligt att det finns många olika tillgängliga kodek-komponenter²⁹¹. De flesta svarande stater uppgav att deras myndigheter använder kodek-komponenter antingen från Cisco (inklusive från Cisco Tandberg) eller från Polycom²⁹². Andra kodek-komponenter som används, som rapporterades av de svarande staterna, tillverkas bland annat av företagen Aethra²⁹³, Avaya²⁹⁴, AVer²⁹⁵, Google²⁹⁶, Huawei²⁹⁷, LifeSize²⁹⁸, Openmeetings²⁹⁹, Sony³⁰⁰ and Vidyo.³⁰¹
230. Oavsett vilken tillverkare som väljs ska de kodek-komponenter som ska används överensstämma med ITU-T-standarder eller motsvarande standarder. ITU-T-standarderna för videokodek-komponenter definieras i rekommendationerna H.261, H.263, H.264 och H.265³⁰². Standarderna för ljudkodek-enheter i ITU-T beskrivs i rekommendationerna G.711, G.719, G.722, G.722.1, G.723.1, G.728 och G.729³⁰³. Andra ljudkodek-enheter som anges av de svarande staterna är

²⁹¹ Se svarssammanfattningen (*op. cit.* not 4), del III, fråga b).

²⁹² För kodek-komponenter från Cisco (och/eller Cisco Tandberg), se svaren från Australien (en delstat), Belarus (vissa domstolar), Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Frankrike, Kina (Hongkong SAR), Lettland, Norge, Sverige och Tyskland (vissa platser) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12). För Polycoms kodek-komponenter, se svaren från Australien (en delstat), Estland, Finland, Förenade kungariket (England och Wales), Malta, Singapore, Slovenien, Tjeckien, Tyskland (vissa platser) och Ungern i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹³ Svar från Cypern och Rumänien (se bilaga II) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁴ Kinas svar (Hongkong SAR) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁵ Polens svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁶ Venezuelas svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁷ Litauens svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁸ Svar från Belarus (vissa domstolar) och Tyskland (vissa platser) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

²⁹⁹ Venezuelas svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰⁰ Svar från Kroatien och Tyskland (vissa platser) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰¹ Sydkoreas svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰² Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie H.

³⁰³ *Ibid.*, serie G.

bland andra AAC-LD³⁰⁴, SPEEX³⁰⁵, HWA-LD³⁰⁶, Siren³⁰⁷ och ASAO³⁰⁸. Standarden för en datakodek (t.ex. för att överföra bildtext eller text via videolänk) omfattas av rekommendation T.120³⁰⁹.

C2.2 Nät

- 90 Det rekommenderas att ett IP-nätverk används, där ISDN (om det finns tillgängligt)³¹⁰ reserveras för användning som backup eller beredskap.
- 91 Om möjligt uppmuntras myndigheterna att utrusta nätverket med flerpunktsfunktioner.

- 231. De mest använda nätverken för videolänköverföring är Integrated Services Digital Network (ISDN) och Internet Protocol (IP)³¹¹. Med ISDN, som ursprungligen var den godkända metoden för videolänk, sker den digitala kommunikationen via en telefonlinje. IP, där överföringen sker via internet, har dock blivit det dominerande nätverket för videokonferenser, eftersom det vanligtvis ger en större bandbredd och möjliggör bättre video- och ljudkvalitet³¹².
- 232. I landsprofilerna angav majoriteten av de svarande staterna att både IP- och ISDN-anslutningar används för att aktivera videolänkar³¹³. Vissa svarande stater rapporterade att de enbart använde IP-nätet³¹⁴.
- 233. När det gäller ISDN finns ingen gemensam global standard, och därför förekommer tekniken i olika former. Videokonferenssystem som använder ISDN konverteras dock automatiskt till en

³⁰⁴ Svar från Bosnien och Hercegovina, Litauen, Rumänien och Sverige i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³⁰⁵ Sydkoreas svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰⁶ Litauens svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰⁷ Svar från Singapore i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³⁰⁸ Venezuelas svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*) (denna särskilda kodek-enhet kallas även *Nellymoser*).

³⁰⁹ Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie T.

³¹⁰ Under de kommande åren kommer ISDN att fasas ut i stora delar av Europa. Vissa EU-medlemsstater har redan slutfört migreringen från ISDN till IP-baserade nätverk, medan andra förväntas slutföra migreringen senast 2025. Se kommittén för elektronisk kommunikation (ECC) vid Europeiska post- och telesammanslutningen (CEPT), ECC-rapport 265: *Migration from PSTN/ISDN to IP-based networks and regulatory aspects*, 2017, tillgänglig på < <https://www.ecodocdb.dk/download/754b9fdf-e4c5/ECCRep265.pdf> > [senast konsulterad den 4 mars 2020].

³¹¹ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 6–7. Se även ordlistan.

³¹² "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 18.

³¹³ Svar från Australien (vissa delstater rapporterade att de använde antingen enbart ISDN eller enbart IP), Brasilien, Cypern, Frankrike (håller på att gå över från ISDN till IP, klart till 75 %), Förenade kungariket (England och Wales), Kina (Hongkong SAR), Kroatien, Lettland, Litauen, Norge, Polen, Portugal, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydkorea (använder Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL) för att ansluta sig till tjänsteleverantören) och Tyskland i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³¹⁴ Svar från Belarus, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Estland, Finland, Israel, Malta, Tjeckien (använder ISDN för testning), Ungern och Venezuela i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

gemensam standard, som fastställs i ITU-T-rekommendationen H.320, en övergripande rekommendation för video- och ljudöverföring via ISDN³¹⁵. För IP behövs däremot ingen konvertering, eftersom standarden är globalt konsekvent via internetkommunikation. ITU-T har utfärdat en rekommendation i detta avseende: H.323, som är en standard som tillämpas i många svarande stater³¹⁶. Session Initiation Protocol (SIP) är en alternativ IP-standard som också används i många svarande stater³¹⁷.

234. Resultaten av "Handshake"-projektet belyser flera andra viktiga aspekter som rör nätverksparametrarna. För det första bör programvaran "Gatekeeper" helst integreras i videokonferenssystemet för att hantera nätverket (inbegripet tillägg av prefix och uppringning) och dess interaktion med en brandvägg³¹⁸. För det andra, i den mån utrustningen inte är driftskompatibel eller ansluten till olika nätverk (såsom ISDN till IP-anslutningar), kan en videokonferenstjänst behöva användas (som diskuteras ovan i punkt 224).³¹⁹ För det tredje kan en sådan brygga också behövas för att samordna användningen av videolänk med tre eller flera diskreta slutpunkter, eller för att hantera flera videolänkssamtal samtidigt³²⁰. I landsprofilerna uppgav en majoritet av de svarande staterna att flerpunktsanslutningar är möjliga inom deras myndigheters system³²¹.

C2.3 Bandbredd

- 92 Myndigheterna uppmanas att förse sitt nät med största möjliga bandbreddskapacitet.
- 93 Beroende på nätverket är den rekommenderade bandbredden för närvarande minst 1,5–2 megabit per sekund för IP-nätverk (eller minst 384 kilobit per sekund för ISDN-nät).

235. Tillgången till tillräcklig bandbredd är både en av de viktigaste och potentiellt en av de dyraste komponenterna i leveransen av videolänktjänster. Kodek-komponenter kan endast ge tillräcklig bild- och ljudkvalitet om bandbredden också är tillräcklig. Videolänksystem bör utformas med

³¹⁵ Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie H.

³¹⁶ Svar från Bosnien och Hercegovina, Cypern, Finland, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR), Malta, Portugal, Singapore, Slovenien, Tjeckien, Tyskland (vissa platser) och Ungern i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³¹⁷ Svar från Bosnien och Hercegovina, Finland, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR), Malta, Portugal (under utveckling), Sverige, Tjeckien och Tyskland (vissa platser) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³¹⁸ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 25.

³¹⁹ *Ibid.* Se även Förenade kungarikets (England och Wales) svar (använder ett säkert nätverk med "överbryggningslänk") i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³²⁰ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 17. Se t.ex. Lettlands, Norges, Portugals och Sveriges svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*), som hänvisar specifikt till en MCU.

³²¹ Svar från Australien (två delstater), Belarus, Brasilien (i de flesta fall), Bosnien och Hercegovina, Estland, Finland, Frankrike (via en överbryggnings tjänst från justitieministeriet), Israel, Lettland, Litauen (upp till 46 deltagare), Kina (Hongkong SAR), Malta, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien (upp till 20 deltagare), Sverige (upp till 5 deltagare per enhet, eller fler via MCU:n) Sydkorea (upp till 100 deltagare), Tjeckien, Tyskland (vissa platser), Ungern och Venezuela i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

detta i åtanke, och säkerställa högsta möjliga bandbreddskapacitet, även om bandbredden senare kan begränsas i praktiken av nätverks- eller internetbandbreddsfunktioner³²². Även för de system som har störst bandbreddskapacitet bör nätverksanslutningens tillförlitlighet och prestanda beaktas, eftersom minsta avbrott eller inkonsekvens kan hämma systemets förmåga att tillhandahålla bästa möjliga service. De tester som utfördes under "Handshake"-projektet bekräftade till exempel att bandbreddskapaciteten för en ISDN-anslutning är mycket lägre (dvs. har en långsammare överföringshastighet, vanligtvis omkring 384 kilobit per sekund) än för en IP-nätverksanslutning (med i regel minst 1,5 megabit per sekund, som lägst),³²³ och sådana system bör därför vara andrahandsalternativ eller en reservlösning.

236. De flesta videokonferensutrustningar klarar i dag sändningar med hög upplösning (HD) (i allmänhet 720-1080 upplösninglinjer) och bandbreddskravet för en sådan överföring för ett enskilt punkt-till-punkt-samtal är minst 1,2–1,5 megabit per sekund³²⁴. Det är därför logiskt att, vilket Gruen och Williams observerar, flerpunktssamtal kräver större bandbredd, och faktiskt multiplicerar bandbredden med åtminstone det antal punkter som krävs (t.ex. 5 megabit per sekund för en fyrpunktsanslutning)³²⁵. I slutsatserna från "Handshake"-projektet rekommenderas på liknande sätt att bandbredden för ett videolänksystem därför bör vara tillräcklig för att stödja det maximala antalet sessioner som krävs samtidigt under högsäsong.³²⁶ Det bör noteras att dessa problem delvis kan mildras med hjälp av en videokonferensbrygga (vilket diskuteras ovan i punkt 224), även om själva bryggan måste ha tillräcklig bandbredd.
237. I landsprofilerna rapporterade de svarande staterna en mängd olika potentiella bandbredder och överföringshastigheter, även inom de två huvudtyperna av nätverksanslutning³²⁷. Många stater som svarade rapporterade en maximal kapacitet på 2 megabit per sekund eller mer³²⁸, med den högsta rapporterade bandbreddskapaciteten på 8 megabit per sekund (för en IP-anslutning)³²⁹. Som nämnts ovan är den huvudsakliga bestämningsfaktorn den typ av nät som används, eftersom IP-nätverksanslutningar vanligtvis möjliggör en betydligt större bandbreddskapacitet.

³²² E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 121; Australiens federala domstol (*op. cit.* not 15), s. 2.

³²³ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 19.

³²⁴ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 8–9. Se även svaren från Bulgarien, Estland, Frankrike, Kina (Hongkong SAR), Lettland, Malta, Norge, Polen, Portugal, Slovenien, Tyskland och Ungern i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12), som alla rapporterade att de har antingen högupplösta funktioner (HD) eller både hög- och standarddefinitionsfunktioner (HD/SD). Se även svaren från Belarus och Kroatien, som rapporterade att de endast har kapacitet för standarddefinition (SD) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

³²⁵ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 9.

³²⁶ För IP-anslutningar rekommenderade projektet ytterligare en buffert inom den "garanterade prioriterade bandbredden" (dvs. den minsta bandbredden plus 20 %). Se "Handshake"-projektet (på anförst ställe, not 323).

³²⁷ Se generellt svarssammanfattningen (*op. cit.* not 4), del III, fråga b).

³²⁸ Se t.ex. svaren från Belarus, Bosnien och Hercegovina, Frankrike, Kina (Hongkong SAR), Litauen, Malta, Polen, Portugal, Tjeckien och Ungern i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³²⁹ Litauens svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

C2.4 Kryptering

- 94 Kryptering av signaler till branschstandarden rekommenderas, och myndigheternas praxis bekräftar att detta görs i stor utsträckning.
- 95 Om kryptering används bör den ställas in på "automatisk" eller "bästa möjliga" för att minimera kompatibilitetsproblem med andra typer av kryptering.

238. Även om det normalt sett kan verka mer viktigt i brottmål bör gränsöverskridande videosändningar på privaträttens område också göras säkra från olagliga ingripanden av tredje part, med medel som står i proportion till frågans känslighet³³⁰. Användning av en brandvägg och/eller ett ISDN-nätverk kan minimera risken för olaglig åtkomst till överföringen, även om IP-anslutningar sedan en tid tillbaka föredras framför ISDN³³¹.
239. Oavsett vilket nätverk som används drog man i "Handshake"-projektet slutsatsen att ytterligare metoder för att minimera obehörig åtkomst, såsom kryptering av de faktiska signaler som överförs, rekommenderas starkt³³². I landsprofilerna rapporterade de flesta svarande stater att de använder någon form av ytterligare säkerhet eller kryptering³³³. Den vanligaste rapporterade typen av kryptering bland de svarande staterna var AES (advanced encryption standard)³³⁴, som används i ungefär hälften av de svarande staterna.³³⁵ Andra krypteringsmetoder beror på vilken typ av nätverk och system som används, men överensstämmer i allmänhet med ITU-T-standarden i rekommendation H.235³³⁶.
240. För att minimera kompatibilitetsproblem som orsakas av olika krypteringsmetoder rekommenderas dessutom att krypteringsinställningen "auto" eller "bästa möjliga" väljs på enheten³³⁷. Beroende på vilka nät som används kan de anmodande och anmodade myndigheterna till och med behöva komma överens om en särskild krypteringsmetod (t.ex. när det gäller ett IP-nätverk).

³³⁰ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 15), s. 19.

³³¹ Se t.ex. M. Reid, "Multimedia conferencing over ISDN and IP Networks using ITU-T H-series recommendations: architecture, control and coordination", *Computer Networks*, vol. 31, 1999, p. 234.

³³² "Handshake"-projektet (på anförda ställe, not 323).

³³³ Dvs. 22 svarande stater. Se svaren från Belarus, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR), Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Norge, Portugal, Rumänien, Slovenien, Sverige, Sydkorea, Tjeckien, Tyskland (vissa platser) och Ungern i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³³⁴ Se t.ex. United States National Institute of Standards and Technology (NIST), "Announcing the Advanced Encryption Standard (AES)", *Federal Information Processing Standards Publication*, vol. 197, 2001.

³³⁵ Svar från Belarus, Bosnien och Hercegovina, Estland, Finland, Frankrike, Kina (Hongkong SAR), Litauen, Norge, Portugal, Rumänien, Slovenien, Sverige, Sydkorea, Tjeckien och Tyskland (vissa platser) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³³⁶ Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie H. Se t.ex. svaren från Litauen (H.235), Portugal (H.235) och Rumänien (H.233, H.234, H.235) i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³³⁷ "Handshake"-projektet (på anförda ställe, not 204).

C2.5 Ljud (mikrofoner och högtalare)

- 96 Myndigheterna uppmanas att installera ytterligare ett ljudsystem för att förbättra ljudkvaliteten på den befintliga videolänkutrustningen.
- 97 Det rekommenderas att hörsalen utrustas med ett tillräckligt antal mikrofoner och högtalare för att tillgodose alla aktörer.

241. Hörsalen bör i allmänhet ha ett ljudsystem som är anslutet till videolänkutrustningen, inklusive justerbar ljudvolym och med tillräckligt många högtalare för att sända ljudet tydligt i hela rummet (dvs. inte enbart vara beroende av de högtalare som normalt finns på videodisplayen)³³⁸. I möjligaste mån bör mikrofoner tillhandahållas på platsen för varje talande deltagare i rummet, men på ett sådant sätt att störning eller hinder minimeras³³⁹.
242. I slutändan måste fem viktiga aspekter beaktas när man väljer ett lämpligt ljudsystem, vilket framgår av en omfattande studie i en fördragsslutande part: taluppfattning, tonens naturlighet, förstärkning (utan återkoppling), lokalisering av källor, och akustisk komfort³⁴⁰.

³³⁸ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 12.

³³⁹ E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 118. Se även Ungerns svar i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not)12, där man angav att två mikrofoner finns tillgängliga per videolänkuppsättning.

³⁴⁰ För en fullständig diskussion om denna studie, som genomfördes i Australien, se E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 117.

C2.6 Video (kameror och skärmar)

- 98 I möjligaste mån bör kamerorna vara utrustade med funktioner för panorering, lutning och zoomning.
- 99 Kamerorna och skärmarna rekommenderas kunna sända video med hög upplösning (720p), och stödja en upplösning på minst 1280 x 720 pixlar.
- 100 Deltagarna och myndigheterna uppmanas att i förväg gå igenom ytterligare krav (såsom att ha en översikt över hela rummet, delade bildskärmar eller dokumentkameror).

243. När det gäller kamerafunktioner, som nämns ovan (**B7.1**) rekommenderas en rad vyer, inklusive närbild eller vidvinkelvyer, enligt förinställningar där sådana finns³⁴¹. Erfarenheter i Europeiska unionen har visat att kamerorna, där så är möjligt, bör ha de funktioner för panorering, lutning och zoomning som krävs för att bevara en proportionerlig vy, samt att ordföranden kan behöva fler alternativ eller vyer än andra deltagare³⁴².
244. Med tanke på att det, som vissa kommentatorer har noterat, är särskilt viktigt att ordföranden har möjlighet att bedöma uppträdande och nyanser i videolänksförfaranden³⁴³, bör både kameror och skärmar vara utrustade med det som krävs för att stödja högsta möjliga definition. De senaste testerna inom Europeiska unionen har visat att de rekommenderade parametrarna för högupplösning är minst 720p med en upplösning på 1280x720 pixlar och en bildhastighet på 25–30 bilder per sekund³⁴⁴. Enligt ITU-T-rekommendationen H.265 stöder den nyare standarden för högeffektiv videokodning upplösningar så höga som 8192x4320 pixlar (som omfattar både 4K och 8K)³⁴⁵, men förmågan hos ett videokonferenssystem att använda en sådan ultrahög definition är till stor del beroende av den tillgängliga bandbredden (se även **C2.3**)³⁴⁶.
245. Skärmens optimala storlek beror på faktorer som hörsalens storlek och om skärmen är delad eller helskärm. Det är i allmänhet önskvärt att bilden är nära naturlig storlek, vilket ger en tydlig bild av personen³⁴⁷. Skärmarna bör ha en minsta upplösning enligt standarden Wide Extended Graphics Array (WXGA).³⁴⁸
246. Beroende på kraven från ordföranden, parterna, den person som förhörs eller andra berörda personer kan det vara nödvändigt att använda skärmar som kan delas (split-screen). I landsprofilerna rapporterade den stora majoriteten av de svarande staterna att de har skärmar

³⁴¹ *Ibid.*, s. 58.

³⁴² Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 18–19. Se även Tysklands svar i del III, fråga e) landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12); E. Rowden m.fl. (*op. cit.* not 45), s. 120–121.

³⁴³ Se även R. A. Williams (*op. cit.* not 1), s. 21.

³⁴⁴ "Handshake"-projektet (på anförst ställe, not 323).

³⁴⁵ Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie H.

³⁴⁶ "Handshake"-projektet (*op. cit.* not 190), s. 27.

³⁴⁷ M. E. Gruen och C. R. Williams (*op. cit.* not 14), s. 12.

³⁴⁸ Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden (*op. cit.* not 16) s. 19.

med funktioner för att visa två eller flera skärmar i en display, vilket innebär att flera videokanaler kan hanteras i en enda videolänksändning³⁴⁹. Visningen av två (eller fler) bilder underlättas av den standard som fastställs i ITU-T-rekommendationen H.239³⁵⁰.

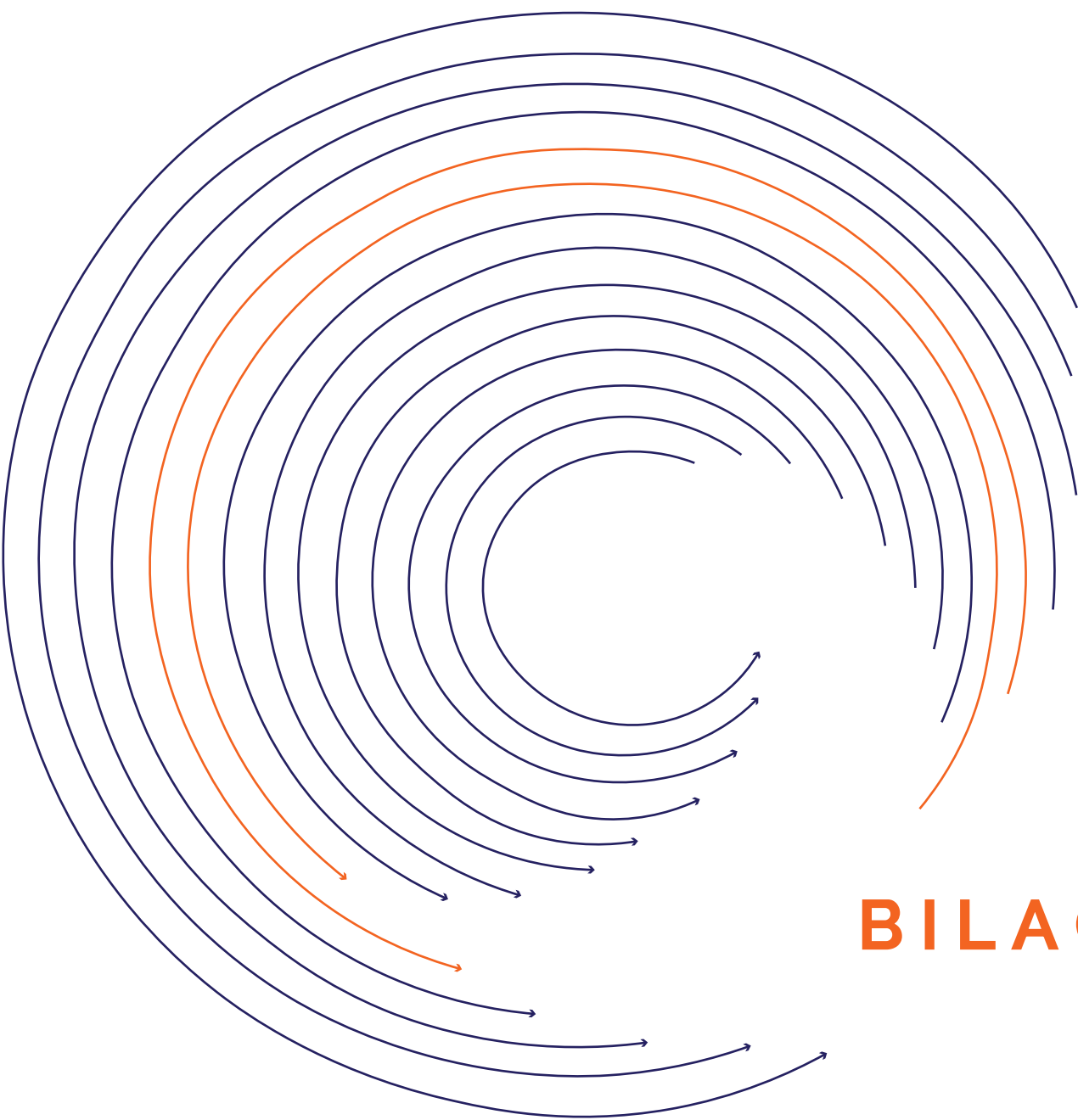
247. I landsprofilerna uppgav många svarande stater att den eller de kameror som används måste ha kapacitet att fånga upp en vy över hela rummet eller alla deltagare, i synnerhet ordföranden och den eller de personer som visas via videolänk³⁵¹. En svarande stat rapporterade också att kameran inte får flyttas under utfrågningen och att tiden måste visas kontinuerligt på skärmen³⁵².
248. Som anges i **B4.1** kan det i vissa fall vara önskvärt eller nödvändigt att ha en dokumentkamera eller annan presentations- eller skärmdelningsfunktion för att dokument eller bevisföremål ska kunna visas. I sådana fall bör parter som vill förlita sig på denna visningskapacitet under förfaranden som genomförs via videolänk göra lämpliga förfrågningar hos den anmodade myndigheten i förväg.

³⁴⁹ Se svaren från Australien (de flesta delstater), Belarus, Brasilien (i de flesta fall), Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Israel, Kina (Hongkong SAR) (endast på en plats), Kroatien, Lettland (upp till 16 delningsskärmar), Litauen, Malta, Norge (beroende på utrustning), Portugal, Rumänien, Singapore, Slovenien, Sverige, Sydkorea (upp till åtta delningsskärmar), Tjeckien, Tyskland (vissa platser), Ungern och Venezuela i del III, fråga b) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

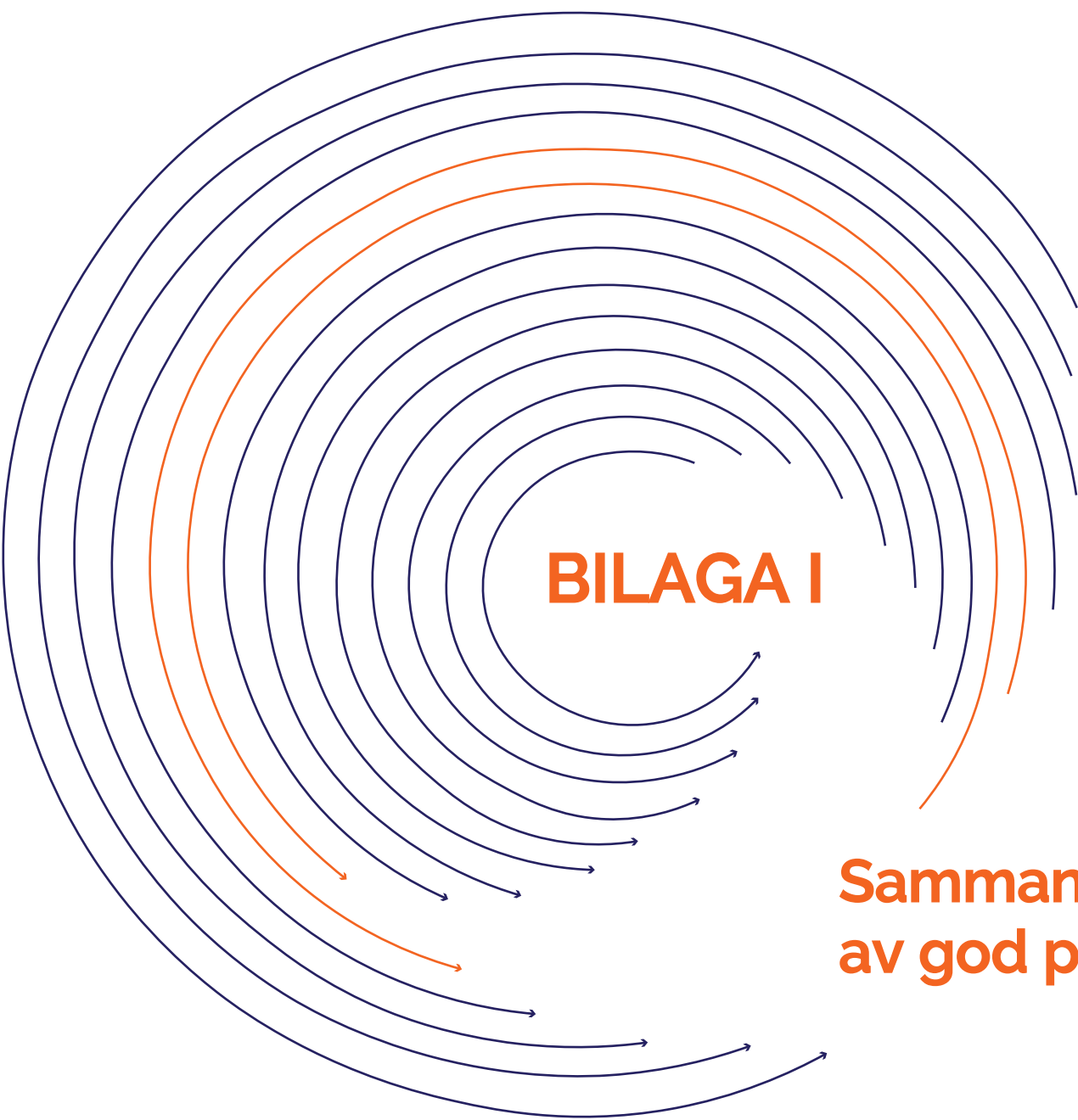
³⁵⁰ Se listan "rekommendationer efter serie" (*op. cit.* not 286), serie H.

³⁵¹ Se t.ex. svaren från Australien, Finland, Förenade kungariket (England och Wales), Portugal, Tyskland och Ungern i del III, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*op. cit.* not 12).

³⁵² Se Ungerns svar i del II, fråga e) i landsprofilfrågeformuläret (*ibid.*).

BILAGOR

BILAGA I

**Sammanställning
av god praxis**

DEL A PÅBÖRJA ANVÄNDNINGEN AV VIDEOLÄNK

A1 INLEDANDE ÖVERVÄGANDEN

A1.1 Rättslig grund

a. Användning av videolänk enligt intern lagstiftning

- 1 Enligt artikel 27 utgör konventionen inget hinder mot att använda intern lagstiftning för att uppta bevis genom videolänk på mindre restriktiva villkor.
- 2 Myndigheterna bör först kontrollera om bevisupptagning via videolänk är tillåten enligt den interna lagstiftningen på den plats där förfarandet pågår.
- 3 Myndigheterna bör sedan kontrollera om bevisupptagningen via videolänk inte strider mot den interna lagstiftningen på den ort varifrån bevisen ska tas, inklusive eventuella befintliga "blockeringsstadgar" eller straffrättsliga lagar.

b. Användning av videolänk i andra instrument

- 4 Eftersom konventionen inte avviker från andra instrument (artikel 32) bör myndigheterna kontrollera om andra bilaterala eller multilaterala instrument kan ha företräde i det enskilda fallet.

c. Användning av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning

- 5 Varken konventionens anda eller bokstav utgör något hinder för användningen av ny teknik och tillämpningen av konventionen kan dra nytta av denna användning.
- 6 De fördragsslutande parterna är fortfarande oeniga om huruvida konventionen är obligatorisk (dvs. om konventionen måste tillämpas när bevis ska upptas utomlands, antingen personligen eller via videolänk). Trots detta har den särskilda kommissionen rekommenderat att de fördragsslutande parterna prioriterar konventionen när bevis söks utomlands (principen om första alternativ).
- 7 Att tillämpa konventionen eller andra tillämpliga fördrag är i allmänhet förenligt med bestämmelserna i blockeringsstadgarna.

A1.2 Direkt kontra indirekt bevisupptagning

- 8 De fördragsslutande parterna är oense om huruvida direkt bevisupptagning är tillåten enligt kapitel I i konventionen. Myndigheterna bör kontrollera om direkt bevisupptagning är tillåten på den plats där bevisen finns innan de lämnar in en framställning om bevisupptagning för detta ändamål.
- 9 Enligt kapitel II i konventionen får den särskilt utsedda personen uppta bevis i ursprungsstaten eller i den verkställande staten, på de villkor som anges i det beviljade tillståndet. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har gjort en reservation enligt artikel 18 i konventionen.
- 10 Enligt kapitel II i konventionen får den konsulära tjänstemannen uppta bevis genom videolänk av vittnen/sakkunniga som befinner sig på annan ort i den verkställande staten, på villkor som anges i det beviljade tillståndet. Myndigheterna bör kontrollera om detta är möjligt i den berörda fördragsslutande parten.

- 11 Oavsett om bevisen tas direkt eller indirekt kan parterna och företrädarna närvara via videolänk.

A1.3 Rättsliga begränsningar för bevisupptagning

- 12 Bevisupptagning via videolänk är vanligtvis begränsat till förhör av vittnen/sakkunniga.
- 13 Samma rättsliga begränsningar gäller vanligtvis för ett vittnesförhör som genomförs via videolänk som om bevisen inhämtats personligen. Myndigheterna bör se till den berörda fördragsslutande partens interna lagstiftning för att kontrollera om ytterligare begränsningar gäller.
- 14 Myndigheterna uppmanas att tillhandahålla information om begränsningarna i sin nationella lagstiftning avseende användningen av videolänk för bevisupptagning (t.ex. genom att rapportera sådana bestämmelser i sina landsprofiler).

A2 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL I

A2.1 Framställning om bevisupptagning

- 15 Framställning om bevisupptagning kan verkställas via videolänk i enlighet med artikel 9 första eller andra stycket i konventionen.
- 16 I artikel 9 första stycket fastställs standardmetoden eller standardförfarandet för att erhålla bevis, till exempel från ett vittne/en sakkunnig på en (avlägsen) plats inom den anmodade myndighetens eget territorium.
- 17 Att välja att inhämta bevis genom videolänk som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket kan få kostnadskonsekvenser, bland annat när det gäller möjligheten att söka ersättning.

A2.2 Innehåll, form och översändande av framställning om bevisupptagning

- 18 Tillstånd att använda videolänk kan begäras antingen i själva skrivelsen med framställning om bevisupptagning eller senare genom informella kommunikationsmedel. Det rekommenderas dock att detta anges i framställning om bevisupptagning. Det rekommenderas också att det centrala organet i den anmodade staten kontaktas innan ansökan formellt lämnas in, för bekräftelse om huruvida användningen av videolänk är möjlig.
- 19 Myndigheterna uppmanas att använda standardformuläret för framställning om bevisupptagning och, där så är möjligt och lämpligt, elektroniska medel för att påskynda överföringen av framställningar och/eller förfrågningar om bevisupptagning.

A2.3 Svara på framställningen om bevisupptagning

- 20 De centrala organen bör bekräfta mottagandet av framställningen om bevisupptagning och besvara förfrågningar (inklusive om användningen av videolänk) från anmodande myndigheter och/eller berörda parter utan dröjsmål.

A2.4 Underrätta eller kalla vittnet/den sakkunnige och andra aktörer

- 21 Förfarandet för underrättelse eller kallelse av vittnet kan variera beroende på om bevis inhämtas direkt eller indirekt. För förfaranden enligt kapitel I är det vanligtvis den anmodade staten som utför tjänsten eller kallar vittnet/den sakkunnige.
- 22 Om och när direkt bevisupptagning söks rekommenderas det att anmodande myndigheter säkerställer att vittnet är villigt att lämna bevis genom videolänk innan en framställning om bevisupptagning inges.

A2.5 Närvaro och medverkan vid verkställande av framställning om bevisupptagning

a. Närvaro av parter och/eller deras ombud (artikel 7)

- 23 För parternas och företrädarnas närvaro *via videolänk* krävs tillstånd eller efterlevnad av en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9 andra stycket i konventionen.
- 24 De anmodande myndigheterna bör i framställningen om bevisupptagning (i punkterna 13 och 14 i standardformuläret) ange huruvida parternas och företrädarnas närvaro begärs *via videolänk* och om korsförhör kommer att krävas.
- 25 Parternas och deras ombuds aktiva deltagande i förhöret *via videolänk* (dvs. inte enbart närvaro) avgörs av den anmodade statens interna lagstiftning. Intern rätt kan tillåta att den anmodade domstolen beslutar i denna fråga efter eget skön från fall till fall.

b. Närvaro av domstolspersonal (artikel 8)

- 26 Kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt artikel 8 i konventionen.
- 27 Om en förklaring saknas, kan det ändå vara möjligt för domstolspersonal att närvara i enlighet med den anmodade statens interna lagstiftning eller praxis.
- 28 När de anmodande myndigheterna ansöker om tillstånd från den anmodade staten bör de tydligt ange att domstolspersonalens närvaro kommer att ske *via videolänk* och tillhandahålla relevanta tekniska specifikationer för videolänkutrustningen.
- 29 Domstolspersonalens aktiva deltagande i förhöret *via videolänk* (dvs. inte enbart närvaro) bestäms av den anmodade statens interna lagstiftning. Intern rätt kan tillåta att den anmodade domstolen beslutar i denna fråga efter eget skön från fall till fall.

A2.6 Tvångsåtgärder

- 30 Till skillnad från vanliga framställningar om rättslig hjälp kan ett vittne i allmänhet inte specifikt tvingas att använda en videolänk för att lämna bevis.

A2.7 Ed/försäkran på heder och samvete

- 31 Förfarandet för underrättelse eller kallelse av vittnet kan variera beroende på om bevis inhämtas direkt eller indirekt. En särskild form av ed eller försäkran kan begäras i enlighet med artikel 9 andra stycket i konventionen.
- 32 Myndigheterna bör kontrollera att antingen den anmodade statens eller den anmodande statens krav på intern lagstiftning är tillämpliga för att säkerställa att alla bevis som

lämnas kan tas upp till prövning.

A2.8 Identifiering av vittne/den sakkunnige och andra aktörer

- 33 Identifieringen av vittnet/den sakkunnige kan variera beroende på jurisdiktion.
- 34 Strängare förfaranden kan krävas om den anmodande staten ska identifiera vittnet/den sakkunnige, med tanke på användningen av videolänkteknik i förfarandena, och avståndet mellan den anmodande myndigheten och vittnet.

A2.9 Straffbestämmelser

- 35 Att vittna via videolänk är vanligtvis frivilligt till sin natur, men mened och domstolstrots kan straffas.
- 36 I vissa fall kan tillämpningen av straffrättsliga bestämmelser i båda (eller flera) berörda jurisdiktioner ge upphov till en överlappning eller lucka i jurisdiktionen.

A2.10 Privilegier och andra skyddsåtgärder

- 37 Ett vittne/en sakkunnig får åberopa privilegier enligt artikel 11 i konventionen.
- 38 Eftersom bevisupptagningen med hjälp av videolänk i många fall fortfarande är frivillig, måste inte vittnet/den sakkunnige specifikt använda videolänk för att lämna bevis och kan vägra att göra detta utan att behöva åberopa några privilegier eller skyldigheter.

A2.11 Kostnader

- 39 Användningen av videolänk vid verkställandet av en begäran kan ge upphov till kostnader enligt artikel 14 andra stycket.
- 40 Innan användning av videolänk begärs i samband med verkställandet av en framställning om bevisupptagning, kontrollera om det kan uppstå några kostnader i både den anmodande staten och den anmodade staten och vem som skulle ansvara för sådana kostnader.

A3 ANVÄNDNING AV VIDEOLÄNK ENLIGT KAPITEL II

A3.1 Konsulära tjänstemän och särskilt utsedda personer

- 41 Det är viktigt att notera att de fördragsslutande parterna, genom en förklaring enligt artikel 33, helt eller delvis kan utesluta tillämpningen av kapitel II. Myndigheterna bör kontrollera om den berörda fördragsslutande parten har lämnat en sådan förklaring.
- 42 Det vanligaste scenariot i kapitel II är att den särskilt utsedda personen som befinner sig i ursprungsstaten tar upp bevis via videolänk i den verkställande staten.
- 43 Om det är praktiskt möjligt kan parterna, deras ombud och/eller den domstolspersonalen i ursprungsstaten närvara via videolänk under bevisupptagningen av en särskilt utsedd person eller konsulär tjänsteman och/eller delta i förhöret av vittnet. Sådan närvaro och sådant deltagande är tillåtet såvida det inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten och skulle ändå omfattas av de villkor som anges när tillståndet beviljas.

A3.2 Behov av tillstånd från verkställande stat

- 44 Enligt artikel 15 i konventionen *krävs inte* tillstånd, förutom om en fördragsslutande part har avgett en förklaring. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt denna artikel.
- 45 Enligt artiklarna 16 och 17 i konventionen *krävs* tillstånd om inte den fördragsslutande parten har lämnat en förklaring om att bevis kan tas upp utan föregående tillstånd. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en förklaring enligt dessa artiklar.
- 46 I begäran om tillstånd bör det anges att bevis kommer att tas via videolänk och huruvida det krävs särskilt stöd från den verkställande staten. Standardformuläret får användas för detta ändamål.
- 47 Konsulära tjänstemän och särskilt utsedda personer måste uppfylla de villkor som fastställts av den verkställande staten när de beviljar sitt tillstånd.

A3.3 Underrättelse till vittnet

- 48 Utöver kraven i artikel 21 b och 21 c i konventionen är det viktigt att den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen underrättar vittnet om att bevis kommer att tas via videolänk.

A3.4 Närvaro och deltagande av parterna, deras ombud och/eller domstolspersonal

- 49 Om detta inte strider mot lagen i den verkställande staten bör parternas, deras ombud och domstolspersonalens närvaro och aktiva deltagande via videolänk följa samma regler som om bevisen hade tagits personligen i ursprungsstaten.
- 50 Domstolspersonal vid ursprungsdomstolen kan utses särskilt (särskilt utsedd person) för att höra en person i den verkställande staten via videolänk och får genomföra utfrågningen i enlighet med ursprungsstatens nationella lagstiftning.

A3.5 Tvångsåtgärder

- 51 Vittnet/den sakkunnige är inte tvungen att avge vittnesmål om inte den verkställande staten har avgett en förklaring enligt artikel 18 och den behöriga myndigheten har beviljat ansökan om bistånd för att inhämta bevisen genom tvång. Myndigheterna bör kontrollera om den verkställande staten har avgett en sådan förklaring.
- 52 Även om en fördragsslutande parts myndighet tvingar ett vittne att vittna, är det inte säkert att den kan tvinga vittnet att använda videolänk för att lämna bevis.

A3.6 Ed/försäkran på heder och samvete

- 53 Den konsulära tjänstemannen eller särskilt utsedda personen har befogenhet att administrera en ed eller motta en försäkran enligt lagen i ursprungsstaten i den mån det inte är oförenligt med lagen i, eller strider mot något tillstånd från, den verkställande staten (artikel 21 a och d).
- 54 Beroende på nationella eller internationella instrument kan eder/försäkningar som administreras av konsulära tjänstemän eller särskilt utsedda personer ha extraterritoriella effekter i den verkställande staten.

A3.7 Identifiering av vittne/sakkunnig och andra aktörer

- 55 Den konsulära tjänstemannen eller den särskilt utsedda personen är ansvarig för att identifiera vittnet/den sakkunnige i enlighet med lagen i ursprungsstaten, såvida detta inte är oförenligt med antingen lagen i den verkställande staten eller med villkoren i dess tillstånd.

A3.8 Straffbestämmelser

- 56 Potentiell överlappande tillämpning av eller luckor i jurisdiktionen mellan olika straffrättsliga bestämmelser överläts åt inhemska och/eller internationella instrument, samt alla tillämpliga arrangemang.

A3.9 Privilegier och andra skyddsåtgärder

- 57 Artikel 21 i konventionen innehåller flera skyddsåtgärder för vittnet, bland annat om sättet på vilket bevisupptagningen ska ske, språket på vilket begäran ska riktas till vittnet och den information som begäran ska innehålla.

A3.10 Kostnader

- 58 Användningen av videolänk kan ge upphov till extra kostnader. Huruvida dessa kostnader ska bäras av parterna avgörs av lagen i ursprungsstaten.

DEL B FÖRBEREDELSE FÖR OCH GENOMFÖRANDE AV FÖRHÖR GENOM VIDEOLÄNK

- 59 Om möjligt uppmuntras myndigheterna att offentliggöra allmän praktisk information och/eller allmänna praktiska riktlinjer (helst online) för att hjälpa dem som förbereder sig för att lämna in eller verkställa en begäran om att använda videolänk. Om möjligt uppmannas myndigheterna att utbyta sådan information med den permanenta byrån för offentliggörande på Haagkonferensens webbplats. Mer specifik och känslig information kan på begäran göras tillgänglig för de berörda parterna.
- 60 Det är alla aktörers ansvar att förbereda för och upprätta videolänken för att säkerställa att en effektiv kommunikation bibehålls.

B1 Beaktande av potentiella praktiska hinder

- 61 De som förbereder inlämning av en begäran om videolänk bör göra förfrågningar hos den berörda myndigheten för att bekräfta att det inte finns några praktiska hinder eller begränsningar för verkställandet av en begäran om användning av videolänk vid bevisupptagning (särskilt enligt kapitel II).

B2 Schemaläggning och testning

- 62 Vid schemaläggning av ett förhör där videolänk används uppmuntras myndigheterna att ta hänsyn till skillnader i tidszoner och konsekvenserna av att arbeta utanför normal kontorstid, såsom potentiellt ökade kostnader och begränsad tillgång till stödpersonal.

- 63 Myndigheterna uppmanas även att testa anslutningen före förhör och att regelbundet underhålla utrustningen.

B3 Tekniskt stöd och utbildning

- 64 Myndigheterna uppmanas att i tillämpliga fall tillhandahålla de kontaktuppgifter som krävs för att säkerställa att varje deltagare i en videolänksutfrågning har tillgång till lämplig teknisk support.
- 65 Det rekommenderas att varje anställd som kan bli involverad i kontroll eller användning av videolänkutrustning ges utbildning på åtminstone grundläggande nivå.

B4 Bokning av lämpliga lokaler

- 66 Myndigheterna bör bekräfta efterlevnaden av eventuella krav eller begränsningar i fråga om de lokaler som ska bokas, t.ex. typen av hörsal (t.ex. rättssal, konferensrum) eller var rummet ligger (t.ex. i en domstolsbyggnad, i en diplomatisk eller konsulär beskickning, på ett hotell).
- 67 Myndigheterna bör kontrollera om lokalerna behöver bokas i förväg och uppmuntras att använda onlineverktyg för att underlätta bokningen.

B4.1 Användning av dokument och bevisföremål

- 68 Om dokument eller bevisföremål ska användas bör man komma överens om och anordna ett lämpligt medium för formellt utbyte och presentation av dessa före eller under utfrågningen.

B4.2 Privat kommunikation

- 69 Ytterligare (konfidentiella) kommunikationskanaler kan vara lämpliga eller nödvändiga, till exempel om en part/ett vittne och hans eller hennes juridiska ombud deltar från olika platser.

B4.3 Särskilda fall

- 70 Under särskilda omständigheter kan ytterligare deltagare eller ytterligare säkerhets- och skyddsåtgärder behövas, särskilt när det gäller sårbara vittnen.

B5 Användning av tolkning

- 71 Med tanke på de utmaningar som videolänkmiljön ger upphov till rekommenderas att endast tolkar med lämpliga kvalifikationer och erfarenheter anlitas, om möjligt.
- 72 Deltagarna bör, med beaktande av kraven i den interna lagstiftningen och eventuella anvisningar från domstolen, besluta huruvida konsekutiv eller simultan tolkning ska användas (det förstnämnda alternativet rekommenderas i allmänhet i samband med videolänk) och var tolken kommer att befinna sig (helst på samma plats som vittnet).

B6 Inspelning, rapportering och översyn

- 73 Deltagarna bör bekräfta hur förfarandena kommer att spelas in, och notera att om det är möjligt och tillåtet kan en videoinspelning vara att föredra framför en skriftlig transkribering. Myndigheterna bör se till att alla inspelningar eller rapporter som tas fram senare hanteras och lagras på ett säkert sätt.
- 74 Nödvändiga åtgärder bör vidtas för att ha inspelningsutrustning och/eller en stenograf eller domstolsreporter närvarande vid förhandlingen.
- 75 Myndigheterna bör se till att direktsändningen via videolänk är säker och om möjligt krypterad.
- 76 I tillämpliga fall uppmuntras deltagarna att rapportera eventuella praktiska problem eller utmaningar till de berörda myndigheterna. Myndigheterna uppmuntras också att vara proaktiva när de söker denna feedback för att ytterligare förbättra tillhandahållandet av videolänktjänster.

B7 Miljö, positionering och protokoll

- 77 Förhållandena i alla rum eller utrymmen som ska anslutas under utfrågningen bör optimeras för användning av videolänk, inklusive rummets storlek, utformning, åtkomst, akustik och belysning.
- 78 Utrustningen bör installeras så att förhöret efterliknar ett "personligt" förhör, och säkerställa lämpligt antal kameror och mikrofoner så att varje deltagare kan ses och höras med minsta möjliga problem eller störningar.

B7.1 Styrning av kameror/ljud

- 79 Ett användarvänligt gränssnitt rekommenderas för att göra det enkelt att handha utrustningen, som helst ska skötas av ordföranden.

B7.2 Talarprotokoll

- 80 För att minimera störningar till följd av eventuella tidsförskjutningar i uppkopplingen kan myndigheterna vilja överväga ett talarprotokoll för deltagarna under utfrågningen, särskilt om tolkning ska användas.

B7.3 Protokoll vid kommunikationsavbrott

- 81 Alla deltagare bör få kännedom om förfarandet för att informera ordföranden om tekniska svårigheter som uppstått under utfrågningen och om kontaktuppgifterna till den tekniska supportpersonalen, inklusive överbryggnings tjänsten, i tillämpliga fall.

DEL C TEKNISKA ASPEKTER OCH SÄKERHETSASPEKTER**C1 Utrustningens lämplighet**

82 Myndigheterna uppmanas att i möjligaste mån använda utrustning av bästa tillgängliga kvalitet för att förhöret i så hög grad som möjligt ska efterlikna ett som sker personligen.

83 Den personal som ansvarar för att arrangera förhöret bör ha kännedom om den tekniska kapaciteten och anläggningarna, inbegripet vilka platser som är utrustade med nödvändig teknik.

C1.1 Användning av licensierad programvara

84 Användningen av licensierad programvara är fördelaktig främst på grund av tillgången till tekniskt stöd, och av myndigheternas praxis framgår att detta föredras.

C1.2 Användning av kommersiella leverantörer

85 De som vill använda videolänkteknik vid bevisupptagning bör kontrollera huruvida de berörda myndigheterna tillåter användning av allmänt tillgängliga kommersiella leverantörer.

86 Om en kommersiell leverantör används för bevisupptagning uppmuntras deltagare och myndigheter att säkerställa lämpliga säkerhetsåtgärder.

C2 Tekniska minimistandarder

87 Tekniska standarder i alla videolänksystem bör betraktas som en helhet för att säkerställa att varje komponent stöder en effektiv drift av systemet.

88 Av de huvudsakliga sätt på vilka en videoförbindelse kan upprättas uppmuntras myndigheterna att överväga att använda en videokonferensbrygga eller flerpunktskontrollenhet (MCU) som antingen är inbyggd i systemet eller tillhandahålls via en tredjepartstjänst, för att minska risken för driftskompatibilitetsproblem, särskilt när en gränsöverskridande anslutning ska upprättas.

C2.1 Kodek

89 Kodek-komponenter bör överensstämma med relevanta branschstandarder och möjliggöra åtminstone samtidig överföring av ljud och video.

C2.2 Nät

90 Det rekommenderas att ett IP-nätverk används, där ISDN (om det finns tillgängligt) reserveras för användning som backup eller beredskap.

91 Om möjligt uppmuntras myndigheterna att utrusta nätverket med flerpunktsfunktioner.

C2.3 Bandbredd

92 Myndigheterna uppmanas att förse sitt nät med största möjliga bandbreddskapacitet.

93 Beroende på nätverket är den rekommenderade bandbredden för närvarande minst 1,5–2 megabit per sekund för IP-nätverk (eller minst 384 kilobit per sekund för ISDN-nät).

C2.4 Kryptering

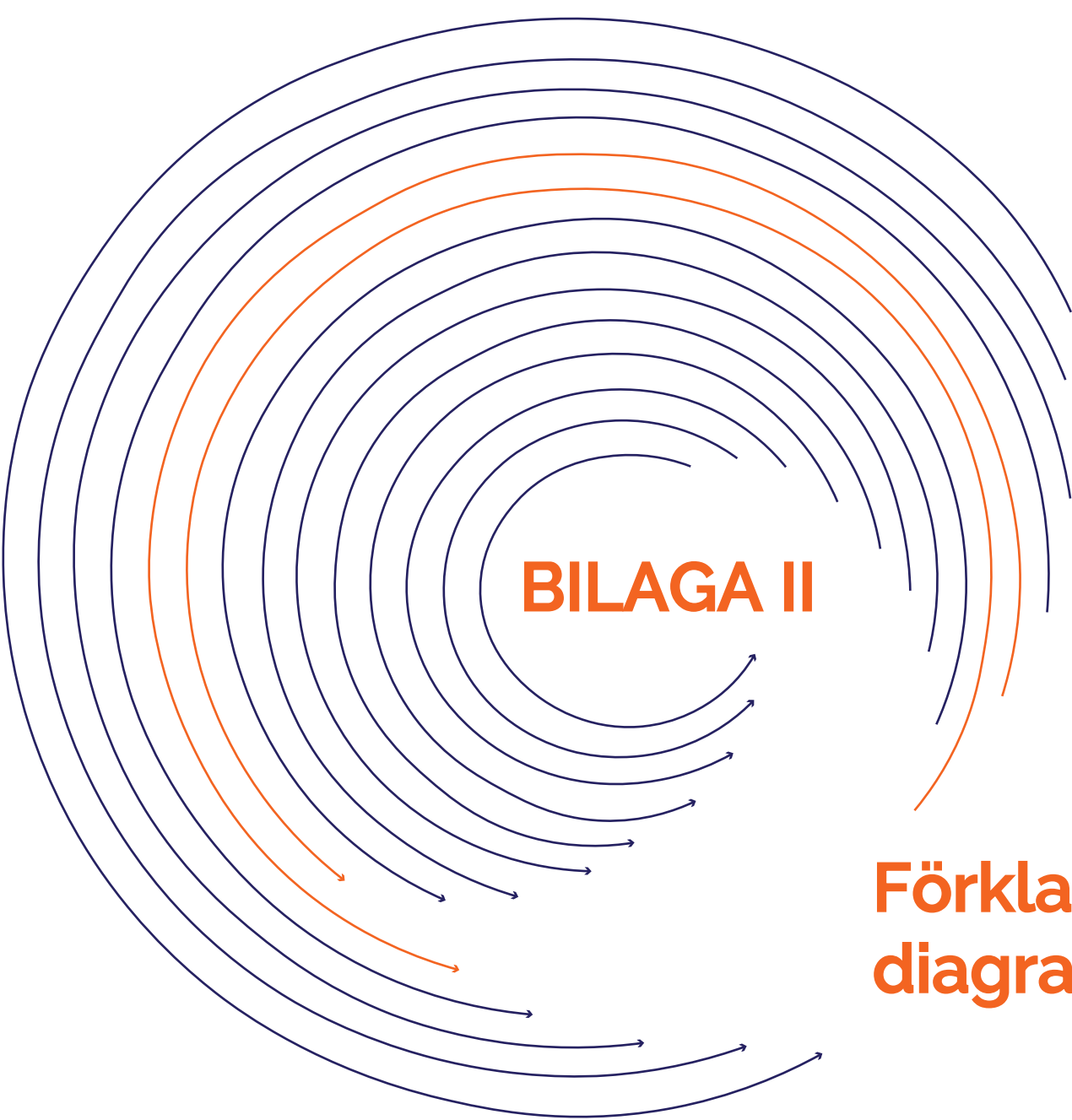
- 94 Kryptering av signaler till branschstandarden rekommenderas, och myndigheternas praxis bekräftar att detta görs i stor utsträckning.
- 95 Om kryptering används bör den ställas in på "automatisk" eller "bästa möjliga" för att minimera kompatibilitetsproblem med andra typer av kryptering.

C2.5 Ljud (mikrofoner och högtalare)

- 96 Myndigheterna uppmanas att installera ytterligare ett ljudsystem för att förbättra ljudkvaliteten på den befintliga videolänkutrustningen.
- 97 Det rekommenderas att hörsalen utrustas med ett tillräckligt antal mikrofoner och högtalare för att tillgodose alla aktörer.

C2.6 Video (kameror och skärmar)

- 98 I möjligaste mån bör kamerorna vara utrustade med funktioner för panorering, lutning och zoomning.
- 99 Kamerorna och skärmarna rekommenderas kunna sända video med hög upplösning (720p), och stödja en upplösning på minst 1280 x 720 pixlar.
- 100 Deltagarna och myndigheterna uppmanas att i förväg gå igenom ytterligare krav (såsom att ha en översikt över hela rummet, delade bildskärmar eller dokumentkameror).

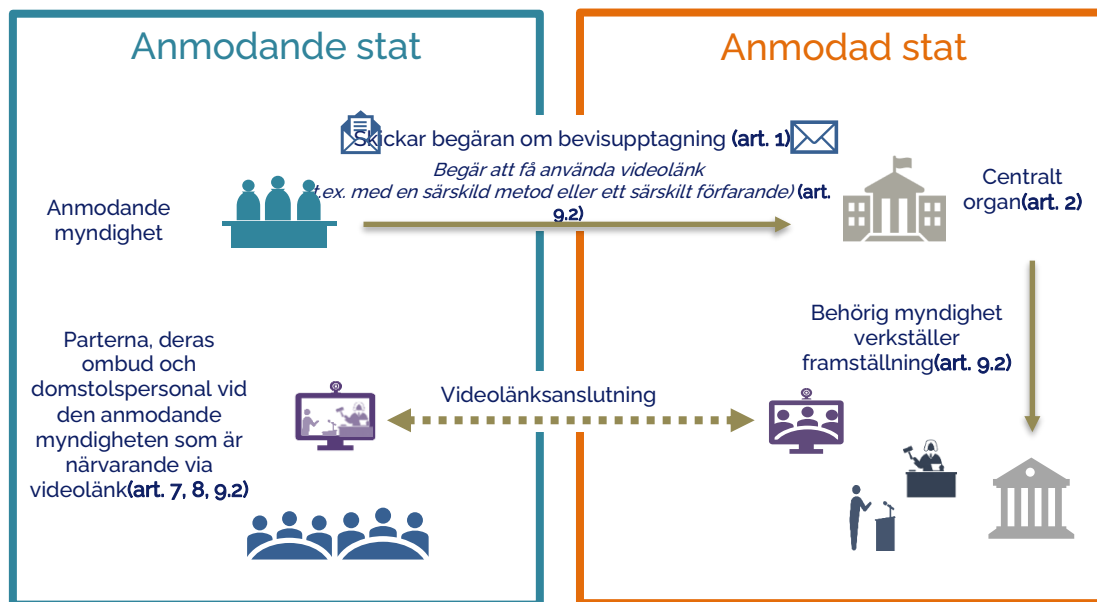

BILAGA II

**Förklarande
diagram**

Användning av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning Kapitel I

Indirekt bevisupptagning (möjlig användning av videolänk enligt artiklarna 7, 8 och 9)

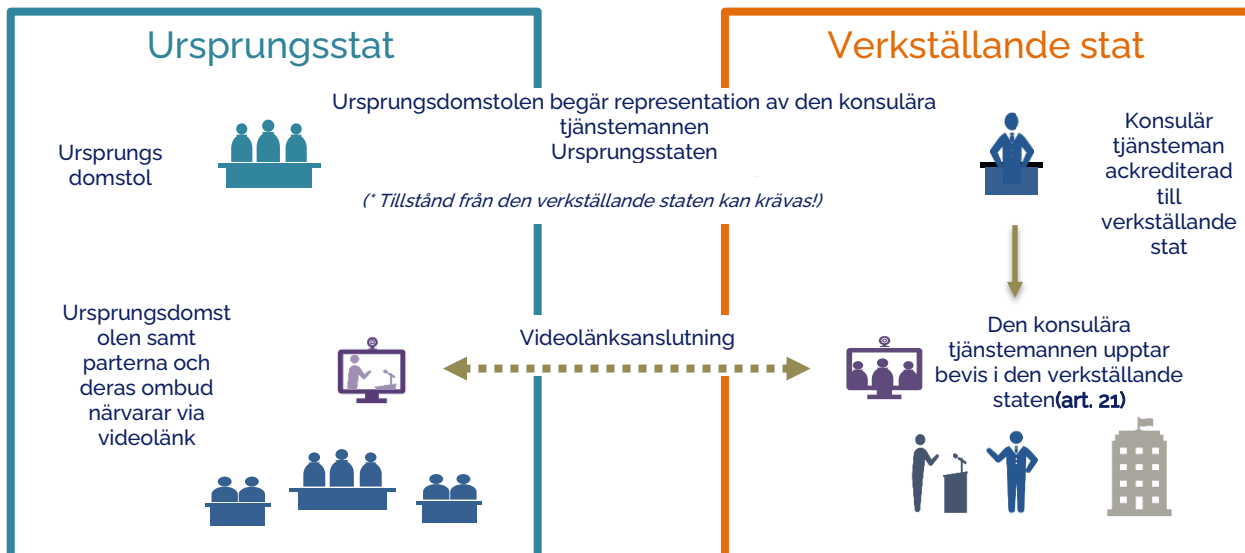

Direkt bevisupptagning (möjligt i vissa stater enligt artikel 9 andra stycket)

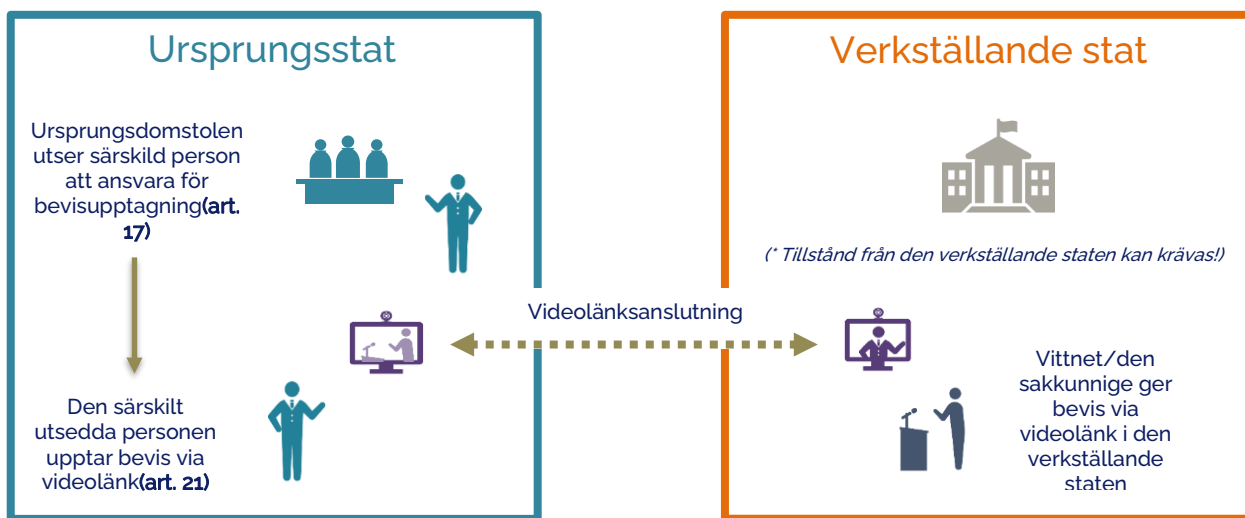

Användning av videolänk enligt konventionen om bevisupptagning Kapitel II¹

Direkt bevisupptagning av konsulär tjänsteman (art. 15, 16, 21)

Direkt bevisupptagning av konsulär tjänsteman (art. 17, 21)

¹ Enligt artikel 33 i konventionen får en fördragsslutande part helt eller delvis utesluta tillämpningen av kapitel II. För att se förklaringar eller reservationer från en viss fördragsslutande part, se statutabellen för konventionen om bevisupptagning i kolumnen "Res/D/N/DC".

BILAGA III

**Praktiska
exempel**

I. Användning av videolänk enligt kapitel I i konventionen om bevisupptagning

Exempel 1

- (i) En civilrättslig process äger rum vid en domstol i stat X.
- (ii) Vittnesmål krävs från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) Rättens ordförande i stat X (den anmodande staten) utfärdar en framställning om bevisupptagning med förfrågan till det centrala organet (som utsetts enligt konventionen om bevisupptagning) i stat Y (den anmodade staten) om att inhämta vittnesmålet via den behöriga myndigheten i stat Y.
- (iv) I framställning om bevisupptagning har den anmodande myndigheten i stat X begärt att en särskild metod eller ett särskilt förfarande ska tillämpas enligt artikel 9 i konventionen och begärt att parternas juridiska ombud ska få ställa uppföljningsfrågor och att vittnesmålet ska transkriberas i ett referat. Den anmodade myndigheten i stat Y måste uppfylla denna begäran enligt artikel 9 såvida det inte är oförenligt med den anmodade statens interna lagstiftning eller omöjligt att genomföra på grund av intern praxis och interna förfarande, eller på grund av praktiska svårigheter.
- (v) Efter att begäran har översänts enas parterna i rättegången om användningen av en videolänk som gör det möjligt för dem att observera det vittnesmål som i stat X ska lämnas till den behöriga judiciella myndigheten i stat Y. Den anmodande myndigheten i stat X kontaktar alltså det centrala organet i stat Y, som bekräftar att de judiciella myndigheterna i stat Y har de resurser som krävs och att det är möjligt att förhöra vittnet via videolänk.
- (vi) Den anmodande myndigheten i stat X kompletterar sedan den frivilliga bilagan till standardformuläret för videolänkbevis och lämnar in det till det centrala organet i stat Y.
- (vii) Det centrala organet i stat Y godtar framställningen om bevisupptagning och vidarebefordrar den till den behöriga judiciella myndigheten, och noterar att framställningen bör verkställas med hjälp av en videolänkanslutning.
- (viii) Den behöriga judiciella myndigheten konstaterar att vittnet i stat Y är villigt att vittna, så begäran kan verkställas utan tvångsåtgärder.
- (ix) Den behöriga judiciella myndigheten i stat Y verkställer framställningen om bevisupptagning och genomför förhöret av vittnet i enlighet med sina egna lagar, metoder och förfaranden (vilket inbegriper t.ex. hur eden/försäkran administreras), men följer den särskilda metod eller det särskilda förfarande enligt artikel 9 som begärs av den anmodande myndigheten i stat X.
- (x) Förfarandet sänds via videolänk till en rättsal i stat X, där parterna och deras juridiska ombud är närvarande, i enlighet med artikel 7.
- (xi) Även om stat Y inte har avgett någon förklaring enligt artikel 8 med avseende på den anmodande myndighetens rättsliga personal, tillåter ändå den anmodade statens nationella regler deras närvaro. Domaren i stat X närvarar därför också under utfrågningen via videolänk.
- (xii) Lagen i stat Y förbjuder inte någon av de särskilda framställningar som görs av stat X, så i den mån de också är möjliga kommer de att uppfyllas.
- (xiii) I detta fall behövs tolkning och man har kommit överens om att den anmodande myndigheten i stat X kommer att se till att en kvalificerad tolk från dess nationella register finns hos parterna, deras ombud och den rättsliga personalen i stat X.
- (xiv) Även om lagen i stat Y inte tillåter parterna, deras juridiska ombud och/eller domstolspersonalen i stat X att delta aktivt under hela förfarandet, i enlighet med den begäran som gjorts som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9, har parternas juridiska ombud rätt att ställa uppföljningsfrågor, förutsatt att de ställs via ordföranden i stat Y, med användning av tolkningen i stat X.
- (xv) I enlighet med begäran enligt artikel 9 ska åtgärder vidtas (av den myndighet som är bäst lämpad att göra detta) för att en stenograf eller en domstolsreporter ska närvara för att transkribera ett

fullständigt förhandlingsreferat. Referatet bereds och överlämnas sedan till den anmodande myndigheten i stat X tillsammans med de dokument som fastställer verkställigheten enligt artikel 13.

- (xvi) I allmänhet verkställer den anmodade myndigheten framställningen om bevisupptagning utan någon ersättning för kostnader, med undantag för avgifter som enligt artikel 14.2 ska betalas till sakkunniga och/eller tolkar eller kostnader som uppstår genom användning av en särskild metod eller ett särskilt förfarande. I detta fall finns det inget behov av att ersätta stat Y för de avgifter som betalats till tolken eftersom tolkningen organiserades av myndigheten i stat X. Begäranden från den judiciella myndigheten i stat X om att en stenograf eller domstolsreporter ska transkribera ett fullständigt förhandlingsreferat som en särskild metod eller ett särskilt förfarande kommer sannolikt att ge upphov till ytterligare kostnader som ska ersättas. Eftersom användningen av videolänken inte begärdes enligt artikel 9 och bara var en informell begäran till det centrala organet i stat Y, måste kostnaderna för användningen av videolänkanläggningen inte nödvändigtvis ersättas, beroende på den anmodade statens interna lagstiftning och förfaranden. Det är dock möjligt att stat Y kan anse att en informell begäran om användning av videolänk ändå faller inom tillämpningsområdet för artikel 9 andra stycket och att kostnaderna därför skulle behöva ersättas.

Exempel 2

- (i) En familjeprocess äger rum vid en domstol i stat X.
- (ii) Vittnesmål krävs från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) Parterna i rättegången enas om användningen av videolänk som gör det möjligt för dem att i stat X observera det vittnesmål som ska lämnas till den behöriga myndigheten i stat Y.
- (iv) Rättens ordförande i stat X (den anmodande staten) utfärdar en begäran om att det centrala organet (enligt konventionen om bevisupptagning) i stat Y (den anmodade staten) ska inhämta vittnesmålet via den behöriga myndigheten i stat Y. I framställningen om bevisupptagning begär den anmodande myndigheten i stat X att vittnesmålet ska upptas via videolänk och spelas in, som en särskild metod eller ett särskilt förfarande enligt artikel 9. Dessutom har den anmodande myndigheten i stat X inkluderat en ytterligare artikel 9-begäran om korsförhör med vittnet. Den anmodade myndigheten i stat Y måste rätta sig efter dessa begäranden enligt artikel 9, såvida de inte är oförenliga med den anmodade statens interna lagstiftning eller om begärandena är omöjliga på grund av intern praxis och interna förfaranden eller praktiska svårigheter.
- (v) Det centrala organet i stat Y godtar framställningen om bevisupptagning och vidarebefordrar den till den behöriga judiciella myndigheten, och konstaterar att eftersom den inte är oförenlig med den interna lagstiftningen och den rättsliga myndigheten har de möjligheter som krävs för att göra videolänken möjlig (och spela in den), måste framställningen om bevisupptagning verkställas med hjälp av en videolänkanslutning. Dessutom är den interna lagstiftningen i stat Y inte oförenlig med begäran om korsförhör, och även om den inte används ofta så finns möjligheten.
- (vi) Den judiciella myndigheten i stat Y kallar vittnet, men han eller hon inställer sig inte. Till följd av detta, och i enlighet med artikel 10, vänder sig den judiciella myndigheten till bestämmelserna i dess nationella lagstiftning, enligt vilka den ska utfärda en stämning som kräver att vittnet avger vittnesmål med förbehåll för en påföljd för bristande efterlevnad. I enlighet med detta föreläggande inställer sig vittnet vid domstolen.
- (vii) Stat Y har i enlighet med artikel 8 i konventionen om bevisupptagning förklarat att även den anmodande myndighetens rättsliga personal får närvara, förutsatt att en behörig myndighet har gett sitt förhandstillstånd. I detta fall har den behöriga myndigheten (som också är det centrala organet) i stat Y gett sitt tillstånd till att den rättsliga personalen i stat X närvarar via videolänk.
- (viii) Den behöriga judiciella myndigheten i stat Y utför prövningen av vittnet i enlighet med den anmodade statens metoder och förfaranden, även när det gäller den ed eller den försäkran som administreras.

- (ix) I enlighet med begäran enligt artikel 9 om en särskild metod eller ett särskilt förfarande sänds även förfarandet via en videolänk till en rättssal i stat X, där parterna och deras juridiska ombud är närvarande. Enligt den andra delen av begäran enligt artikel 9 ska korsförhör genomföras av det juridiska ombudet för en av parterna i stat X genom att hans eller hennes frågor ställs direkt till vittnet. En tolk i stat X översätter såväl representantens frågor som vittnets svar.
- (x) I enlighet med den begäran som gjorts enligt artikel 9 ska förfarandet också spelas in. I samråd med den anmodande myndigheten i stat X ska den behöriga judiciella myndigheten i stat Y se till att videoinspelningen krypteras och överförs tillbaka till den anmodande myndigheten digitalt på ett sätt som är säkert och ett förenligt med båda staternas interna lagstiftning.
- (xi) I allmänhet verkställer den anmodade myndigheten framställningen om bevisupptagning utan någon ersättning för kostnader, med undantag för avgifter som enligt artikel 14 andra stycket ska betalas till sakkunniga och/eller tolkar eller kostnader som uppstår genom användning av en särskild metod eller ett särskilt förfarande. Eftersom användningen av videolänken och den efterföljande videoinspelningen enligt artikel 9 begärdes som en särskild metod eller ett särskilt förfarande, är det i detta fall sannolikt att kostnaderna för användningen av videolänkanläggningen och efterföljande kryptering/överföring också måste ersättas.

Exempel 3

- (i) En kommersiell process har inletts vid en domstol i stat X.
- (ii) Vittnesmål ska tas från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) De juridiska ombuden för en av parterna uppmanar domstolen att skicka en framställning om bevisupptagning från vittnet i stat Y där vittnesmålet ska upptas via videolänk.
- (iv) Domstolen i stat X (som den anmodande myndigheten) skickar en begäran till det centrala organet i stat Y (som anmodad myndighet), inklusive en begäran enligt artikel 9 om att en särskild metod eller ett särskilt förfarande ska användas för att uppta bevisen direkt av den anmodande staten via videolänk.

Exempel 3A

- (v) Enligt den interna lagen i stat Y är direkt bevisupptagning inte tillåten enligt kapitel I i konventionen. Den särskilda metoden eller förfarandet enligt artikel 9 kan därför inte genomföras, eftersom det är oförenligt med lagen i den anmodade staten.
- (vi) Efter att ha underrättat den anmodande myndigheten i stat X fortsätter den anmodade myndigheten i stat Y att (i samråd med den anmodande myndigheten) indirekt verkställa begäran med hjälp av sina egna lagar och förfaranden. Den behöriga myndigheten i stat Y genomför därmed prövningen med hjälp av frågor från den anmodande myndigheten (sannolikt tillhandahållna av parternas juridiska ombud) i stat X.

Exempel 3B

- (v) Enligt den interna lagen i stat Y är direkt bevisupptagning tillåten enligt kapitel I i konventionen. Därför bör den särskilda metoden eller det särskilda förfarandet enligt artikel 9 kunna uppfyllas.
- (vi) Den anmodade myndigheten i stat Y bedömer begäran och beviljar tillstånd för direkt bevisupptagning, under förutsättning att vittnet befinner sig i en rättssal i stat Y, prövningen genomförs av den anmodande domstolen, och att en domstolstjänsteman från stat Y är närvarande för att utföra vissa uppgifter och övervaka förfarandet.
- (vii) De juridiska ombuden i stat X vidtar, i samråd med den anmodande myndigheten i stat X, nödvändiga praktiska åtgärder enligt de villkor som är knutna till den anmodade

myndighetens tillstånd i stat Y. Detta inbegriper att informera vittnet och samarbeta med stat Y för att reservera en rättssal vid en tidpunkt som passar och se till att en domstolstjänsteman från stat Y kan närvara.

- (viii) För att bistå med direkt bevisupptagning deltar även en tolk i stat X.
- (ix) I början av videolänkförhöret identifierar den rättsliga tjänsteman som företräder staten Y vittnet.
- (x) En domstolstjänsteman från den anmodande myndigheten i stat X och den rättsliga tjänsteman som är närvarande och företräder stat Y ska därefter underrätta vittnet om de privilegier som kan åberopas under förhandlingen, i enlighet med lagar och förfaranden i stat X respektive stat Y.
- (xi) Bevisen tas i enlighet med lagarna och förfarandena i stat X, eftersom vittnesmålet tas direkt av den anmodande domstolen i stat X.
- (xii) I enlighet med de villkor som fastställts av det centrala organet i stat Y är den rättsliga tjänstemannen i stat Y ansvarig för att övervaka förfarandet, särskilt för att säkerställa att vittnet inte vid något tillfälle tvingas eller på annat sätt vägleds när vittnesmålet lämnas.
- (xiii) En domstolsreporter i stat X utarbetar en rapport om vittnesmålet.

II. Användning av videolänk enligt kapitel II i konventionen om bevisupptagning

Anmärkning: Enligt artikel 33 i konventionen om bevisupptagning kan en fördragsslutande part helt eller delvis utesluta tillämpningen av kapitel II. Dessa exempel förutsätter att den verkställande staten inte har gjort någon sådan uteslutning och att ursprungsstaten inte har lämnat in ett förbehåll där den "icke-invändande" verkställande staten ändå tillämpar ömsesidighet i enlighet med artikel 33 tredje stycket.

Exempel 4

- (i) Ett familjemål pågår vid en domstol (ursprungsdomstolen) i stat X.
- (ii) Vittnesmål krävs från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) Eftersom vittnet också är medborgare i stat X är parterna och ursprungsdomstolen överens om att en konsulär tjänsteman från stat X (ursprungsstaten) som utövar sina funktioner i stat Y (verkställande staten) ska uppta vittnesmålet.
- (iv) Parterna begär att en videolänk upprättas så att den konsulära tjänstemannens förhör av vittnet sänds till en rättssal i stat X, där parterna och deras juridiska ombud är närvarande.
- (v) Användningen av videolänk föreskrivs uttryckligen i lagen i stat X och är inte heller förbjuden enligt lagen i stat Y.
- (vi) Eftersom vittnet är medborgare i stat X finns det enligt artikel 15 ingen anledning att begära tillstånd från den utsedda behöriga myndigheten i stat Y.
- (vii) Vittnet är villigt att avge vittnesmål och är medborgare i stat X, och talar därför ursprungsdomstolens språk flytande. Därför är varken tvång eller tolkning aktuellt i detta fall.
- (viii) Eftersom stat Y är en geografiskt stor stat och vittnet befinner sig på ett stort avstånd från den stad där den konsulära tjänstemannen är baserad, beslutar den konsulära tjänstemannen dock (i samråd med ursprungsdomstolen) att det skulle vara effektivare att upprätta en trevägsvideolänk. Videolänken förbinder därmed ursprungsdomstolen i stat X, den konsulära tjänstemannen som företräder stat X vid ambassaden i stat Y, och vittnet som också befinner sig i stat Y, men på en annan, avlägsen plats och i närvaro av en annan person som är behörig att identifiera vittnet och säkerställa att vittnet aldrig utsätts för vägledning och/eller tvång.

- (ix) Vittnet hörs i enlighet med lagen och förfarandet i ursprungsstaten, i den mån det inte är förbjudet av den verkställande staten.
- (x) På begäran av parterna och i enlighet med lagen i stat X är parterna, deras juridiska ombud och/eller domstolspersonal i ursprungsstaten närvarande under utfrågningen via videolänk, eftersom det inte är förbjudet enligt lagen i stat Y.
- (xi) Den konsulära tjänstemannen, som bemyndigats av ursprungsstaten, administrerar eden/försäkran eftersom detta inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten.
- (xii) I detta fall bärs kostnaderna av den part som begär att bevis ska tas upp.

Exempel 5

- (i) En civilrättslig process äger rum vid en domstol (ursprungsdomstolen) i stat X.
- (ii) Vittnesmål krävs från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) En konsulär tjänsteman utses av ursprungsdomstolen i stat X (ursprungsstaten) för att uppta vittnesmålet från vittnet i stat Y (den verkställande staten).
- (iv) Parterna i rättegången är överens om att den konsulära tjänstemannen ska stanna kvar i stat X och använda videolänk för att erhålla vittnesmålet från vittnet i stat Y, eftersom användningen av teknik föreskrivs i ursprungsstatens lagstiftning.
- (v) Dessutom får användningen av videolänk inte förbjudas enligt lagen i den verkställande staten. I detta fall tillåter lagen i stat Y användning av videolänk för att underlätta bevisupptagning.
- (vi) Stat Y har avgett en förklaring enligt artikel 17 där man uppger att det krävs ett förhandstillstånd från dess utsedda behöriga myndighet. Parternas juridiska ombud söker tillstånd från den behöriga myndigheten i stat Y.
- (vii) Den behöriga myndigheten beviljar tillstånd, under förutsättning att vittnet identifieras av en tjänsteman vid den behöriga myndigheten innan vittnesmålet upptas.
- (viii) Den konsulära tjänstemannen är ansvarig för att vidta nödvändiga praktiska åtgärder samt för att skicka begäran till vittnet med angivelse om datum, tid, plats och annan relevant information.
- (ix) Eftersom vittnet är villigt och går med på att vittna finns det inget behov av att överväga frågor som rör tvång.
- (x) I detta fall behövs tolkning både för den konsulära tjänstemannen och för vittnet. Den konsulära tjänstemannen ser till att en kvalificerad tolk närvarar tillsammans med vittnet i stat Y.
- (xi) Den konsulära tjänstemannen genomför förhöret med vittnet i enlighet med lagen och förfarandet i ursprungsstaten, såvida detta inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten. Det sker via videolänk från en plats i stat X, där parterna och deras juridiska ombud också är närvarande, eftersom de har rätt att lyda under lagen i stat X.
- (xii) Den konsulära tjänstemannen, bemyndigad av lagen i stat X som ursprungsstat, administrerar eden/försäkran via videolänk, eftersom detta inte är oförenligt med lagen i stat Y som verkställande stat.
- (xiii) Parternas och deras juridiska ombuds deltagande (inklusive eventuella korsförhör eller uppföljningsfrågor) bestäms på liknande sätt med hänvisning till lagen i stat X, i den mån det inte är oförenligt med lagen i stat Y.
- (xiv) Såsom vanligtvis är fallet bärs kostnaderna för förfarandet (inklusive kostnaderna för tolkning och lokaluthyrning) av den part som begär att bevis ska tas upp.

Exempel 6

- (i) Ett handelsrättsligt mål pågår vid en domstol (ursprungsdomstolen) i stat X.
- (ii) Vittnesmål krävs från ett vittne som bor i stat Y.
- (iii) En konsulär tjänsteman utses av ursprungsdomstolen i stat X (ursprungsstaten) för att uppta vittnesmålet från vittnet i stat Y (den verkställande staten).
- (iv) Den konsulära tjänstemannen är jurist i stat Y och flytande på båda de språk som används i stat X och stat Y.
- (v) Eftersom användningen av teknik föreskrivs i ursprungslandets lagstiftning, gör parterna en framställning vid ursprungsdomstolen för att ge den konsulära tjänstemannen tillåtelse att använda en videolänk när denne tar upp vittnesmålet i stat Y, tillsammans med parterna och deras ombud som iakttar förfarandena från deras plats i stat X.
- (vi) Dessutom får användningen av videolänk inte förbjudas enligt lagen i den verkställande staten. I detta fall förbjuder lagen i stat Y inte användning av videolänk.
- (vii) Stat Y har inte avgett någon förklaring enligt artikel 17. I avsaknad av en förklaring som ger generellt tillstånd kommer förhandstillstånd från den utsedda behöriga myndigheten att krävas i detta specifika fall.
- (viii) Den behöriga myndigheten beviljar tillstånd, men villkorar tillståndet med krav på att vittnesmålet tas upp i en rättssal i stat Y i närvaro av en domstolstjänsteman från stat Y.
- (ix) Den konsulära tjänstemannen är ansvarig för att vidta nödvändiga praktiska åtgärder samt för att skicka begäran till vittnet, meddela datum, tid, plats och annan relevant information.
- (x) Efter att ha informerat vittnet inser den konsulära tjänstemannen att vittnet är ovilligt att vittna. Eftersom stat Y har avgett en artikel 18-förklaring kan den konsulära tjänstemannen komplettera den ursprungliga begäran med en ytterligare begäran om stöd från den behöriga myndigheten för att erhålla bevisen genom tvång.
- (xi) Den behöriga myndigheten godkänner den konsulära tjänstemannens begäran och tillämpar därmed de lämpliga tvångsåtgärder som föreskrivs i dess lagstiftning för att säkerställa vittnets närvaro.
- (xii) Den konsulära tjänstemannen förhör sedan vittnet i enlighet med lagen och förfarandet i ursprungsstaten, såvida detta inte är oförenligt med lagen i den verkställande staten. Förhöret utförs i rättssalen i stat Y, där parterna och deras rättsliga företrädare också är närvarande via videolänk från stat X, eftersom de har rätt att lyda under lagen i stat X.
- (xiii) Den konsulära tjänstemannen, som bemyndigats av lagen i stat X som ursprungsstat, administrerar eden/försäkran, eftersom detta inte är oförenligt med lagen i stat Y som verkställande stat.
- (xiv) Parternas och deras juridiska ombuds deltagande (inklusive eventuella korsförhör eller uppföljningsfrågor) bestäms på liknande sätt med hänvisning till lagen i stat X, i den mån det inte är oförenligt med lagen i stat Y.
- (xv) I detta fall, eftersom den konsulära tjänstemannen är flytande på båda de språk som talas i stat X och stat Y behövs kanske ingen tolkning, men kan eventuellt användas till förmån för dem som närvarar via videolänk i stat X.
- (xvi) Såsom vanligtvis är fallet bärs kostnaderna för förfarandet (t.ex. de kostnader som uppstår till följd av användningen av rättssalen eller genom att vittnet tvingas inställa sig) av den part som begär att bevis ska tas upp.

BILAGA IV

Frivilligt videolänkformulär

Detta formulär är avsett att användas som en bilaga till det rekommenderade standardformuläret för framställning om bevisupptagning som finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats: < www.hcch.net >.

BEGÄRAN OM BEVISUPPTAGNING
FRIVILLIGT FORMULÄR FÖR BEVIS VIA VIDEOLÄNK
COMMISSION ROGATOIRE –
FORMULAIRE FACULTATIF POUR DES PREUVES PAR LIAISON VIDEO

**Haagkonventionen av den 18 mars 1970 om
bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur**
*Convention de La Haye du 18 mars 1970 sur
l'obtention des preuves à l'étranger en matière civile ou commerciale*

Tekniska parametrar för videolänkutrustningen
Paramètres techniques des appareils de liaison vidéo

1.	Märke och modell <i>Marque et modèle de l'appareil</i>	Ange märket på den videolänkutrustning som ska användas av den anmodande staten.
2.	Typ av styrenhet <i>Type d'unité de commande</i>	Observera att en flerpunktskontrollenhet rekommenderas. <i>Veillez noter qu'une unité de commande multipoint est recommandée.</i> ☐ Ändpunkt ☐ Flerpunkt <i>Point de terminaison</i>

3.	Typ av nät <i>Type de réseau</i>	Observera att IP-nät är det nät som rekommenderas. <i>Veillez noter qu'un réseau IP est le réseau recommandé.</i>						
	Exempel på IP- och ISDN-parametersekvenser finns på sidan 3. <i>Des exemples de séquences de paramètres IP et RNIS sont donnés en page 3</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="671 376 1013 409">IP (SIP eller H.323)</th> <th data-bbox="1013 376 1353 409">ISDN</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="671 409 1013 936"> IP-adress: <i>Adresse IP:</i> Ange IP-adress. Värddamn: <i>Nom de l'hôte:</i> Ange värddamn (inklusive fullständigt domännamn). Anknytning nr: <i>Numéro de poste :</i> Ange anknytning (om tillämpligt). </td> <td data-bbox="1013 409 1353 936"> ISDN-nummer: <i>Numéro RNIS:</i> Ange ISDN-nummer. Anknytning nr: <i>Numéro de poste:</i> Ange anknytning (om tillämpligt). </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="671 936 1353 1243"> Ytterligare kommentarer: <i>Autres remarques:</i> Infoga eventuella relevanta kommentarer eller anteckningar här. </td> </tr> </tbody> </table>	IP (SIP eller H.323)	ISDN	IP-adress: <i>Adresse IP:</i> Ange IP-adress. Värddamn: <i>Nom de l'hôte:</i> Ange värddamn (inklusive fullständigt domännamn). Anknytning nr: <i>Numéro de poste :</i> Ange anknytning (om tillämpligt).	ISDN-nummer: <i>Numéro RNIS:</i> Ange ISDN-nummer. Anknytning nr: <i>Numéro de poste:</i> Ange anknytning (om tillämpligt).	Ytterligare kommentarer: <i>Autres remarques:</i> Infoga eventuella relevanta kommentarer eller anteckningar här.	
IP (SIP eller H.323)	ISDN							
IP-adress: <i>Adresse IP:</i> Ange IP-adress. Värddamn: <i>Nom de l'hôte:</i> Ange värddamn (inklusive fullständigt domännamn). Anknytning nr: <i>Numéro de poste :</i> Ange anknytning (om tillämpligt).	ISDN-nummer: <i>Numéro RNIS:</i> Ange ISDN-nummer. Anknytning nr: <i>Numéro de poste:</i> Ange anknytning (om tillämpligt).							
Ytterligare kommentarer: <i>Autres remarques:</i> Infoga eventuella relevanta kommentarer eller anteckningar här.								
4.	Virtuellt rum (via flerpunktsstyrenhet) <i>Salle virtuelle (via une unité de commande multipoint)</i>	Fyll endast i om ett virtuellt mötesrum kommer att användas. <i>Ne compléter que si une salle de réunion virtuelle sera utilisée.</i> Adress/värddamn <i>Adresse / Nom de l'hôte</i> Infoga adress och/eller värddamn (inklusive fullständigt domännamn). PIN <i>Code d'accès</i> Ange PIN-koden för att nå det virtuella rummet.						
5.	Kodek <i>Codec</i>	Infoga uppgifter om den kodare-avkodare som används.						

6.	Typ av kryptering <i>Type de chiffrement</i>	Precisera vilken typ av kryptering som används (t.ex. AES, 3DES) och hur många bitar som används (t.ex. 128 bitar, 192 bitar). Kommer inställningen "automatisk" eller "bästa möjliga" att användas? <i>Le paramètre « automatique » ou « au mieux » sera-t-il utilisé ?</i> ☐ Ja <i>Oui</i> ☐ Nej <i>Non</i>
----	--	---

Uppgifter om teknisk(a) kontaktperson(er)
Coordonnées des interlocuteurs techniques

Dessa personer är kontaktpersoner utöver dem som nämns i framställningen om bevisupptagning, särskilt i tekniska frågor (i förekommande fall).
Il y a des interlocuteurs techniques outre ceux qui sont mentionnés dans la Commission rogatoire, en particulier pour les questions techniques (le cas échéant)

7a.	Kontaktperson 1 <i>Interlocuteur 1</i> <table border="1"> <tr> <td>Namn <i>Nom</i></td> </tr> <tr> <td>Befattning <i>Fonction</i></td> </tr> <tr> <td>E-postadress</td> </tr> <tr> <td>Telefonnummer <i>Téléphone</i></td> </tr> <tr> <td>Språk <i>Langues</i></td> </tr> </table>	Namn <i>Nom</i>	Befattning <i>Fonction</i>	E-postadress	Telefonnummer <i>Téléphone</i>	Språk <i>Langues</i>	7b.	Kontaktperson 2 <i>Interlocuteur 2</i> <table border="1"> <tr> <td>Namn <i>Nom</i></td> </tr> <tr> <td>Befattning <i>Fonction</i></td> </tr> <tr> <td>E-postadress</td> </tr> <tr> <td>Telefonnummer <i>Téléphone</i></td> </tr> <tr> <td>Språk <i>Langues</i></td> </tr> </table>	Namn <i>Nom</i>	Befattning <i>Fonction</i>	E-postadress	Telefonnummer <i>Téléphone</i>	Språk <i>Langues</i>
Namn <i>Nom</i>													
Befattning <i>Fonction</i>													
E-postadress													
Telefonnummer <i>Téléphone</i>													
Språk <i>Langues</i>													
Namn <i>Nom</i>													
Befattning <i>Fonction</i>													
E-postadress													
Telefonnummer <i>Téléphone</i>													
Språk <i>Langues</i>													

Efter slutförandet av projektet *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing* ("Handshake"-projektet), tillhandahöll Europeiska unionens råd följande exempelsekvenser för att hjälpa användare med olika typer av nätverksanslutningar:¹

À la suite de la conclusion du projet « Handshake » (Multi-aspect initiative to improve cross-border

Exempel på parametersekvenser och avgränsare för att starta en videokonferens

Exemples de séquences de paramètres et de délimiteurs pour lancer une visioconférence

Beroende på märken på de enheter som berörs – olika parametersekvenser kan behöva användas.
Dépendent de la marque des appareils – il sera peut-être nécessaire d'utiliser différentes séquences de paramètres.

IP:

IP :

Värddamn/IP-adress följt av anknytningsnummer med avgränsare ##: 111.22.33.4##5656

Värddamn/IP-adress följt av anknytningsnummer med avgränsare #: 111.22.33.4#5656

Nom de l'hôte/adresse IP suivi du numéro de poste avec le délimiteur ## :

111.22.33.4##5656

Nom de l'hôte/adresse IP suivi du numéro de poste avec le délimiteur # : 111.22.33.4#5656

SIP:

SIP :

Anknytningsnummer följt av värddamn/IP-adress med avgränsare @: 5656@videoconf.host.eu
5656@111.22.33.4

Numéro de poste suivi du nom de l'hôte/de l'adresse IP avec le délimiteur @ :

5656@videoconf.host.eu

5656@111.22.33.4

ISDN-sekvenser:

Séquences RNIS :

ISDN-nummer och anknytningsnummer tillsammans: + 43 1 0000895656

ISDN-nummer och anknytningsnummer separerade med avgränsare #: + 43 1 000089#5656

Numéro RNIS et numéro de poste ensemble : + 43 1 0000895656

Numéro RNIS et numéro de poste séparés par un délimiteur # : + 43 1 000089#5656

videoconferencing), le Conseil de l'Union européenne a donné les exemples de séquences suivants pour aider les utilisateurs en fonction des types de connexions réseau :

¹ "Handshake"-projektet, "D4: Formulär för att begära/bekräfta en gränsöverskridande videokonferens", s. 20.

BILAGA V

**Konventionens
text**

KONVENTION OM BEVISUPPTAGNING I UTLANDET
I MÅL OCH ÄRENDEN AV CIVIL ELLER KOMMERSIELL NATUR¹

(Ingicks den 18 mars 1970)

Denna konventions signatärmakter
som önskar underlätta översändande och efterkommande av framställningar om bevisupptagning och
verka för en anpassning mellan de olika metoder som de använder härför,
som önskar förbättra det ömsesidiga rättsliga samarbetet i mål och ärenden av civil eller kommersiell
natur,
har beslutat att avsluta en konvention för detta ändamål och har överenskommit om följande
bestämmelser.

KAPITEL 1 – FRAMSTÄLLNING OM BEVISUPPTAGNING

Artikel 1

I mål och ärende av civil eller kommersiell natur får judiciell myndighet i fördragsslutande stat enligt
föreskrifterna i samma stats lagstiftning göra framställning hos behörig myndighet i annan
fördragsslutande stat om upptagande av bevis eller annan till rättegången hörande åtgärd.

Framställning om bevisupptagning får göras endast om beviset är avsett att användas i en påbörjad eller
framtida rättegång.

Uttrycket ”annan till rättegången hörande åtgärd” avser ej delgivning av handling, säkerhetsåtgärd eller
åtgärd för verkställighet av avgörande.

Artikel 2

Varje fördragsslutande stat utser ett centralt organ, som mottar framställning om bevisupptagning från
judiciell myndighet i annan fördragsslutande stat och översänder den till den myndighet som är behörig
att vidta den begärda åtgärden. Varje stat organiserar det centrala organet i enlighet med sin egen
lagstiftning.

Framställning sänds till det centrala organet i den anmodade staten utan förmedling av någon annan
myndighet i den staten.

Artikel 3

I framställning om bevisupptagning skall anges

- a) den ansökande myndigheten och om möjligt den myndighet som skall vidta åtgärden,
- b) parternas och, i förekommande fall, ombudens namn och adress,

¹ Denna konvention, inklusive tillhörande material, finns tillgänglig på Haagkonferensens webbplats. För
konventionens fullständiga historia, se Haagkonferensen, *Actes et documents de la Onzième session (1968)*, volym
IV, *Obtention des preuves*, (219 ff.).

- c) målets beskaffenhet och en kort redogörelse för saken,
- d) den åtgärd som skall vidtas.

I förekommande fall skall i framställningen dessutom anges

- e) namn på och adress på den person som skall höras,
- f) de frågor som skall ställas till den person som skall höras eller de omständigheter som denne skall höras om,
- g) den handling eller egendom i övrigt, fast eller lös, som skall granskas,
- h) begäran om att beviset skall upptas under ed eller försäkran eller att vid bevisupptagningen skall användas särskilda ordalag,
- i) begäran att visst förfarande enligt artikel 9 skall iakttas.

I framställningen får vidare uppges sådana upplysningar som behövs för tillämpningen av artikel 11.

Legalisering eller motsvarande formalitet får icke krävas.

Artikel 4

Framställning om bevisupptagning skall avfattas på det språk som brukas av den anmodade myndigheten eller åtföljas av en översättning till det språket.

Fördragsslutande stat skall dock motta en framställning avfattad på engelska eller franska språken eller en översättning härtill, om den icke har gjort förbehåll enligt artikel 33.

Fördragsslutande stat som har mer än ett officiellt språk och som med hänsyn till sin lagstiftning icke kan motta framställning på ett av dessa språk i fråga om hela sitt territorium, skall i en förklaring ange det språk på vilket framställning eller översättning skall avfattas beträffande särskilda delar av territoriet. Iakttas ej den skyldighet som följer av förklaringen och saknas skälig ursäkt härför, skall kostnaden för översättning till det språk som angetts i förklaringen bäras av den ansökande staten.

Fördragsslutande stat kan genom förklaring ange, att framställning till dess centrala organ får ske på annat därvid angivet språk än som avses i första---tredje styckena.

Översättning som fogas vid en framställning skall vara bestyrkt antingen av diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av en översättare som avlagt ed eller av annan person som är bemyndigad därtill i någondera staten.

Artikel 5

Om det centrala organet finner, att framställning icke uppfyller föreskrifterna i denna konvention, skall det omedelbart underrätta den myndighet i den ansökande staten som gjort framställningen och därvid noggrant ange de invändningar som görs mot framställningen.

Artikel 6

Om den myndighet till vilken framställningen om bevisupptagning översänts icke är behörig att vidta den begärda åtgärden, skall framställningen snarast vidarebefordras till den myndighet i samma stat som enligt föreskrifterna i dess lagstiftning äger sådan behörighet.

Artikel 7

Den ansökande myndigheten skall på begäran underrättas om tid och plats för företagande av den begärda åtgärden, så att parterna och, i förekommande fall, deras ombud kan närvara. Om den ansökande myndigheten begär det, skall underrättelsen sändas direkt till parterna eller deras ombud.

Artikel 8

Fördragsslutande stat kan avge förklaring, att domare vid ansökande myndighet i annan fördragsslutande stat får närvara, när den begärda åtgärden vidtas. Som villkor härför kan krävas att tillstånd lämnats av berörd myndighet, som utsetts av den anmodade staten.

Artikel 9

Den judiciella myndighet som vidtar den begärda åtgärden skall därvid i fråga om förfarandet tillämpa sin egen stats lag.

Har den ansökande myndigheten begärt att viss form skall iakttas skall denna dock användas, om det icke är oförenligt med lagen i den anmodade staten eller det omöjliggörs på grund av intern praxis eller praktiska svårigheter.

Den begärda åtgärden skall vidtas snarast.

Artikel 10

Den myndighet som vidtar den begärda åtgärden skall använda lämpliga tvångsmedel i samma mån som detta är föreskrivet i den interna lagen i fråga om verkställande av motsvarande åtgärder på begäran av annan myndighet i den staten eller efter framställning av part.

Artikel 11

Den som skall höras eller fullgöra något med anledning av en framställning om bevisupptagning får vägra att efterkomma vad som begärs av honom, om han har rätt eller skyldighet härtill

- a) enligt lagen i den anmodade staten, eller
- b) enligt lagen i den stat från vilken framställningen härrör och rättigheten eller skyldigheten har angetts i framställningen eller, på begäran av den anmodade myndigheten, bekräftats av den ansökande myndigheten.

Fördragsslutande stat kan dessutom avge förklaring, att den i den utsträckning som anges i förklaringen erkänner rättighet eller skyldighet som gäller enligt lagen i annan stat än den ansökande eller den anmodade staten.

Artikel 12

Vidtagandet av den begärda åtgärden kan vägras endast i den mån

- a) det icke ankommer på judiciell myndighet i den anmodade staten att utföra den begärda åtgärden, eller
- b) den anmodade staten anser att verkställandet av åtgärden skulle kränka dess suveränitet eller medföra fara för dess säkerhet.

Verkställande får icke vägras enbart av det skälet, att den anmodade staten enligt sin lagstiftning äger uteslutande behörighet att pröva den sak rättegången avser eller att enligt samma lagstiftning talan icke får väckas beträffande saken.

Artikel 13

De handlingar som utvisar att den begärda åtgärden vidtagits skall av den anmodade myndigheten sändas till den ansökande myndigheten samma väg som användes av denna.

Har den begärda åtgärden ej verkställts eller har den utförts endast delvis, skall den ansökande myndigheten omgående underrättas samma väg och få besked om skälen.

Artikel 14

För vidtagande av den begärda åtgärden får ingen avgift eller kostnadsersättning av något slag utkrävas.

Den anmodade staten äger dock avkräva den ansökande staten ersättning dels för vad som utbetalts till sakkunniga och tolkar, dels för kostnader som uppstått genom iakttagande av en särskild form som den ansökande staten begärt enligt artikel 9 andra stycket.

Ankommer det enligt lagen i den anmodade staten på parterna själva att sörja för bevisningen och kan den anmodade myndigheten icke vidta den begärda åtgärden, kan den efter medgivande av den ansökande myndigheten utse lämplig person att göra detta. I samband med att sådant medgivande begärs skall de beräknade kostnaderna vid ett sådant förfarande anges. Lämnar den ansökande myndigheten sitt samtycke, skall den ersätta de kostnader som föranleds av förfarandet. I annat fall är den ej skyldig att ersätta dessa.

KAPITEL II – BEVISUPPTAGNING GENOM DIPLOMATISK ELLER KONSULÄR TJÄNSTEMAN ELLER SÄRSKILT UTSEDD PERSON

Artikel 15

I mål eller ärende av civil eller kommersiell natur får diplomatisk eller konsulär tjänsteman hos fördragsslutande stat utan användande av tvångsmedel uppta bevis på annan fördragsslutande stats territorium och inom det område där han utövar sina funktioner, om åtgärden rör medborgare i stat som han företräder och avser mål eller ärende som är anhängigt vid domstol i sådan stat.

Fördragsslutande stat kan avge förklaring, att diplomatisk eller konsulär tjänsteman får uppta bevis endast efter tillstånd av behörig myndighet som utsetts av staten på ansökan av honom eller av någon som företräder honom.

Artikel 16

Diplomatisk eller konsulär tjänsteman hos fördragsslutande stat får dessutom utan användande av tvångsmedel uppta bevis på annan fördragsslutande stats territorium och inom det område där han utövar sina funktioner, om åtgärden rör medborgare i den stat där han tjänstgör eller i tredje stat och avser mål eller ärende som är anhängigt vid domstol i stat som han företräder, under förutsättning att

- a) behörig myndighet som utsetts av den stat där han utövar sina funktioner gett tillstånd till det antingen generellt eller för varje särskilt fall, och

- b) han iakttar de villkor som denna myndighet därvid uppställt.

Fördragsslutande stat kan avge förklaring, att bevisupptagning enligt första stycket får ske utan dess föregående tillstånd.

Artikel 17

I mål eller ärende av civil eller kommersiell natur får den som i behörig ordning utsetts för sådant ändamål (commissioner, commissaire) utan användande av tvångsmedel uppta bevis på fördragsslutande statsterritorium, om åtgärden avser mål eller ärende som är anhängigt vid domstol i annan fördragsslutande stat, under förutsättning att

- a) behörig myndighet som utsetts av den stat där bevisupptagning sker gett tillstånd till det antingen generellt eller för varje särskilt fall, och
- b) han iakttar de villkor som denna myndighet därvid uppställt.

Fördragsslutande stat kan avge förklaring, att bevisupptagning enligt första stycket får ske utan dess föregående tillstånd.

Artikel 18

Fördragsslutande stat kan avge förklaring, att diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller annan person som enligt artikel 15, 16 eller 17 får uppta bevis får hos behörig myndighet som den utsett ansöka om att sådana tvångsmedel ställs till förfogande som behövs för att beviset skall kunna upptas. Förklaringen får innehålla de villkor som staten anser lämpligt att uppställa.

Om myndigheten beviljar ansökningen, skall den använda tvångsmedel som är lämpligt och föreskrivet i den egna statens lag i fråga om rättegång i den staten.

Artikel 19

När behörig myndighet meddelar tillstånd enligt artikel 15, 16 eller 17 eller beviljar ansökan enligt artikel 18 får den uppställa de villkor som den anser lämpliga, såsom i fråga om tid och plats för bevisupptagningen. Vidare kan den begära att i skälig tid bli underrättad om tid och plats för åtgärden; företrädare för myndigheten äger i sådant fall närvara vid bevisupptagningen.

Artikel 20

Vid bevisupptagning enligt detta kapitel får den som berörs anlita juridiskt biträde.

Artikel 21

När diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller annan person får uppta bevis enligt artikel 15, 16 eller 17,

- a) får han uppta varje slag av bevis som ej är oförenligt med lagen i den stat där åtgärden skall vidtas eller strider mot tillstånd som meddelats enligt någon av dessa artiklar samt, under samma förutsättningar, uppta ed eller motsvarande försäkran,
- b) skall kallelse till någon att inställa sig eller i övrigt fullgöra något avfattas på språket i den stat där beviset skall upptas eller åtföljas av en översättning till detta språk, om ej den kallade är medborgare i den stat där målet eller ärendet är anhängigt,
- c) skall kallelsen innehålla uppgift om att den kallade har rätt att anlita juridiskt biträde och, om

- bevisupptagningen skall äga rum i stat som ej avgett förklaring enligt artikel 18, att han ej är skyldig att infinna sig eller i övrigt fullgöra något,
- d) får beviset upptas i den form som föreskrivs av lagen i den stat där målet eller ärendet är anhängigt, om denna form ej är förbjuden enligt lagen i den stat där bevisupptagningen skall äga rum,
 - e) har den som skall höras eller i övrigt fullgöra något samma rätt och plikt att vägra efterkomma vad som begärs av honom som föreskrivs i artikel 11.

Artikel 22

Har bevisupptagning enligt detta kapitel ej kunnat komma till stånd på grund av att någon vägrat att efterkomma vad som begärts av honom, utgör detta ej hinder för att därefter ansöka om att beviset skall upptas enligt kapitel I.

KAPITEL III – ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 23

Fördragsslutande stat kan, vid undertecknande, ratifikation eller anslutning, förklara att den ej efterkommer sådan framställning om bevisupptagning som avser det i Common Law-stater tillämpade förfarandet pretrial discovery of documents.

Artikel 24

Fördragsslutande stat får vid sidan av det centrala organet utse andra myndigheter och skall besluta om dessas behörighet. Framställning om bevisupptagning kan dock alltid sändas till det centrala organet.

Federala stater får utse mer än ett centralt organ.

Artikel 25

Fördragsslutande stat, i vilken flera rättsordningar gäller, kan tillägga myndigheter hörande till någon av denna uteslutande behörighet att vidta åtgärd som avses med framställning om bevisupptagning enligt denna konvention.

Artikel 26

Fördragsslutande stat får, om det krävs av konstitutionella skäl, begära ersättning av den ansökande staten för sådana kostnader med anledning av den begärda åtgärden som avser delgivning med den som skall höras eller i övrigt fullgöra något, dennes inställelse eller protokoll rörande bevisupptagningen.

Har en stat framställt begäran enligt första stycket, äger varje annan fördragsslutande stat framställa motsvarande begäran till den förra staten.

Artikel 27

Utan hinder av föreskrifterna i denna konvention kan fördragsslutande stat

- a) förklara att framställning om bevisupptagning får sändas till dess judiciella myndigheter på annan väg än som föreskrivs i artikel 2,
- b) på grund av lagstiftning eller sedvänja tillåta att åtgärd varpå konventionen är tillämplig får vidtas på mindre restriktiva villkor,
- c) på grund av lagstiftning eller sedvänja tillåta att bevis upptas på annat sätt än som avses i konventionen.

Artikel 28

Utan hinder av denna konvention får två eller flera fördragsslutande stater överenskomma om avvikelser från

- a) artikel 2, såvitt angår sättet för översändande av framställning om bevisupptagning,
- b) artikel 4, såvitt angår de språk som får användas,
- c) artikel 8, såvitt angår domares närvaro vid bevisupptagning,
- d) artikel 11, såvitt angår vittnes rättighet och skyldighet att vägra att yttra sig eller i övrigt fullgöra något,
- e) artikel 13, såvitt angår sättet för översändande till den ansökande myndigheten av de handlingar som visar att bevisupptagning ägt rum,
- f) artikel 14, såvitt angår ersättning för kostnader,
- g) kapitel II.

Artikel 29

Denna konvention ersätter, i förhållandet mellan stater som ratificerat den, artiklarna 8—16 i de i Haag den 17 juli 1905 och 1 mars 1954 undertecknade konventionerna angående vissa till civilprocessen hörande ämnen, i den mån dessa stater även är anslutna till någon av dessa konventioner.

Artikel 30

Denna konvention skall icke påverka tillämpningen av artikel 23 i 1905 års konvention eller av artikel 24 i 1954 års konvention.

Artikel 31

Har tilläggsöverenskommelser till 1905 och 1954 års konventioner ingåtts mellan fördragsslutande stater, skall överenskommelserna äga motsvarande tillämpning beträffande denna konvention, om icke staterna överenskommer annat

Artikel 32

Med undantag för vad som föreskrivs i artiklarna 29 och 31 görs genom denna konvention ej någon inskränkning i sådana överenskommelser angående frågor som regleras i denna konvention, till vilka fördragsslutande stat är ansluten eller kan komma att ansluta sig.

Artikel 33

Fördragsslutande stat kan, vid undertecknande, ratifikation eller anslutning, helt eller delvis utesluta tillämpningen av artikel 4, andra stycket, och kapitel II. Annat förbehåll får icke göras.

Varje fördragsslutande stat kan när som helst återta ett förbehåll; dess verkan upphör den sextionde dagen efter underrättelsen om återtagandet.

Har stat gjort förbehåll, äger annan fördragsslutande stat som berörs av detta tillämpa samma regel i förhållande till den förra staten.

Artikel 34

Fördragsslutande stat kan när som helst återta eller ändra en förklaring.

Artikel 35

Fördragsslutande stat skall, vid deponeringen av sitt instrument rörande ratifikation eller anslutning, eller senare, underrätta det nederländska utrikesministeriet om utseende av myndigheter enligt artiklarna 2, 8, 24 och 25.

Fördragsslutande stat skall likaledes, i förekommande fall, underrätta ministeriet om

- a) utseende av myndigheter som skall underrättas eller vilkas tillstånd eller biträde kan begäras vid bevisupptagning genom diplomatisk eller konsulär tjänsteman enligt artikel 15, 16 eller 18,
- b) utseende av myndigheter vilkas tillstånd eller biträde kan begäras vid bevisupptagning genom särskilt utsedd person enligt artikel 17 eller 18,
- c) förklaringar enligt artiklarna 4, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 23 och 27,
- d) återtagande eller ändring i fråga om utseende av myndigheter eller beträffande förklaringar som avses i det föregående,
- e) återtagande av förbehåll.

Artikel 36

Meningsskiljaktighet, som uppstår mellan fördragsslutande stater vid tillämpningen av denna konvention, utjämnas på diplomatisk väg.

Artikel 37

Denna konvention står öppen för undertecknande av de stater som var representerade vid Haagkonferensens för internationell privaträtt elfte session.

Den skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten deponeras hos det nederländska utrikesministeriet.

Artikel 38

Denna konvention träder i kraft den sextionde dagen efter den dag då det tredje av de i artikel 37, andra stycket, nämnda ratifikationsinstrumenten deponerats.

För varje signatärmakt, som ratificerar konventionen senare, träder den i kraft den sextionde dagen efter den dag då dess ratifikationsinstrument deponerats.

Artikel 39

Stat, som icke var företrädd vid Haagkonferensens för internationell privaträtt elfte session och som är medlem i konferensen eller i Förenta Nationerna eller i något av denna organisations fackorgan eller ansluten till stadgan för internationella domstolen, kan ansluta sig till denna konvention sedan den trätt i kraft enligt artikel 38, första stycket.

Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos det nederländska utrikesministeriet.

För stat, som ansluter sig till konventionen, träder den i kraft den sextionde dagen efter den dag då dess anslutningsinstrument deponerats.

Anslutningen får verkan endast i förhållandet mellan den stat som anslutit sig och sådana fördragsslutande stater som förklarat sig godkänna anslutningen. Sådan förklaring skall deponeras hos det nederländska utrikesministeriet. Ministeriet skall på diplomatisk väg tillställa varje fördragsslutande stat en bestyrkt avskrift.

Mellan stat som anslutit sig till konventionen och stat som förklarat sig godkänna anslutningen träder konventionen i kraft den sextionde dagen efter den då förklaringen deponerats.

Artikel 40

Stat kan vid undertecknande, ratifikation eller anslutning förklara att konventionens tillämpning utsträcks till samtliga de områden, för vilkas internationella förbindelser staten svarar, eller till ett eller flera av dessa. Sådan förklaring får verkan från det att konventionen träder i kraft för sagda stat.

Det nederländska utrikesministeriet skall underrättas om sådana utvidgningar som sker senare.

Denna konvention träder i kraft för områden, som omfattas av en sådan utvidgning, sextionde dagen efter den dag då det nederländska utrikesministeriet underrättats enligt andra stycket.

Artikel 41

Denna konvention gäller i fem år, räknat från den dag då den enligt artikel 38, första stycket, trätt i kraft. Detsamma gäller även för stater, som senare ratificerat eller anslutit sig till konventionen.

Konventionen skall, om uppsägning icke sker, anses förlängd för fem år i sänder.

Uppsägning skall tillkännages hos det nederländska utrikesministeriet minst sex månader före den löpande femårsperiodens utgång.

Uppsägning kan begränsas till att avse vissa av de områden beträffande vilka konventionen är tillämplig.

Uppsägningen får verkan endast för den stat, som gjort uppsägningen. För övriga fördragsslutande stater förblir konventionen i kraft.

Artikel 42

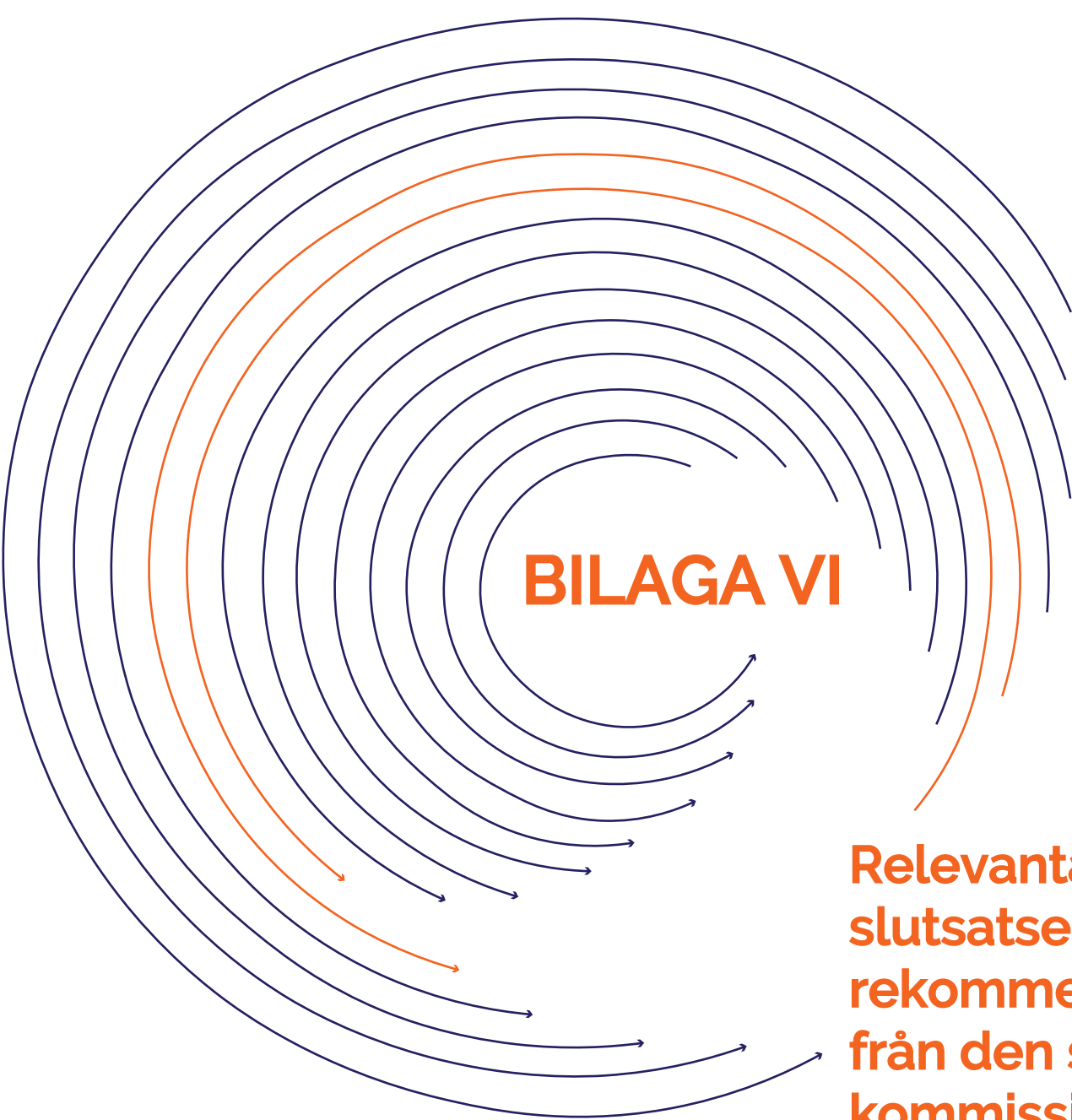
Det nederländska utrikesministeriet skall underrätta de stater som avses i artikel 37, liksom de stater som anslutit sig enligt bestämmelserna i artikel 39, om

- a) underskrifter och ratifikationer som avses i artikel 37,

- b) dagen för konventionens ikraftträdande enligt bestämmelserna i artikel 38, första stycket,
- c) anslutningar som avses i artikel 39 och dagen för dessas ikraftträdande,
- d) utvidgningar som avses i artikel 40 och dagen för dessas ikraftträdande,
- e) utseende av myndigheter samt förbehåll och förklaringar som avses i artiklarna 33 och 35,
- f) uppsägningar som avses i artikel 41, tredje stycket.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill behörigen bemyndigade, underskrivit denna konvention.

Som skedde i Haag den 18 mars 1970 på engelska och franska språken, vilka båda texter äger lika vitsord, i ett enda exemplar, som skall förvaras i Nederländernas regerings arkiv och varav bestyrkt avskrift på diplomatisk väg skall tillställas varje stat som var företräd vid Haagkonferensens för internationell privaträtt elfte session.

BILAGA VI

**Relevanta
slutsatser och
rekommendationer
från den särskilda
kommissionen**

2003 års möte

S&R nr 4

Den särskilda kommissionen betonade att konvention om slopande av kravet på legalisering av utländska allmänna handlingar (apostillkonventionen), konventionen om bevisupptagning och konventionen om delgivning i utlandet fungerar i en miljö som är föremål för en viktig teknisk utveckling. Även om denna utveckling inte kunde förutses när de tre konventionerna antogs underströk kommissionen att modern teknik är en integrerad del av dagens samhälle och att dess användning är ett faktum. I detta avseende konstaterade kommissionen att konventionernas anda och bokstav inte utgör ett hinder för användningen av modern teknik och att deras tillämpning och funktion kan förbättras ytterligare genom att förlita sig på sådan teknik. Den workshop som hölls före kommissionen (dvs. den 27 oktober 2003) visade tydligt vilka medel, möjligheter och fördelar det innebär att använda modern teknik för ämnesområden som omfattas av konventionerna.

S&R nr 42

Kommissionen uttryckte allmänt stöd för användningen av modern teknik för att ytterligare underlätta en effektiv tillämpning av konventionen. Kommissionen konstaterade att det inte verkar finnas något rättsligt hinder för användningen av modern teknik enligt konventionen. Användningen av viss teknik kan dock omfattas av olika rättsliga krav i olika stater (t.ex. att erhålla samtycke från alla parter som deltar i verkställandet). I detta hänseende rekommenderade kommissionen att stater som är parter i konventionen tillgängliggör information om rättsliga krav avseende särskilda tekniker för den permanenta byrån.

S&R nr 43

Kommissionen betonade att när en särskild metod eller ett särskilt förfarande begärs för bevisupptagning (artikel 9 andra stycket) bör undantaget för metoder som är "oförenlig[a] med lagen i den anmodade staten eller [...] omöjliggörs på grund av intern praxis eller praktiska svårigheter" tolkas snävt för att i största möjliga utsträckning möjliggöra användning av modern informationsteknik.

S&R nr 44

Kommissionen betonade att tidig informell kontakt mellan lämpliga myndigheter för att samordna presentationen och verkställandet av framställningar om bevisupptagning kan underlättas genom användning av modern informationsteknik såsom e-post.

2009 års möte

S&R nr 44

Kommissionen uppmuntrar till bättre kommunikation mellan de centrala organen och mellan anmodande myndigheter och relevant det centrala organet i alla skeden av verkställandet av en framställning om bevisupptagning. All informell kommunikation får ske på lämpligt sätt, inklusive via e-post och fax.

S&R nr 55

Kommissionen påminner om slutsatserna och rekommendationerna nr 42–44 från 2003 års särskilda kommission och noterar att användningen av videolänkar och liknande teknik som stöd för bevisupptagning utomlands är förenlig med konventionens nuvarande ram. Kommissionen noterar särskilt följande:

- a. Konventionen tillåter parterna och deras företrädare att närvara (artikel 7), och hindrar inte att den anmodande myndighetens rättsliga personal närvarar (artikel 8), genom en videolänk vid verkställandet av den anmodade statens framställning om bevisupptagning, i samma utsträckning som dessa personer skulle kunna vara fysiskt närvarande.
- b. Konventionen tillåter att en videolänk används för att hjälpa till att verkställa en begäran där lagen i den anmodade staten tillåter sådan användning (artikel 9 första stycket).
- c. En videolänk får användas som hjälp vid verkställandet av en begäran i enlighet med artikel 9 andra stycket.
- d. Konventionen tillåter att videolänk används som hjälp vid bevisupptagning som utförs av en diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av en särskilt utsedd person, under förutsättning att det inte är förbjudet av den stat där bevisen ska upptas, och förutsatt att relevant tillstånd har beviljats (artiklarna 15, 16, 17 och 21).

2014 års möte

S&R nr 9

Kommissionen noterar att den praktiska tillämpningen av konventionen om bevisupptagning skulle förbättras ytterligare om framställningarna om bevisupptagning verkställdes snabbare och de centrala organen kommunicerade bättre, även via e-post, i alla skeden av verkställandet av en framställning.

S&R nr 10

Kommissionen välkomnar den praxis som rapporterats av de fördragsslutande staterna, som innebär att de centrala organen

- a. omedelbart bekräftar mottagandet av framställningar om bevisupptagning till den anmodande myndigheten och/eller berörda parter,
- b. utan dröjsmål besvarar förfrågningar från anmodande myndigheter och/eller berörda parter om statusen för verkställigheten,
- c. meddelar den anmodande myndigheten och/eller berörda parter vilka åtgärder som ska vidtas för verkställandet.

S&R nr 20

Kommissionen påminner om att användningen av videolänkar som ett stöd för att ta upp bevis utomlands är förenlig med ramverket för konventionen om bevisupptagning (se S&R nr 55 från 2009). Kommissionen erkänner att artikel 17 inte hindrar en medlem ur den rättsliga personalen vid ursprungsdomstolen (eller annan vederbörligen utsedd person), som befinner sig i en fördragsslutande stat, från att förhöra en person som befinner sig i en annan fördragsslutande stat via videolänk.

S&R nr 21

Efter ett förslag från Australiens delegation om att överväga ett frivilligt protokoll för att underlätta

bevisupptagning utan tvång, genom videolänk, enligt konventionen om bevisupptagning, och i syfte att främja fortsatt användning av modern teknik, rekommenderar kommissionen att rådet inrättar en expertgrupp vid sitt nästa möte för att undersöka de frågor som kan uppstå i samband med användningen av videolänk och annan modern teknik i samband med bevisupptagning utomlands. Kommissionen rekommenderar vidare att expertgruppen studerar befintliga instrument och nuvarande praxis, och utforskar potentiella sätt att ta itu med dessa problem, inklusive hur önskvärt och genomförbart ett valfritt protokoll eller något annat instrument är.

S&R nr 39

Kommissionen uppmuntrar att framställningar skickas och begärs elektroniskt för att underlätta ett snabbt genomförande. De fördragsslutande staterna bör beakta säkerhetsfrågor vid utvärderingen av metoder för elektronisk överföring.

INDEX FÖR CITERAD RÄTTSPRAXIS

Australia

<i>Campaign Master (UK) Ltd v. Forty Two International Pty Ltd (No. 3)</i> (2009) 181 FCR 152.....	16, 66
<i>Federal Commissioner of Taxation v. Grbich</i> (1993) 25 ATR 516	60
<i>Kirby v. Centro Properties</i> [2012] FCA 60	19
<i>Stuke v. ROST Capital Group Pty Ltd</i> [2012] FCA 1097	16, 19, 62, 71
<i>Tetra Pak Marketing Pty Ltd v. Musashi Pty Ltd</i> [2000] FCA 1261	19

Canada

<i>Chandra v. Canadian Broadcasting Corporation</i> 2016 ONSC 5385	16
<i>Davies v. Clarington</i> 2011 ONSC 4540	16
<i>Paiva v. Corpening</i> [2012] ONCJ 88.....	16
<i>Slaughter v. Sluys</i> 2010 BCSC 1576	16

Hong Kong SAR (People's Republic of China)

<i>Raj Kumar Mahajan v. HCL Technologies (Hong Kong) Ltd</i> 5 HKLRD	119
<i>Skyrun Light Industry (Hong Kong) Co Ltd v. Swift Resources Ltd</i> [2017] HKEC 1239	15

India

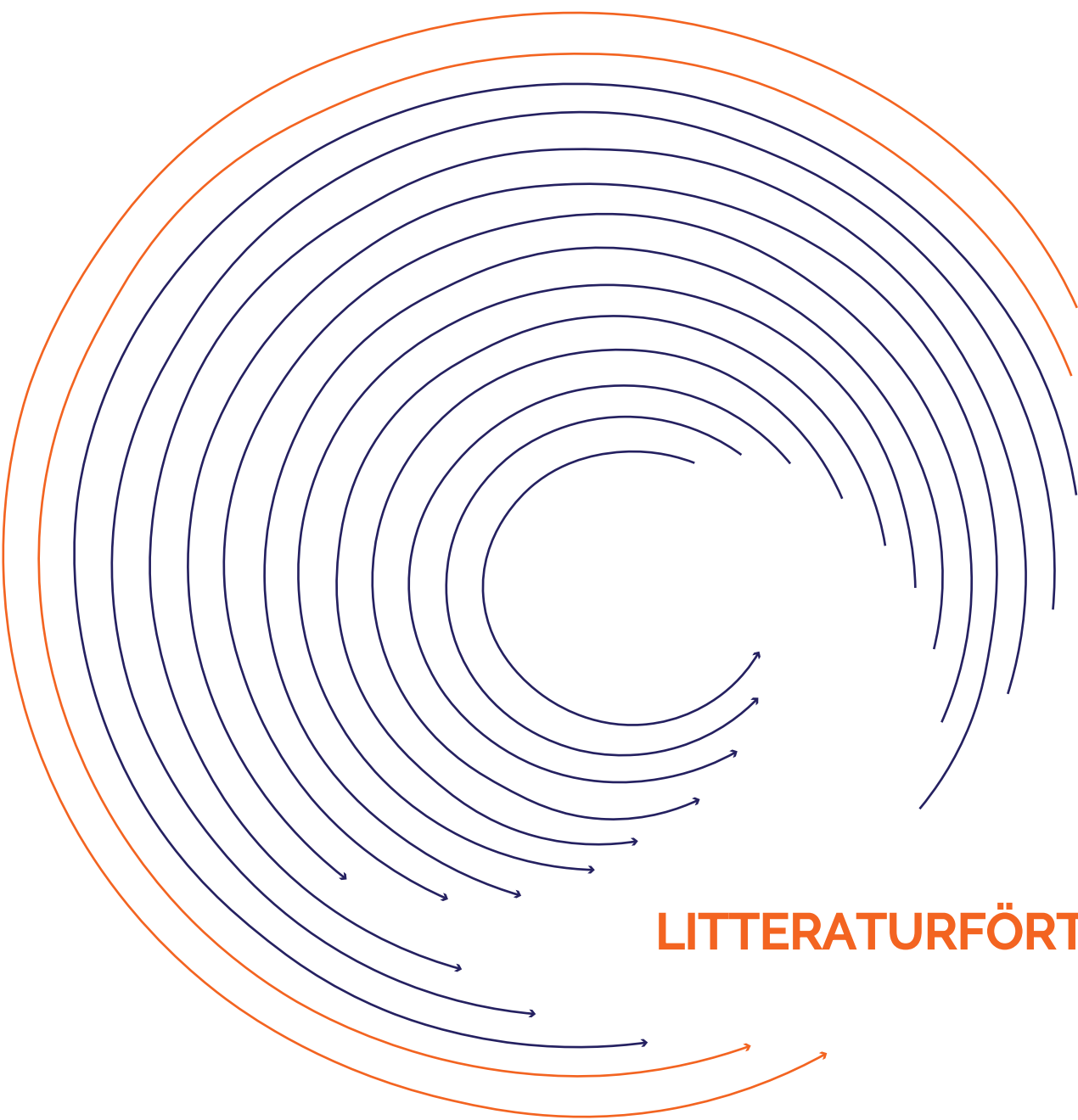
<i>State of Maharashtra v. Dr Praful B Desai</i> AIR 2003 SC KANT 148	39, 46
<i>Twentieth Century Fox Film Corporation v. NRI Film Production Associates Ltd</i> AIR 2003 SC KANT 148.....	37

United Kingdom

<i>Kimathi & Ors v. Foreign and Commonwealth Office</i> [2015] EWHC 3684 (QB)	62
<i>London Borough of Islington v. M, R</i> [2017] EWHC 364 (Fam).....	57
<i>Rowland v. Bock</i> [2002] EWHC 692 (QB).....	15

United States

<i>DynaSteel Corp. v. Durr Systems, Inc.</i> , No. 2:08-cv-02091-V, 2009 WL 10664458 (W.D. Tenn. 26 June 2009).....	19
<i>In re Rand International Leisure Products, LLC</i> , No. 10-71497-ast, 2010 WL 2507634 (Bankr. E.D.N.Y. 16 June 2010).....	15
<i>Sawant v. Ramsey</i> , No. 3:07-cv-980 (VLB), 2012 WL 1605450 (D. Conn. 8 May 2012).....	19, 70
<i>U.S. v. Philip Morris USA, Inc.</i> , No. CIV.A. 99-2496 (GK), 2004 WL 3253681 (D.D.C. 30 August 2004)	19

LITTERATURFÖRTECKNING

Haagkonferensen för internationell privaträtt:

- Svar på landsprofilfrågeformuläret, som finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats under "Taking of evidence by video-link".
- Sammanfattning av svaren i landsprofilfrågeformuläret om bevisupptagning genom videolänk enligt *Haagkonventionen av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur* (konventionen om bevisupptagning), som finns i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats under "Taking of evidence by videolink" (bevisupptagning genom videolänk).
- Slutsatser och rekommendationer som antogs vid mötena 2003, 2009 och 2014 av den särskilda kommissionen om den praktiska tillämpningen av Haagkonventionerna om delgivning, bevisupptagning och tillgång till rättvisa, som finns tillgängliga i avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats under "Special Commissions".
- Slutsatser och rekommendationer som antogs 2015 och 2016 av rådet (allmänna frågor och politik), tillgängliga på Haagkonferensens webbplats under "Governance" och därefter "Council on General Affairs and Policy".
- Evidence Handbook: Practical Handbook on the Operation of the Evidence Convention, 3:e upplagan, Haag, 2016.
- Förklarande rapport om 1970 års konvention om bevisupptagning, av P. W. AMRAM, in *Actes et documents de la Onzième session (1968)*, volym IV, *Obtention des preuves à l'étranger*, Haag, SDU, 1970.
- *Report of the Experts' Group on the Use of Video-link and Other Modern Technologies in the Taking of Evidence Abroad*, Prel. dok. nr 8 av december 2015 för den särskilda kommissionens (allmänna frågor och politik) möte 2016, tillgängligt under avsnittet om bevisupptagning på Haagkonferensens webbplats.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD – *Handledning för videokonferenser vid gränsöverskridande förfaranden*; Luxemburg, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2013, finns på följande adress: < <http://www.consilium.europa.eu/sv/documents-publications/publications/guide-videoconferencing-cross-border-proceedings/> >

EUROPEISKA UNIONENS RÅD – Europeiska unionens råd, *Multi-aspect initiative to improve cross-border videoconferencing ("Handshake"-projektet)*, 2017, finns på följande adress: < https://beta.e-justice.europa.eu/69/SV/general_information >

DAVIES, M. – Bypassing the Hague Evidence Convention: Private International Law Implications of the Use of Video and Audio Conferencing Technology in Transnational Litigation; (2007) *American Journal of Comparative Law* 55.2, s. 206.

DUNN, M. & NORWICK, R. – *Report of a Survey of Videoconferencing in the Courts of Appeals*; Federal Judicial Center, 2006, finns på följande adress: < <https://www.fjc.gov/sites/default/files/2012/VidConCA.pdf> >

EPSTEIN, D., SNYDER, J. & BALDWIN IV, C.S. – *International Litigation: A Guide to Jurisdiction, Practice, and Strategy*; fjärde upplagan, Leiden/Boston, Martinus Nijhoff Publishers, 2010.

ELECTRONIC COMMUNICATIONS COMMITTEE (ECC) OF THE EUROPEAN CONFERENCE OF POSTAL AND

TELECOMMUNICATIONS ADMINISTRATIONS (CEPT) – *ECC-rapport 265: Migration from PSTN/ISDN to IP-based networks and regulatory aspects*; 2017, finns på följande adress: < <https://www.ecodocdb.dk/download/754b9fdf-e4c5/ECCRep265.pdf> >

EUROPEISKA RÄTTSLIGA NÄTVERKET PÅ PRIVATRÄTTENS OMRÅDE – *Using videoconferencing to obtain evidence in civil and commercial matters under Council Regulation (EC) No 1206/2001 of 28 May 2001: A practical guide*; Bryssel, Europeiska kommissionen, 2009, finns på följande adress: < file:///C:/Users/II/Downloads/guide_videoconferencing_EU_en.pdf >

FEDERAL COURT OF AUSTRALIA – *Guide on Videoconferencing*; 2016, finns på följande adress: < <http://www.fedcourt.gov.au/services/videoconferencing-guide> >

SCHWEIZ FEDERALA JUSTITIEUTSKOTT – *Guidelines on International Judicial Assistance in Civil Matters*; 3:e upplagan, Bern, januari 2013, s. 20, finns på följande adress: < <http://www.rhf.admin.ch> >

GRUEN, M. E. & WILLIAMS, C. R. – *Handbook on Best Practices for Using Video Teleconferencing in Adjudicatory Hearings*; Administrative Conference of the United States, 2015, finns på följande adress: < <https://www.acus.gov/report/handbook-best-practices-using-video-teleconferencing-adjudicatory-hearings> >

INTERNATIONELLA TELEUNIONEN – *Standardisering*, finns på följande adress: < <https://www.itu.int/ITU-T/recommendations/index.aspx?> >

INTERNATIONELLA TELEUNIONEN – *Y.1001: IP framework – A framework for convergence of telecommunications network and IP network technologies*, 2000, finns på följande adress: < <https://www.itu.int/rec/T-REC-Y.1001-200011-I> >

OFFICE OF INTERNATIONAL JUDICIAL ASSISTANCE OF THE U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE, OIJA Evidence and Service Guidance (11 juni 2018); finns på följande adress: < <https://www.justice.gov/civil/evidence-requests> >

POLYCOM – *An Introduction to the Basics of Video Conferencing*, vitbok, 2013, finns på följande adress: < <http://www.polycom.com/content/dam/polycom/common/documents/whitepapers/intro-video-conferencing-wp-engb.pdf> >

REID, M. – *Multimedia conferencing over ISDN and IP Networks using ITU-T H-series recommendations: architecture, control and coordination*, (1999) 31 *Computer Networks*, s. 234.

RIJAVEC, V., m.fl. (eds) – *Dimensions of Evidence in European Civil Procedure*; Nederländerna, Kluwer Law International, 2016.

RISTAU, B. – *International Judicial Assistance (Civil and Commercial)*, Washington, D.C., International Law Institute, Georgetown University Law Center, vol. I, del V, 2000 revision.

ROWDEN, E., m.fl. – *Gateways to Justice: Design and Operational Guidelines for Remote Participation in Court Proceedings*; Sydney, University of Western Sydney, 2013.

TORRES, M. – *Cross-Border Litigation: "Video-taking" of evidence within EU Member States*, (2018) 12 *Dispute Resolution International* 1, p. 76.

UNITED KINGDOM MINISTRY OF JUSTICE – *Practice Direction 32 – Evidence*; finns på följande adress: < https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part32/pd_part32 >

UNITED STATES NATIONAL INSTITUTE OF STANDARDS AND TECHNOLOGY (NIST) – *Announcing the Advanced Encryption Standard (AES)*, (2001) 197 *Federal Information Processing Standards Publication*.

VAN RHEE, C.H. & UZELAC, A. (eds) – *Evidence in Contemporary Civil Procedure*; Cambridge, Intersentia, 2015.

VILELA FERREIRA, N., *et al.* – *Council Regulation (EC) no 1206/2001: Article 17º and the video conferencing as a way of obtaining direct evidence in civil and commercial matters*, centrum för juridikstudier (*Centro de Estudos Judiciários*), Lisbon, 2010.

R. A. Williams, "Videoconferencing: Not a foreign language to international courts", (2011) *Oklahoma Journal of Law and Technology* 7(54).